

HET VERHAAL VAN NIEUWENHOVE

Dorp naast Waregem

MAARCH i.s.m Uforce + I.L.V.O.

COLOFON

MASTERPLAN NIEUWENHOVE

Einddocument

December 2024

i.k.v. Raamovereenkomst DNA van het dorp

in opdracht van:

Stad Waregem

Gemeenteplein 2

8790 Waregem

Provincie West-Vlaanderen

Plattelandsloket West-Vlaanderen

Koning Leopold III-laan 41

8200 Sint-Andries

opdrachthouder:

MAARCH

PUBLIEKE RUIMTE, LANDSCHAP, STEDENBOUW

Belpairestraat 31

2600 Berchem

t: +32 479 98 11 57

e: info@maarch.eu

www.maarch.eu

i.s.m.

UForcE/Createlli

Lange Winkelhaakstraat 26

2060 Antwerpen

t: +32 3 225 51 66

e: info@createlli.com

www.createlli.com

ILVO

Burg. Van Gansberghelaan 92 bus 1

9820 Merelbeke

t: +32 9 272 25 00

e: ilvo@ilvo.vlaanderen.be

www.ilvo.vlaanderen.be

projectteam:

MAARCH

PUBLIEKE RUIMTE, LANDSCHAP, STEDENBOUW

Steven Geeraert

Rayan Al Ghareeb, Juna De Leersnijder

UForcE/Createlli

Jan Vincke, Fien Joos

ILVO

Anna Verhoeve

Lies Messely, Glenn Willems

experten:

Stad Waregem

Kristof Chanterie, Philip Himpe, Maria

Polfliet (schepenen)

Jo Deprez (Beleidscoördinator

mobilititeit), Sanne Vervalle

(Gemeentelijke omgevingsambtenaar)

Provincie West-Vlaanderen

Karl Catteeuw, Delphine Lerouge

Leerkrachten Marie Vandendriessche,

Wim Deveugele en directeur Jo

Bultheel van KO De Wegwijzer,

de leerlingen van het vijfde en zesde

leerjaar van KO De Wegwijzer,

de vrijwilligers van OC Nieuwenhove,

alle bewoners die deelnamen aan de

verschillende participatiemomenten

©MAARCH, UForcE/Createlli, ILVOw
tenzij anders vermeld. Het blijkt niet
altijd evident te zijn de juiste auteur(s)
van alle beelden te achterhalen. Er is
oprecht gepoogd elke bronvermelding
zo gedetailleerd mogelijk op te
nemen. Mocht u de rechtmatige
eigenaar zijn van een beeld aarzel dan
niet om ons hierop te wijzen zodat we
samen kunnen bekijken hoe we dit
recht trekken.

INDEX

VOORWOORD

I_AANLEIDING TOT DE OPDRACHT

- I.1_DNA VAN HET DORP
- I.2_TWEE OPDRACHTGEVERS
- I.3_VISIE OP DORPSSTRATEGIEEN

II_AANPAK

- II.1_PROCESVERLOOP

III_DORP ALS OPGAVE

- III.1_EERSTE LEZING
- III.2_PARTICIPATORISCHE VERKENNING

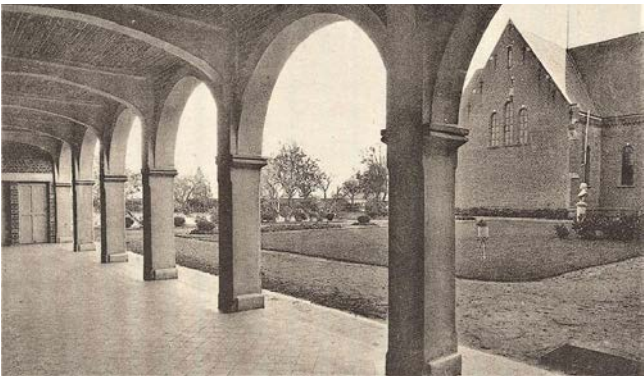
IV_NARRATIEF

- IV.1_NARRATIEF
- IV.2_RAAMWERK

V_AMBITIES VOOR DE TOEKOMST

- V.1_EEN LANDELIJK DORP IN HET GROEN
- V.2_EEN BEDRIJVIG EN ACTIEF DORP
- V.3_EEN TOEGANKELIJK EN VERKEERSVEILIG DORP
- V.4_EEN DORP VOL ONTMOETING
- V.5_EEN VERBONDEN DORP

VI_ACTIES

VOORWOORD

Provincie West-Vlaanderen

Nieuwenhove is een dorp apart. Op een boogscheut van Waregem en doorsneden door een autosnelweg. En toch heeft het een heel landelijk en dorps karakter weten te behouden. De verbouwing van de school, de programmatie van het OC, de dorpsfeesten, het sportief succes van de voetbal en de twee jeugdbewegingen zijn daar bewijzen van. Maar er zit ook een druk op het dorp. Daarom wilden zowel de stad Waregem als de Provincie West-Vlaanderen graag eens alle koppen samensteken om te bekijken hoe dat aan te pakken: de groene buffers, de verhouding tot de industrie, de toekomst van het dorpshart, de huidige en nog te maken doorsteken door het dorp, de parkeer- en verkeerssituatie, de aanpak van het toch wel erg betegelde groene dorp Nieuwenhove... En als we alle mensen samenbrengen, horen daar uiteraard ook de inwoners van Nieuwenhove bij. Het werkte. De Stad heeft hiermee een goeie basis voor de opmaak van een RUP dat de toekomst van Nieuwenhove in goede banen moet leiden. Wij kunnen verbanden leggen met de Gaverbeekvallei en het landschap rondom en we zien nu ook mogelijkheden voor nieuwe fiets- en voetgangersverbindingen.

Dat is gelukt dankzij het werk van MAARCH, ILVO en Createlli, die veel hebben geluisterd en samengebracht. Maar het lukte ook omdat iedereen in Nieuwenhove makkelijk aanspreekbaar is. En iedereen bovendien ook Nieuwenhove nog beter, praktischer, leuker, aangenamer, leefbaarder wil maken. Met dit masterplan zijn de krijtlijnen uitgezet. Maar nu ligt er nog werk op de plank voor de volgende jaren: we moeten nog veel onderhandelen, projecten indienen, testen en uittekenen... alle puzzelstukken te leggen. Maar na de ervaring van het voorbije jaar met kerkbestuur, school, OC, ondernemers, eigenaars en omwonenden gaat dat in Nieuwenhove best lukken...

Wat hier is gebeurd, kadert in de doelstelling van de Provincie West-Vlaanderen om aan de levenskwaliteit van zowat 268 dorpen te bouwen. Omdat het daar goed leven moet zijn en omdat we veel dorpen hebben die bliksemsnel veranderen. WinVorm biedt zo lezingenreeksen, we helpen via de procedures Oproep WinVorm en Selectie WinVorm bij het aanduiden van supergoede ontwerpers, en ook biedt de provinciale kwaliteitskamer gratis raad en advies. Om bij realisaties in die dorpen te helpen, zijn er een toelagereglement voor leefbaarheid van dorpen, plattelandsmiddelen en middelen voor toeristisch onthaal. En we houden voor alle zekerheid de vinger aan de pols via leefbaarheidsonderzoeken en www.provincieincijfers.be. Met het aanbod DNA van de Dorpen werkt een groep experts op een participatieve manier aan een toekomstige visie voor het dorp.

Als jij voor jouw dorp een dergelijke oefening wil maken, kan je ons contacteren. Als je ons kan inspireren of samen wil nadenken, dan horen we jou ook graag.

Veel succes aan de mensen die nu dit masterplan zullen omzetten in realiteit !

Bart Naeyaert
Gedeputeerde van plattelandsbeleid West-Vlaanderen

I_AANLEIDING TOT DE OPDRACHT

I.1_DNA VAN HET DORP

Dorpelijkheid

Hoe komt het dat dorpelijkheid als begrip zo vreemd in de oren klinkt terwijl dit niet het geval is voor het spiegelbeeld stedelijkheid? Het klopt dat de voorbije decennia door planners, architecten, beleidsmakers... bovenmatige aandacht is besteed aan steden en processen van verstedelijking, terwijl dorpen vaak op de achtergrond bleven. Gelukkig kregen dorpen - en bij uitbreiding de open ruimte en het platteland - de voorbije jaren ook vanuit deze hoek meer aandacht.

Dorpen lijken als model hun betekenis terug te krijgen in tijden van algemene verstedelijking. Mede door de vraag naar ruimtelijke verdichting, klimaatuitdagingen en biodiversiteit komt de laatste tijd meer aandacht voor het dorp¹.

Overal in Vlaanderen veranderen onze dorpen razendsnel. Een golf van appartementsgebouwen rolt over het land. De cijfers van Statbel (2024), geanalyseerd door De Tijd, tonen aan dat appartementen sinds 2022 het voornaamste type woning zijn². De opmars van appartementen verloopt op het platteland verhoudingsgewijs veel sneller dan in randgemeenten en centrumsteden. "En dat is geen slechte zaak", zegt de Vlaams Bouwmeester Erik Wieërs in een interview met de VRT³. "We moeten blijven inzetten op de trend om dichter op elkaar te bouwen. Appartementen zijn daarin een betere oplossing dan vrijstaande woningen...Al moeten we niet her en der appartementen bouwen waar het kan. Dat is een slechte tendens. We moeten nadenken om appartementen te bouwen op plaatsen met goede voorzieningen en openbaar vervoer in de buurt. Dat is wel een goede zaak."

Helaas is vaker sprake van verknoeien dan van verbeteren. Waardevol erfgoed en bijzondere dorpsbakens worden onoordeelkundig gesloopt, zichten op het landschap slibben dicht, vertrouwde voetgangers doorsteken verdwijnen. Zoals Ward Verbakel het verwoordt: "Gevelwanden van appartementen creëren grauwe straatsleuven"⁴.

In heel wat gemeenten ontstond de voorbije jaren dan ook een verzet tegen de appartementisering. Inwoners van landelijke gemeenten willen het dorps- en landelijke karakter van hun gemeente behouden. De nood aan een kwalitatieve benadering van verdichting van dorpen klinkt luid. Samen met een groeiende belangstelling voor het behoud en herstel van de identiteit van dorpen en landschappen.

Ook lokale besturen worstelen met deze uitdaging. Het alternatief, "wat dan wel" en "waar dan wel", is immers vaak niet gekend. Net daarom zijn inspirerende voorbeelden zoals de toolbox Dorps- Architectuur van AR-TUR essentieel⁵. Ook het dorpelijkheid-traject van het Team Vlaams Bouwmeester biedt concrete aanknopingspunten om ruimtebeslag terug te dringen in verstrekte landelijke dorpen die opnieuw een identiteit (terug) gekregen hebben⁶.

De versterking van meer landelijke kernen wordt dus niet alleen gezien als een middel om het ruimtebeslag terug te dringen, maar vooral als een kans om de Vlaamse dorpen weer een identiteit te geven. "Kernversterking gaat dan niet alleen over vorm en architectuurtaal, maar ook over dorps- gebruiks- en omgangsvormen en de relatie tot de publieke ruimte: trage wegen, achterdeuren of op de dorpel zitten"⁷.

Het creëren van toekomstbestendige dorpen is een uitdaging waar ook dit DNA-dorpen traject, dat nu in zijn 4de jaargang zit, een bijdrage wil aan leveren. Hierbij wil de Provincie West-Vlaanderen doelbewust lokale besturen ondersteunen in het ontwikkelen van een toekomstvisie op kleine dorpen in de Provincie. De focus ligt daarbij op de identiteit van het dorp, en toe-eigening door bewoners en gebruikers, historische gelaagdheid, landschappelijke inpassing, kwaliteiten van de kern als woonomgeving, kortom het uitspelen van het unieke karakter van het dorp, de ruimtelijke eigenheid van haar stedenbouw en architectuur, de typische kenmerken van het dorp, de historische gelaagdheid. Het stadsbestuur van Waregem heeft zich kandidaat gesteld om samen met de Provincie West-Vlaanderen en de lokale betrokkenen aan de slag te gaan om een toekomstvisie uit te werken voor Nieuwenhove.

Het gevoerde onderzoek toont aan dat ook Nieuwenhove niet ontsnapt aan de reeds vermelde uitdagingen. Net als in vele andere West-Vlaamse dorpen leven er volop vragen omtrent mobiliteit, verdichting, groene ruimte, enz. Tegelijk heeft elk dorp een overduidelijke specificiteit, wat zeker ook bij Nieuwenhove het geval is, die ervoor zorgt dat deze bredere vraagstukken op een unieke manier lokaal vertaald worden. Deze specificiteit heeft zowel te maken met bepaalde ruimtelijke als sociologische kenmerken van het dorp.

Het eindresultaat van deze studie is een masterplan dat de toekomstige ontwikkeling van het dorp stuurt met de nadruk op de eigenheid, landschappelijkheid en duurzaamheid. In dit document wordt een algemene Vlaamse visie voor dorpsontwikkeling door het projectteam verfijnd op maat van Nieuwenhove. De ambities van de verschillende betrokken partijen worden vertaald naar concrete acties die het dorp zowel ruimtelijk als sociaal ten bate komen.

1. OASE 117 – Project Dorp 2024. <https://www.oasejournal.nl/nl/Issues/117>

2. <https://www.tijd.be/politiek-economie/belgie/vlaanderen/in-een-op-acht-gemeenten-steekt-appartement-huis-voorbij/10569506.html>

3. <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2024/10/22/een-derde-appartementen-in-vlaanderen/>

4. Toolbox Dorps- Architectuur, 2021. Verbakel, W., wouters, E., Pieters, E., Biermans, B. & J. De Bruyn (Eds). Die Keure, Brugge, p 255.

5. Toolbox Dorps- Architectuur, 2021. Verbakel, W., wouters, E., Pieters, E., Biermans, B. & J. De Bruyn (Eds). Die Keure, Brugge, p 255.

6. <https://www.vlaamsbouwmeester.be/nl/themas-en-onderzoek/dorpelijkheid>

7. <https://www.vlaamsbouwmeester.be/nl/themas-en-onderzoek/dorpelijkheid>

I.2_TWEE OPDRACHTGEVERS

Stad Waregem

Het dorpse karakter van Nieuwenhove staat onder druk door de nabijheid van het centrum van Waregem. De stad Waregem werkt daarom aan een gebiedsdekkend RUP voor Nieuwenhove, waarbij de nadruk ligt op het versterken van de identiteit van het dorp en het realiseren van een levendige dorpskern. Het doel is om de identiteit van het dorp te verankeren, ondanks de druk van het nabije stadscentrum.

De stad ambieert een duurzame dorpskern met o.a. kwalitatieve wooninbreiding, aandacht voor de eigenheid van het dorp, aandacht voor verbeterde verkeersleefbaarheid en trage wegen, gekoppeld aan duurzame mobiliteit, en ook aandacht voor ontharding, groenblauwe dooradering en contact met het omringende landschap zoals bijvoorbeeld de Gaverbeek. Belangrijke aandachtspunten hierbij zijn de rol en de verwevenheid van het OC met zijn omgeving en de toekomstige evolutie van het dorpshart waar met de omgeving van het Jules Delombaerdeplein en de kerk, de te ontwikkelen site van de oude school en de nieuwe scholensite op dit moment heel wat zaken in beweging zijn.

De stad ziet het masterplan als een inspiratiebron voor de verdere uitwerking van het RUP Nieuwenhove. Daarnaast kan het leiden tot beleidsmatige richtlijnen in een toekomstig Gemeentelijk Ruimtelijk Beleidsplan.

Provincie West-Vlaanderen

Het provinciaal dorpenbeleid werd opgestart in 1995 met een grootschalig dorpenonderzoek in de Westhoek. Uit dit onderzoek en de ervaringen die opgebouwd werden in de laatste vijftientig jaar bleek dat dorpen leefbaar zijn als ze veerkrachtig en toekomstbestendig zijn. Veerkrachtige dorpen zijn dorpen die hun kracht halen uit hun unieke karakteristieken en hun identiteit, waar gewerkt worden aan het wonen en de woonomgeving in de meest brede zin van het woord en waar vooral ook een coherente en gedragen visie aan de grondslag ligt.

DNA van het Dorp is het speerpuntprogramma van de Provincie West-Vlaanderen voor het dorpenbeleid 2020-2025. De Provincie wil hiermee lokale besturen helpen om ontwikkelingen in dorpskernen in goede banen te leiden. Ruimtelijke instrumenten zoals herzieningen van het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan (GRS), het opstellen van een Ruimtelijk Uitvoeringsplan (RUP) voor het dorp of de bescherming van een dorpszicht, vragen om een visueel, goed onderbouwd masterplan waar iedereen zich achter kan scharen: zowel bewoners, bestuurders als experts.

Voor de Provincie is het belangrijk om ook tegemoet te komen aan de ambities van het lokale bestuur en een breed draagvlak te creëren in het dorp. De identiteit van het dorp dient voor hen verder versterkt en in de kijker gezet te worden. Het ontrafelen van dat DNA is een belangrijke voorwaarde voor het succesvol uitwerken van het masterplan. Voor de Provincie is een belangrijk vraagstuk hoe omgegaan kan worden met de uitbreidings- en verdichtingsdynamiek vertrekkende vanuit het DNA van het dorp.

Specifiek voor Nieuwenhove is de Provincie geïnteresseerd in de bijdrage die het masterplan kan bieden aan het RUP, de uitwerking van een visie op trage verbindingen en de relatie met het landschap.

II.1_VISIE OP DORPSSTRATEGIEËN

Op maat van het dorp

Net als onze steden, krijgen dorpen te maken met een heleboel uitdagingen. Maar deze zijn van een andere aard en vragen om een andere aanpak. Een aanpak die wezenlijk verschilt van stedelijke strategieën, die vaak worden gedownsized om toegepast te worden op dorpen maar in de kern de specifieke plattelandsbenadering missen. De opmaak van een DNA masterplan vraagt in de eerste plaats om met een open blik te kijken naar wat het dorp Nieuwenhove betekent in de West-Vlaamse context en in zijn eigen omgeving.

Elk dorp heeft een bijzondere eigenheid, die bepaald wordt door ligging en geschiedenis. Of het nu gaat om de straatpatronen, de waterbouwkundige structuur of de lokale handelsactiviteiten, elk dorp heeft zijn eigen geschiedenis en identiteit. Daarnaast is het belangrijk om te erkennen dat het dorp zoals beschreven door Cyriel Buysse, waarbij het leven zich voornamelijk rond de kerktoeren afspeelde en het dorp een sterke functionele relatie had met het omliggende land, anno 2023 niet meer bestaat. Deze platitude is niet van tel voor elk dorp in Vlaanderen maar er is wel degelijk een evolutie waarneembaar in de mate waarin dorpsbewoners zich uit het dorp verplaatsen om bijvoorbeeld te werken. Vandaag verplaatsen de meeste inwoners van een doorsnee Vlaams dorp zich bijna dagelijks in de ruimere regio errond. De dorpsgrenzen zijn uitgerafeld, de link met de activiteiten in het buitengebied zijn kleiner, en de woon-, werk- en ontspanningspatronen zijn versnipperd.

Daarom stelt zich voor elk dorp de volgende vraag: 'Welke toekomst wensen we voor dit dorp?' Voor het antwoord op deze vraag moeten we de ambities scherpstellen en 'het unieke verhaal van het dorp' ontrafelen. Elk dorp heeft zijn eigen uniek historisch en actueel verhaal. Dat maakt het identificeren van het lokale DNA onontbeerlijk want elk toekomstnarratief dient geschreven te worden op maat van het dorp in kwestie. Tenslotte is het belangrijk dat nagedacht wordt over de manier waarop gewerkt kan worden aan de toekomst.

Bij de ontwikkeling van elke dorpsstrategie zijn er voor ons een aantal algemene principes:

Groei is niet dé oplossing

Bij de ontwikkeling van de dorpsstrategie moet rekening gehouden worden met de verschillende maatschappelijke uitdagingen die afkomen op de dorpen. De bevolkingsprognoses voor komende jaren tonen dat er een miljoen inwoners in Vlaanderen zal bijkomen*. Omgerekend betekent dit dat 330 000 extra woningen nodig zullen zijn om deze groei op te vangen. Mits een doordacht locatiebeleid en slimme verdichting kan er ook in dorpen plaats gemaakt worden om deze bevolkingsgroei op te vangen. Er is in elk dorp een kwaliteitsslag mogelijk die niet steevast via klassieke verdichtingsprojecten gerealiseerd hoeft te worden. Via 'verluchtingsprojecten' kan de openheid en de druk op het dorp gevrijwaard worden.

Niet alle dorpen lenen zich namelijk tot verdichting of uitbreiding. Groei mag ook niet ingezet worden als dé oplossing voor andere maatschappelijke kwesties die op de dorpen afkomen zoals de zorgopgaven in het kader van de vergrijzing, lokale economische veerkracht, duurzame mobiliteit, overstap naar herbruikbare energiebronnen, klimaatrobuuste maatregelen en niet op zijn minst het behoud van open ruimte. Een grote uitdaging is om de eventuele groei niet enkel te enten op kwantitatieve groei.

() Voor Waregem is er een positieve bevolkingsprognose van 5,75 % tegen 2035.*

Het landschap definieert mee het dorp

De dorpsidentiteit wordt voor ons niet enkel bepaald door de bebouwde omgeving. Het is een samenspel van de omliggende open ruimte en de fijnmazigheid in de kern, een samenspel van sociale netwerken. Wonen in een dorp stond vroeger gelijk aan wonen bij het landschap. Vandaag zijn dorpen vaak afgesneden van hun omliggende landschap. Beken worden verwaarloosd en verborgen. Vergezichten naar het landschap slibben toe. Paden vanuit de dorpskern naar de natuur zijn moeilijk traceerbaar. Zelfs de woningen richten zich met hun achtergevel naar het landschap. Dit onevenwicht dient in het kader van het onderzoek naar het DNA van het dorp ook bijzondere aandacht te krijgen van ons team.

Dorpen maken we samen

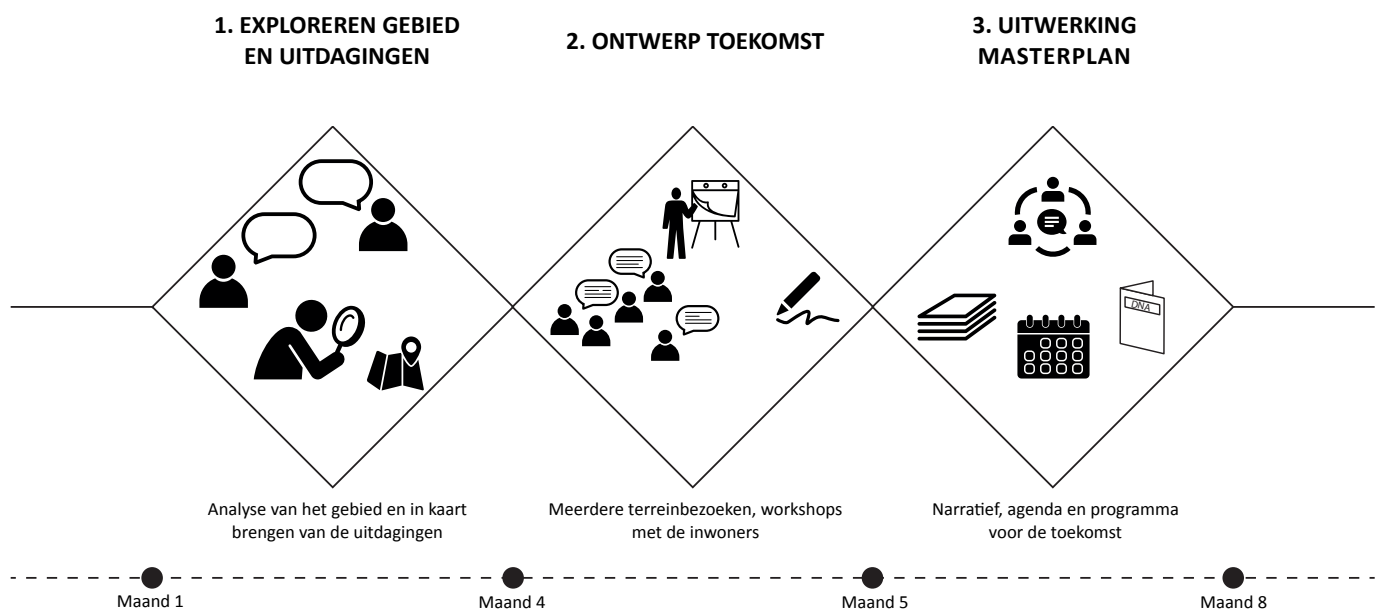
De toekomst van dorpen wordt niet alleen bepaald door ruimtelijke ingrepen. Deze gaat voor ons hand-in-hand met de sociale dynamiek. We ambiëren een masterplan dat meer is dan een verzameling van ruimtelijke beelden en ruimtelijke projecten. We willen toewerken naar een sociaal-ruimtelijk narratief dat gedragen wordt door de lokale bewoners en stakeholders en de basis vormt voor acties van bewoners, organisaties of het bestuur. Een uitdaging is om dorpsbewoners mee te nemen in het zoeken naar een evenwicht tussen het verleden, heden en de toekomst. In dit proces is het bijzonder belangrijk aandacht te hebben voor de erkenning van de historiek van het dorp en lokale sociale dynamiek. We zien het verleden als een springplank en het mag geen stolp worden. We willen niet blijven hangen in het ideaalbeeld van een pittoresk dorp, maar moeten samen met de dorpsbewoners op zoek gaan naar een nieuwe betekenis. Samen willen we bouwen aan een toekomstig narratief dat de basis kan vormen om samen aan de slag te gaan (= dorpsagenda).

II_AANPAK

II.1_PROCESVERLOOP

Een belangrijke opgave was om zo veel mogelijk stakeholders mee te nemen in het onderzoek. De opmaak van het masterplan is vormgegeven als een dynamisch en collectief leerproces waarin samen met de inwoners, verenigingen, overheden en experts een verhaal wordt ontwikkeld over de kwaliteit, de dynamiek en de toekomst van het hele dorp. Alle stakeholders zijn actief betrokken geweest in elke stap van het onderzoek.

Samen zijn we op zoek gegaan naar de ziel van het dorp van vroeger, vandaag en in de toekomst. Vanaf de start van het onderzoek hebben we ingezet op interactieve kennisverzameling, participatie, tacit-knowledge en kennisoverdracht. Deze methodiek maakt niet enkel verschil in het proces en de verkregen inzichten, maar ook de resultaten worden een breder gedeeld goed en er is voortschrijdend inzicht. Essentieel in onze aanpak is dat het DNA van het dorp is blootgelegd via een breed en participatief sociologisch vooronderzoek. Dit vormde samen met de opgave vanuit de opdrachtgevers de input voor de scope van het masterplan. Via collectief ontwerpend onderzoek werd er actief gezocht naar oplossingen/ scenario's voor de thema's die men wilde aanpakken. Het ontwerpteam was hierbij facilitator en expert.

Het projectproces verliep in drie grote fases:

1. *Exploreren gebied en uitdagingen*

In deze fase verzamelden we op participatieve wijze kennis over de ruimtelijke en fysische structuren en patronen, de socio-economische en demografische kenmerken van het dorp, en de bestaande sociale infrastructuur. Door middel van interviews en groepsgesprekken met bewoners en sleutelactoren werd een eerste dorpsanalyse uitgevoerd. Hierbij werd gezocht naar het unieke DNA van Nieuwenhove en naar de plekken die daarin een prominente rol spelen. Deze analyse werd vervolgens tijdens de eerste 'dorpsklap' getoetst en verder uitgediept, samen met experts, bewoners en kinderen uit het vijfde en zesde leerjaar van de basisschool.

2. *Ontwerp toekomst*

Tijdens de eerste dorpsklap is ook toegewerkt aan een gedragen toekomstvisie en scoping voor de dorpsagenda. Op de eerste dag kregen leerlingen en bewoners de kans om hun droombeelden voor 2040 te formuleren, wat de basis vormde voor een toekomstnarratief. De input die hieruit voortkwam, werd door het ontwerpteam gebruikt om verschillende ontwerpscenario's uit te werken voor het dorpshart, het OC en de circulatie. Deze scenario's werden vervolgens besproken tijdens de tweede sessie van de dorpsklap.

3. *Uitwerking masterplan*

In deze stap werden de belangrijkste thema's van het dorp door het projectteam verkend via ontwerpend onderzoek. Voor elk thema zijn concrete acties gedefinieerd, terwijl voor het dorpshart en de circulatie nieuwe ontwerpscenario's zijn uitgewerkt. Tijdens de tweede dorpsklap werden de ontwerpvoorstellen en de dorpsagenda voorgesteld en besproken. Voor het dorpshart werd bovendien een aanvullend ontwerpatelier georganiseerd in samenwerking met de stad. De verzamelde input is vervolgens verwerkt in het definitieve masterplan.

III_DORP ALS OPGAVE

III.1_EERSTE LEZING RUIMTELIJKE STRUCTUUR

Landelijk wonen

Op dorpsniveau is de groei van Nieuwenhove gekenmerkt door enkele ontwikkelingsgolven na WO II, waarbij de oudste wijkontwikkeling zich tussen de Nieuwenhovestraat en de Remi Vanmeerhaeghestraat situeert.

De evolutie van het dorp leest als een aaneenschakeling van verschillende 'wijken' en linten. Opvallend hierbij is dat deze evolutie zich eerder manifesteert als uitdeinend vanuit de Deerlijkseweg dan vanuit het historische centrum rond de kerk en het Goed Te Nieuwenhove.

Elk van de ontwikkelingsgolven heeft letterlijk en figuurlijk zijn eigen stempel gedrukt op de structuur van het dorp. De meeste van deze stempels zijn vandaag nog steeds herkenbaar. Voorbeelden zijn de Sint-Margrietwijk (jaren '50-'60) en omgeving, de Jules Haerinckstraat en omgeving (jaren '80), de buurt rond de Europalaan (jaren '90, begin jaren 2010), de inbreiding aan de Tategemstraat (ook begin jaren 2010). Hetzelfde gaat in grote mate ook op voor de 'linten', zoals bijvoorbeeld de Remi Vanmeerhaeghestraat, de Kerkhofstraat en de Platanendreef.

Deze herkenbaarheid danken de wijken en linten aan hun relatieve coherente verschijningsvorm waarbij vaak één specifiek type woning, al dan niet in varianten, als ensemble wordt herhaald. Tegelijk hebben de meeste woningen in het dorp ook iets gelijkaardigs: het zijn overwegend eengezinswoningen omringd door groen. Er zijn rijwoningen met tuin maar meestal betreft het halfopen en open bebouwingen op een groen perceel.

Op perceelsniveau wordt het wonen in een eengezinswoning op een groen perceel beschouwd als de ultieme vorm van landelijk wonen: het als het ware naar binnen halen van de (ervarings)kwaliteit van het omringende (agrarische) landschap, het wonen in het groen, op het eigen perceel en in het dorp. Het woonvolume van de (quasi-)vrijstaande eengezinswoning omringd door voldoende groen (b)lijkt de basistypologie van het landelijke dorps wonen. Deze vaststelling is een belangrijk aandachtspunt in geval van eventuele verdichting: dit moet, passend bij het landelijke karakter van het dorp, gebeuren in dezelfde stijl of in een vorm die bij dat karakter past.

	vrijstaande woningen met grote tuin
	rijhuizen met tuin
	halfopen woningen met tuin
	rijhuizen zonder kwalitatief groen
	landschappelijke typologie

Kerkhofstraat - Vrijstaande woningen met voldoende groen in de vorm van voortuin en private grote tuin. Bron: Google Maps

Kerkhofstraat - Geschakelde half-open bebouwing met tuin Bron: www.realo.be

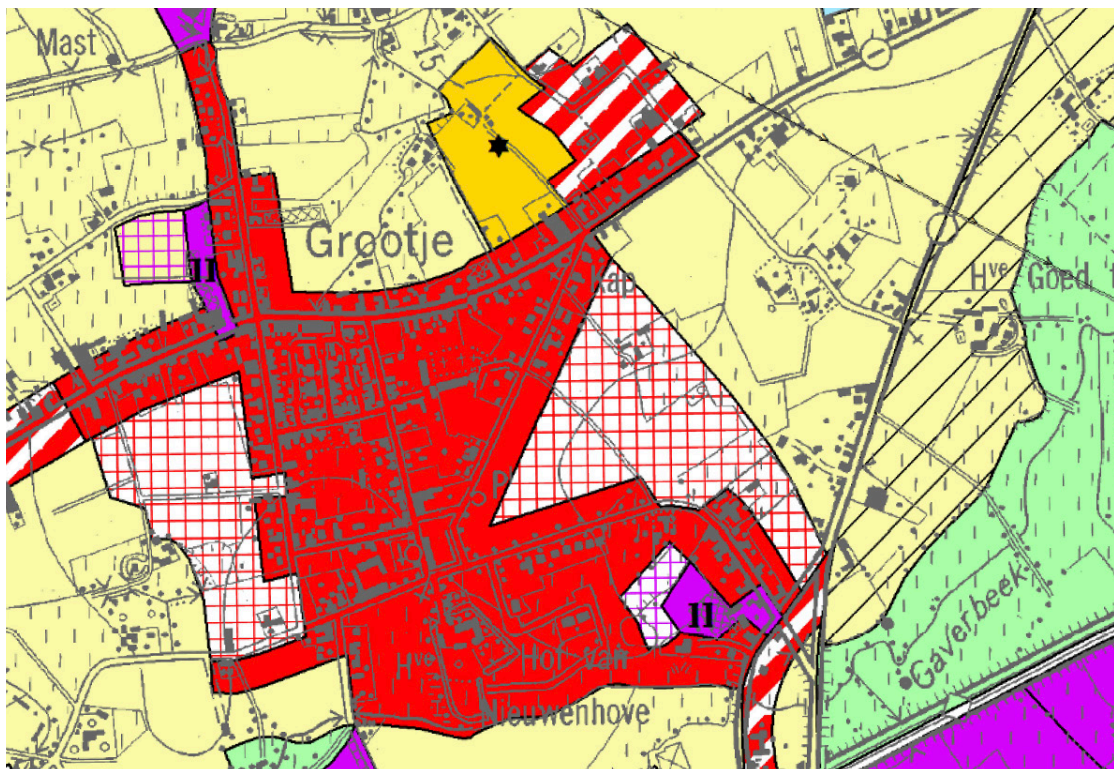
Kastorwegel, AR-TUUR, 24 groeps woningen met privaat terras en gedeeld groen. Bron: Apple Maps

Margrietwijk, sociale woningen met weinig kwalitatieve buitenruimte.

Huidige contouren Nieuwenhove

Geldend Gewestplan Nieuwenhove

Afbakening van het dorp

Op dorpsniveau is, naast het landelijk wonen en dus in zekere zin het binnenhalen van de kwaliteiten van het landschap in het dorp, ook de vrijwaring van diezelfde kwaliteiten en van datzelfde landschap buiten het dorp, en met andere woorden de afbakening van het dorp, essentieel.

De contouren van de bebouwing en het omringende agrarische landschap zijn duidelijk vastgelegd in gewestplannen en ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's). Deze plannen bepalen (juridisch) waar het dorp eindigt en het agrarische gebied begint. Ondanks dat er op sommige plekken buiten deze grenzen wordt gebouwd, is er binnen deze bestaande juridische contouren van woon(uitbreidings)gebied nog voldoende ruimte voor verdichting. Dit maakt bijkomende lintbebouwing (wonen met landelijk karakter) of losse ontwikkelingen in het agrarische gebied overbodig. De zone rond de Mirakelstraat maakt wel deel uit van de contour.

Op perceelsniveau is het veelvuldig gebrek aan openheid naar de directe omgeving frappant. Stevige hekken en afrasteringen hypothekeren vaak elke visuele relatie: hetzij met de burens, hetzij met het landschap. Deze fysieke barrières verzwakken niet alleen de visuele relatie tussen de bebouwing en het omliggende openbaar domein/landschap, maar ook de sociale relaties tussen de bewoners onderling.

De huidige afscheidingen bestaan uit een rommelige mix van materialen zoals beton, hekwerk en plastic.

	Woongebied
	Woonuitbreidingsgebied
	Wonen met landelijk karakter
	Agrarisch gebied
	Industrie

Aan de Blauwe-Zwaanstraat sluit een dikke scheidingsheg de laatste tuin van het dorp af van het omliggende akkerland en het Rattenkasteel.

Een hoeve bereikbaar vanaf de Papegaaistraat ligt te midden van het landschap, zonder een grote scheiding tussen privé en landbouw.

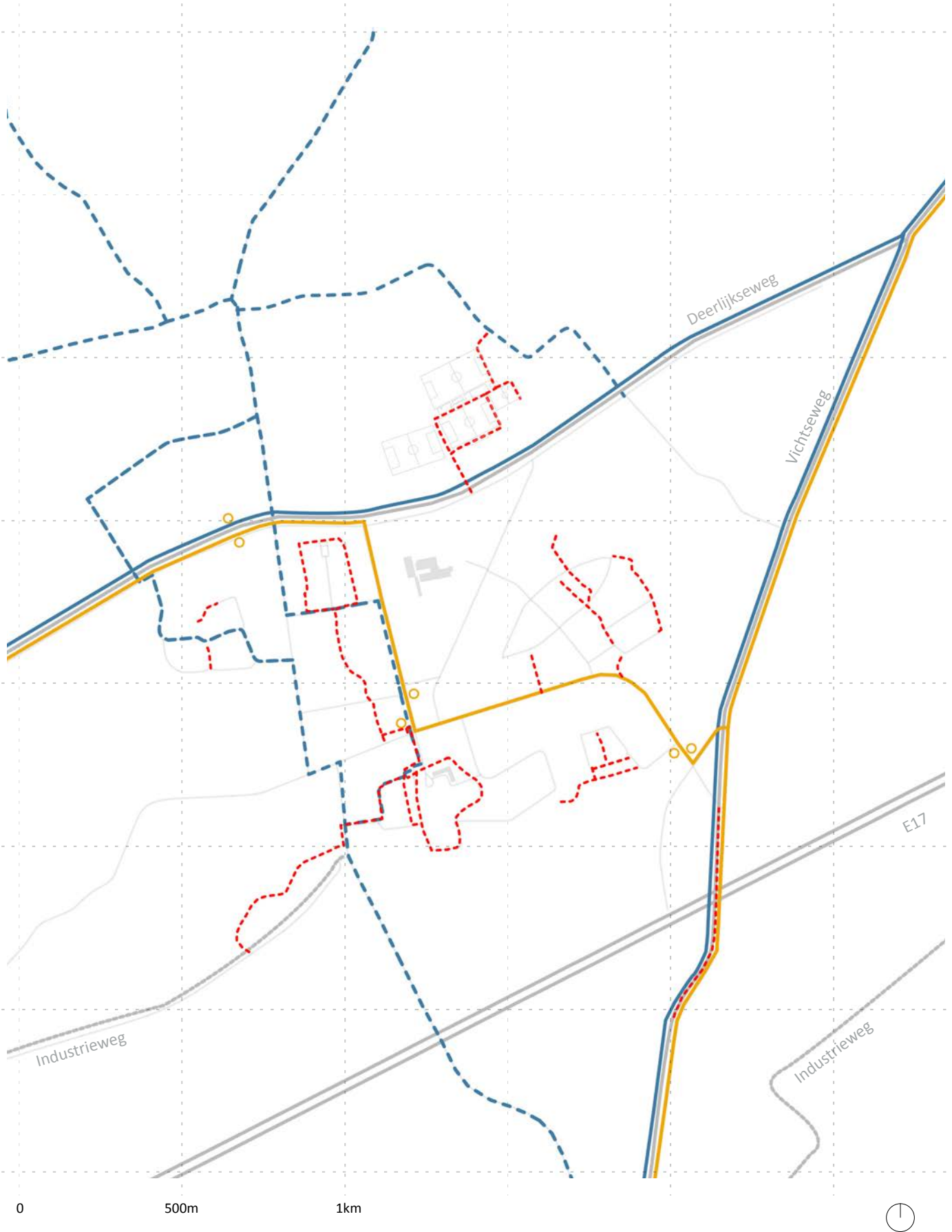

Aan de Deerlijkseweg grenzen akkers en uitgestrekte landbouwgronden.

De Gaverbeek slingert uitgesneden door het landschap, omringd door graslanden, en kruist de Goelevenweg.

ONTSLUITING

Via de Deerlijkseweg aan de noordkant en de Vichtseweg aan de zuidoostzijde is Nieuwenhove goed ontsloten naar het bovenlokale verkeersnetwerk. Door het centrum van het dorp zelf passeert er geen verbindingsweg: je komt er niet als je er niet moet zijn. De Deerlijkse- en Vichtseweg lopen in V-vorm als tangenten langs het dorp heen. Zo bieden ze langs de ene kant toegang tot het dorp en langs de andere kant leiden ze alle doorgaand verkeer langs het dorp, waardoor het dorpscentrum in principe wordt ontlast.

Het lijkt aangewezen om deze V-figuur in de toekomst te behouden: ze garandeert de ontsluiting en bereikbaarheid van het dorp zonder daarbij het dorps karakter aan te tasten.

Het Bovenlokaal Functioneel Fietsroutenetwerk volgt dezelfde V-figuur en verbindt Nieuwenhove met o.a. Deerlijk en vooral Waregem. Opvallend is dat ondanks hun belang in het Bovenlokale Functionele Fietsroutenetwerk beide fietsroutes op dit moment niet voldoen aan de vereisten van het vademecum fietsvoorzieningen voor een vrijliggend tweerichting fietspad: ze zijn te smal wat kruisen bijvoorbeeld moeilijk maakt, en de buffer naar de rijweg is beperkt. Hierdoor voelen ze onveilig aan en nodigen ze niet uit tot dagelijks gebruik. Het is aangewezen te bekijken hoe dit eventueel kan verbeteren. Aan de westkant van het dorp situeert zich rond de as Blauwe Zwaanstraat – Nieuwenhovestraat een recreatieve fietsroute. Deze maakt deel uit van het fietsknooppuntennetwerk.

Opvallend tenslotte is de verspreide aanwezigheid van de kiemen van een interessant tragewegennetwerk onder de vorm van vele kleine paadjes en voetwegen. Deze paden hebben het potentieel om het dorp aantrekkelijker te maken voor voetgangers, maar missen momenteel een samenhangende visie. Het versnipperde karakter van het netwerk zorgt ervoor dat het niet altijd logisch en gebruiksvriendelijk is, waardoor het minder effectief bijdraagt aan de toegankelijkheid en verbondenheid binnen het dorp.

- Trage netwerk
- Recreatief fietsroutenetwerk (knooppunten)
- Bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk
- De Lijn
- Auto- en industrienetwerk

Kruispunt Deerlijkseweg met Vichtseweg - 'V' als bovenlokale verbinding.
Bron: Google Maps

Nieuw aangelegde toegang tot het Margaretapark.

Spitaal Straat - fietsnetwerk met officiële fietsknooppunten.
Bron: Google Maps

Platanendreef - Route van Lijn 70 en Lijn 302 Kortrijk-Waregem langs huidig fietspad.

SOCIALE INFRASTRUCTUUR

Afgaand op haar omvang beschikt Nieuwenhove als dorp over een behoorlijk aanbod aan voorzieningen, waarvan enkele een bovenlokaal karakter hebben en daarmee soms een aanzienlijke impact hebben op het dorp doordat ze ook bezoekers aantrekken van buiten Nieuwenhove. Bij drukke evenementen kan dit leiden tot lokale (verkeers) overlast. Voorbeelden zijn het voetbalcomplex en het ontmoetingscentrum, en in mindere mate het oude schoolgebouw dat o.a. onderwijs biedt aan kansengroepen van buiten het dorp.

In dit verhaal is het OC Nieuwenhove een buitenbeentje. De schaal en footprint van het complex zijn buitenmaats voor een dorp als Nieuwenhove. Toch wordt geen plek zo fel door de dorpsbewoners omarmd als deze. De sociale impact haalt het van de ruimtelijke impact. Het beheer en onderhoud van het complex zijn een huzarenstuk en een continu proces dat enkel mogelijk is dankzij het grote aantal bewoners dat hier vrijwillig hun hart en ziel insteken. Omwille van zijn omvang zit het ontmoetingscentrum in feite in een voortdurend renovatiecyclus, waarbij elke nieuwe investering de huidige functie en invulling in stand houdt. Dit bemoeilijkt een bredere reflectie over de toekomstige rol en invulling van deze plek. Ook onder andere de Chiro heeft hier vandaag haar lokalen.

Centraal ter hoogte van de kerk en de scholensites situeert zich het historische dorps hart. Hier ontstapt ook de Sint-Margaretakerk niet aan de hedendaagse tendensen waarbij op middellange termijn nagedacht moet worden over gedeeld ruimtegebruik. Om dit overmaatse beeldbepalend gebouw beheer(s)baar te houden en een duurzame toekomst te geven, zal het noodzakelijk zijn om het te 'herschep' en ruimte te maken voor nieuwe functies. Deels gebeurt dit al, maar naar de toekomst toe zijn verdere stappen onvermijdelijk. De VBS Nieuwenhove is onlangs uitgebreid op één van haar twee aanwezige deelsites. Het is echter nog onduidelijk wat de toekomstvisie is voor de andere deelsite, met het oude schoolgebouw, dat grenst aan het Jules Delombaerdeplein en beeldbepalend is voor de identiteit van deze plek.

Naast de formele zijn er ook veel informele plekken die bijdragen aan de sociale dynamiek van het dorp en aandacht verdienen bij toekomstige ontwikkelingen. (zie ook hierna: Participatorische verkenning).

	Horeca
	Cultuur en Recreatie
	Onderwijs
	Religie

Mirakelstadion - Thuisbasis van K. Racing Waregem.

OC Nieuwenhove - Bruisend buurtcentrum voor samenkomen en plezier.

St.-Margareta Kerk - Moderne parochiekerk met historische wortels recht tegenover de oude jongensschool.

De Geestige Put - Recreatief domein met gezellig café aan het water.
Bron: Google Maps

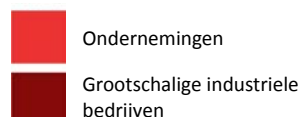
ONDERNEMEN

Rondom Nieuwenhove heeft zich de afgelopen decennia een gemengd landschap ontwikkeld van zowel grootschalige bedrijventerreinen als kleinschalige, verspreide bedrijfsactiviteiten. De dorpskern bevindt zich als een eiland midden in dit landschap. De grootste ontwikkelingen concentreren zich langs de E17. Deze bedrijventerreinen genereren aanzienlijke verkeersstromen, wat leidt tot sluipverkeer door het dorp. Vooral vrachtwagens kiezen al eens voor binnenwegen in plaats van de snelweg of de grote verbindingswegen, waardoor de lokale infrastructuur zwaar belast wordt. Dit zorgt voor het gevoel dat het dorp onder druk staat wat dan weer een negatieve impact heeft op de (be) leefbaarheid van het dorp.

Hoewel de bedrijventerreinen voor overlast zorgen, is er ook een vorm van synergie tussen het dorp en de industrie. Werknemers van de bedrijventerreinen komen (met de auto) naar Nieuwenhove om te lunchen, wat aantoont dat de lokale voorzieningen ook een zekere aantrekkingskracht uitoefenen op de bedrijvigheid in de buurt.

Langs de verbindingswegen, en vooral langs de Deerlijkse weg, bevindt zich een concentratie van kleinschalige ondernemingen met een bovenlokale aantrekkingskracht. Denk bijvoorbeeld aan Hoeveproducten Haerinck, de Boucherie De Roo en broodjeszaak 't Karakter, die bezoekers van buiten het dorp aantrekken. Langs de Vichtseweg is er geen concentratie maar eerder verspreid enkele 'verdwaalde' handelsactiviteiten in het landschap, zoals bijvoorbeeld Q-interior.

Bedrijvigheid langs de E17 - Grootschalige industrieterreinen domineren het landschap. Bron: Google Maps

Deerlijkseweg - Hoofdader van ondernemerschap, met tal van bedrijven en groeikansen. Bron: Google Maps

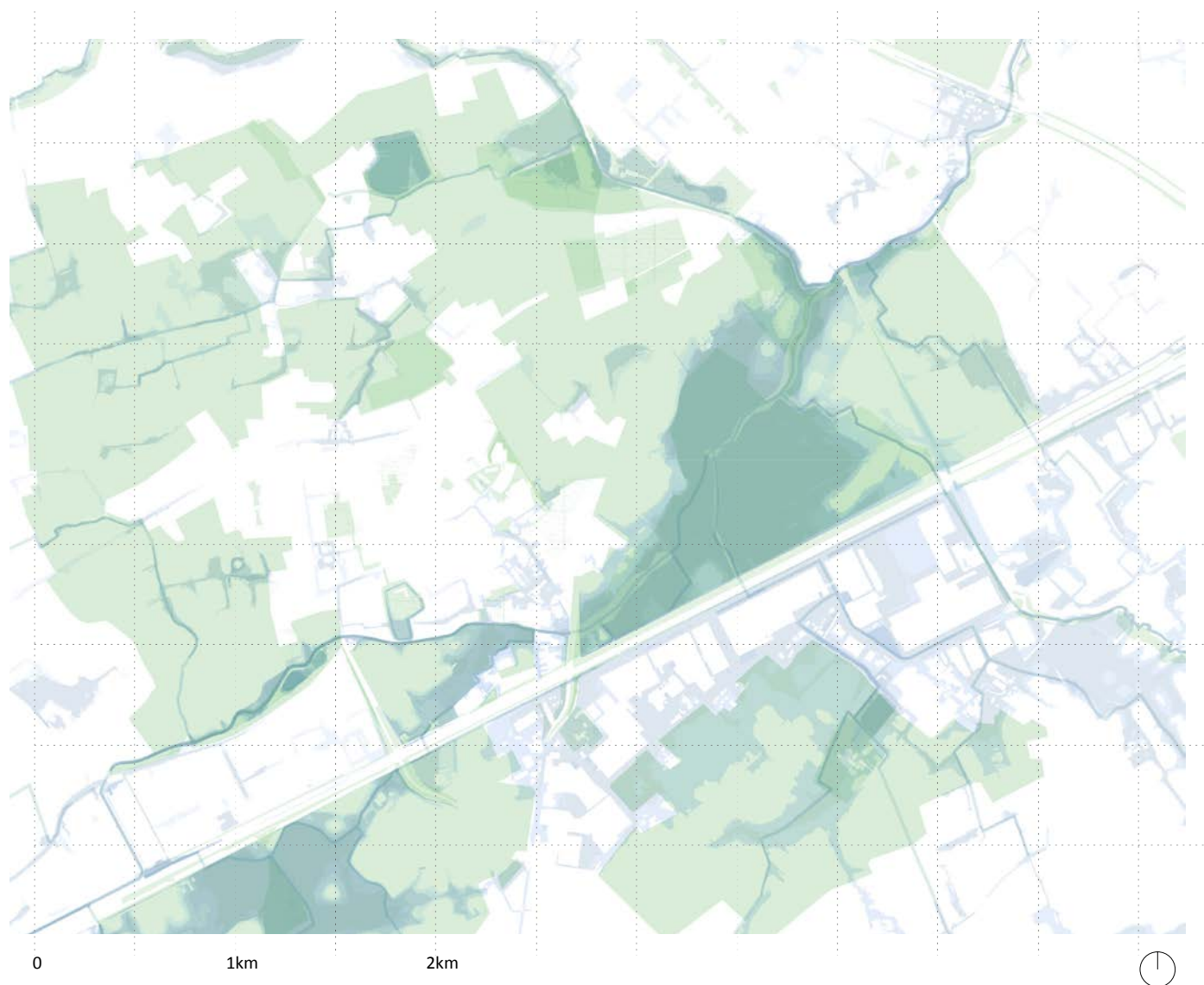

Goed te Nieuwenhove - Historische hoeve met de gezellige brasserie en huisbrouwerij 't Gaverhopke.

Hoeveproducten Haerinck - Authentieke lokale delicatessen rechtstreeks van de boerderij. Bron: Google Maps

GROENBLAUWE STRUCTUUR

Nieuwenhove als 'eiland in het groen'.
Bron: Stadsarchief Waregem

Rond Nieuwenhove is veel groen aanwezig. Het dorp wordt als het ware omgord door een aaneenschakeling gordel van natuur- en landbouwgebieden, die zich pal tussen het dorp en de omliggende industrie bevindt. Hoewel deze groene ring een waardevolle landschappelijke kwaliteit biedt, is hij weinig ervaarbaar en leesbaar vanuit het dorp zelf. De nabijheid van de natuur komt met andere woorden niet volledig tot zijn recht. De relatie van het dorp met het omliggende landschap lijkt eerder zwak.

Dit geldt eveneens voor het blauwe netwerk, zoals de vallei van de Gaverbeek (waarvoor reeds een visie werd ontwikkeld). Ook dat is weinig zichtbaar en ervaarbaar binnen het dorp. Het potentieel van water in het algemeen en deze waterloop in het bijzonder als verbindend landschapselement komt momenteel niet tot uiting.

- Bebouwde oppervlakte
- Groene ruimtes
- Fluviaal en pluviaal overstromingsgebied

Spitaalstraat - bebouwd lint in het landschap
Bron: Apple Maps

Zicht vanop de Vichtseweg over het agrarisch landschap met op de achtergrond de Mirakelstraat. Bron: Apple Maps

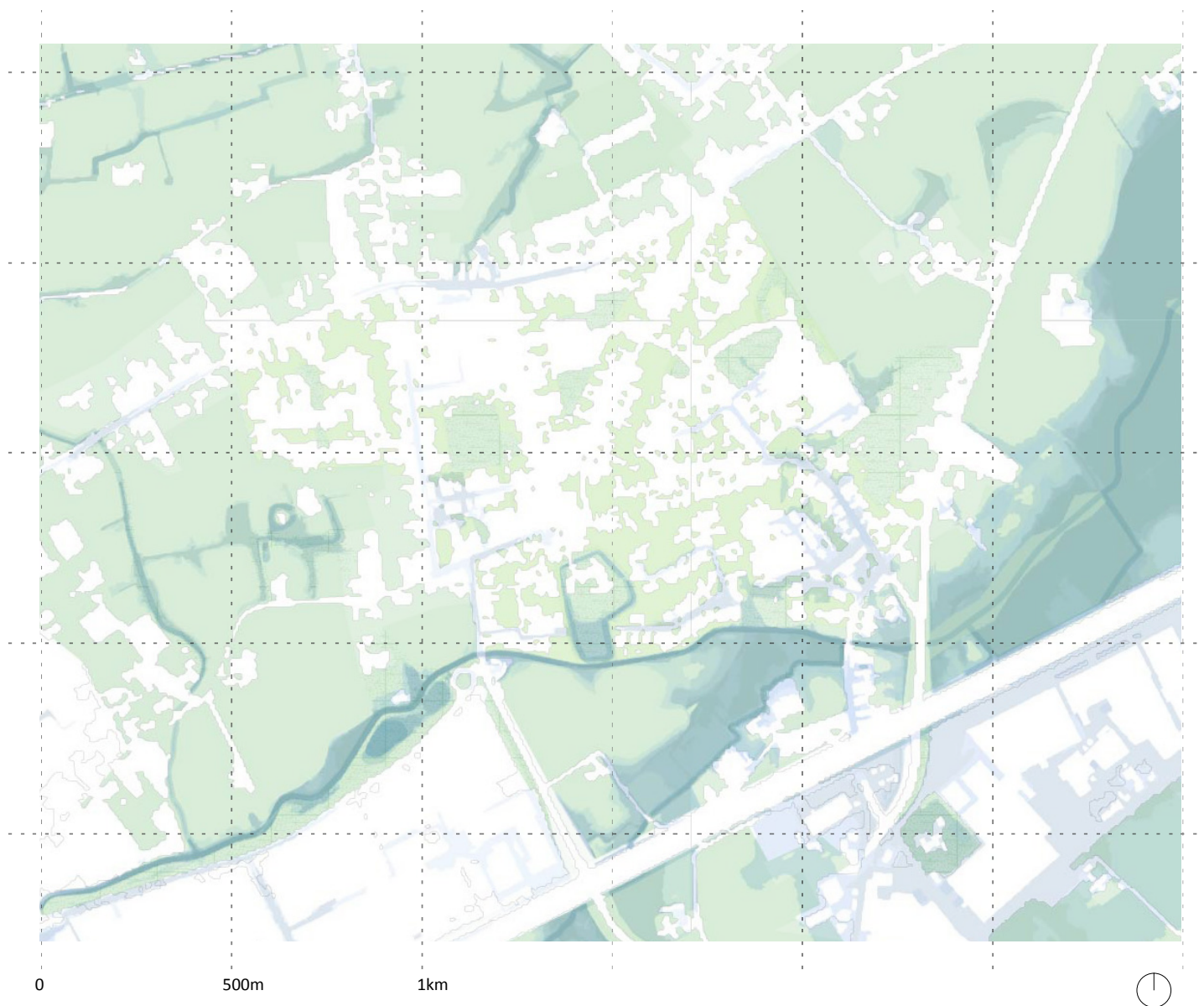

Gaverbeek ter hoogte van het Rattekasteel

Zicht op het dorp vanuit de Papegaaistraat
Bron: Apple Maps

VERHARDING

Hoog aandeel van verharde oppervlakken op privégrond.

Binnen Nieuwenhove zelf is ook veel groen aanwezig. Het betreft vooral privaat groen zoals (voor)tuinen. Er is ook publiek groen maar dat is meer geconcentreerd en minder verspreid door het dorp.

Ondanks het vele groen blijkt Nieuwenhove, volgens het recente groenplan, binnen Waregem de hoogste verhardingsvoet per inwoner* te hebben. Dat houdt in dat er in verhouding te veel verharding, o.a. ook veel overgedimensioneerd verhard openbaar domein, aanwezig is, in vergelijking met de aanwezige hoeveelheid groen. Er is met andere woorden nood aan en ruimte voor – ook andere deelgemeentes tonen dat het kan met minder – ontharding, ook al wordt dit momenteel niet zo ervaren. Verharding omvat alle mogelijke verharde oppervlakken zoals gebouwen, terrassen, opritten en wegen.

Hoewel Nieuwenhove in een landelijke omgeving ligt, is de balans tussen groen en verharding scheefgetrokken. Het terugdringen van verharding is nodig en biedt een duidelijke kans om het dorp verder te vergroenen en de relatie met het omliggende landschap te versterken.

() Ondanks de landelijke omgeving van Nieuwenhove kent dit deelgebied veruit de hoogste verhardingsvoet per inwoner en het laagste groenaanbod (o.b.v. de groenkaart).
Bron: Intercommunale Leiedal, Groenplan 1.0, p59*

Een groene, maar hermetische afsluiting scheidt de percelen van elkaar.

In het hart van Nieuwenhove ligt het Margaretapark, een groene oase met bomen die schaduw bieden en speeltuigen voor kinderen.

Kruising Platanendreef en Rémi Vanmeerhaeghestraat. Verderop de verharde parking rondom de kerk - Een zee van asfalt.

Gaston Martensstraat - Grote verharde oppervlakte, aangelegd zoals een verkavelingsboulevard voor deze wijk.

	Verharde oppervlakte
	Privaat groen
	Omliggend groen
	Fluviaal en pluviaal overstromingsgebied

III.2_PARTICIPATORISCHE VERKENNING

INLEIDING

Doelstelling vooronderzoek

Om een beter inzicht te krijgen in de identiteit van Nieuwenhove, werd aan het begin van de studie een dorpsanalyse uitgevoerd. Inwoners van Nieuwenhove werden betrokken via interviews, groepsgesprekken (focusgroepen) en de eerste Dorpsklap, waar uitgebreid werd gesproken over het DNA van het dorp. De centrale vraag luidde: 'Wat maakt Nieuwenhove uniek?'.

Daarnaast werd in deelvragen gezocht naar zowel specifieke plekken met bijzondere betekenis als naar het bredere DNA, een identiteit die niet aan één plaats verbonden is. Tijdens deze gesprekken kwamen ook kansen en uitdagingen voor de toekomst van het dorp naar voren. Dit vooronderzoek diende vervolgens als basis voor de verdere uitwerking van de dorpsvisie.

Methode vooronderzoek

We startten door samen met de stad en de Provincie een lijst op te maken met contactpersonen die Nieuwenhove door en door kennen, en die een basisrepresentatie kunnen geven van de verschillende leeftijden, verenigingen en perspectieven. Deze lijst met contactpersonen vormde het vertrekpunt om deelnemers te vinden voor de interviews en focusgroepen. Op het einde van elk gesprek werd verder nagevraagd of men nog bijkomende personen kon aanraden om in deze dorpsanalyse te betrekken. Via deze methode – ook wel sneeuwbal selectie genoemd – waarbij gestart wordt met een klein deel van de doelpopulatie die doorheen het onderzoek de groep steeds groter wordt¹.

Tijdens de interviews en focusgroepen werden gesprekken gevoerd met geboren Ninovieten en recentere inwoners, vertegenwoordigers van de parochie en oudercomité, Chiro leiding, landbouwers, kinderen, de schooldirecteur maar ook met ambtenaren van de stad Waregem en de Provincie West-Vlaanderen. De meeste interviews vonden plaats in Nieuwenhove zelf, enkele werden online georganiseerd.

In de eerste fase van de dorpsanalyse werd in totaal werd met 18 individuen, 50-tal kinderen op een workshop op VBS Nieuwenhove en een 10tal inwoners tijdens focusgroepen in gesprek gegaan tot het punt waarbij bijkomende interviews en focusgroepen, nauwelijks nog tot nieuwe informatie of inzichten leidde².

(1) Biernacki, P., en Waldorf, D. (1981). Snowball Sampling: Problems and Techniques of Chain Referral Sampling. *Sociological Methods en Research*, 10(2), 141-163;

(2) Guest, G., Bunce, A., en Johnson, L. (2006). How Many Interviews Are Enough?: An Experiment with Data Saturation and Variability. *Field Methods*, 18(1), 59-82

De resultaten van de interviews en focusgroepen werden getoetst tijdens de eerste driedaagse Dorpsklap. Hier werd de eerste analyse van het DNA van Nieuwenhove gepresenteerd en besproken. Op verschillende momenten vonden gesprekken plaats over de gewenste toekomst van het dorp.

- De schoolkinderen van het vijfde en zesde leerjaar van de basisschool De Wegwijzer werden op pad gestuurd om bij hun ouders, vrienden en buren visies te verzamelen. Tijdens een ontwerpatelier werd voor een aantal belangrijke plaatsen de toekomst gevisualiseerd via droomkaarten en ontwerpen.
- Met experts van de stad Waregem, Leiedal en de Provincie West-Vlaanderen werden via werksessies een aantal lessen uit de interviews en focusgroepen afgetoetst en verrijkt.
- Tijdens de eerste avond van de dorpsklap gingen op twee avonden circa 60 inwoners aan de hand van stellingen en droomkaarten in gesprek over de toekomst van het dorp. De uitkomsten van deze avond werden verdiept tijdens een afsluitend moment van de Dorpsklap via de verkenning van een aantal toekomstscenario's voor een aantal locaties.

Leeswijzer

Het resultaat van deze vooranalyse wordt beschreven in vijf delen:

- Het eerste deel beschrijft de identiteit van de Ninovieten zoals we die hebben leren kennen.
- In de volgende drie delen gaan we in op drie thema's die vandaag en morgen belangrijk zijn voor de Ninoviet en Nieuwenhove. Per thema gaan we in op specifieke plekken die rond dit thema zijn vermeld. Per plek starten we met een korte beschrijving over historiek en huidige toestand. Afsluitend worden kansen of uitdagingen geformuleerd die tijdens de gesprekken naar boven zijn gekomen.
- In het afsluitend deel geven we een overzicht van de dromen die de Ninoviet heeft voor 2040.

Tussen de hoofdstukken door voegen we 'grijze pagina's' toe. Deze intermezzo's bevatten een selectie van uiteenlopende inzichten verzameld tijdens de dorpsklappen, expertensessies en aanvullend ontwerpend onderzoek. In tegenstelling tot de rest van de inhoud, variëren de grijze pagina's per ambitie en delen wij alleen relevante informatie die extra inzicht biedt in specifieke ontwerp- en ontwikkelingskeuzes.

NINOVIETEN ZIJN TROTS

Een Ninoviet “is van Nieuwenhove en gaat naar Waregem” en is trots op zijn of haar dorp. Nieuwenhove is een parochie van de stad Waregem, maar geen deelgemeente. In het verleden hebben de Ninovieten sterk ingezet op de erkenning als een deelgemeente onder het motto “wij zijn postcode 8794”. Tot op vandaag blijft Nieuwenhove een parochie van Waregem en dit voelt voor de geboren en getogen Ninovieten aan als onrechtvaardigheid en een gebrek aan erkenning. De Ninovieten hebben het gevoel dat ze niet altijd kunnen rekenen op (financiële) aandacht van stad Waregem. Dit gevoel heeft er tegelijk ook voor gezorgd dat er een sterke sociale cohesie is in het dorp, de Ninovieten werken samen om hun dorp beter te maken. Zo hebben ze in 1971 samen gebouwd aan een nieuwe kerk voor Nieuwenhove en later ook zelf de fundamenten gelegd voor het ontmoetingscentrum. De Ninovieten spreken met trots over hoe ze samen gebouwd en gewerkt hebben aan deze belangrijke gebouwen in het dorp.

Uit de gesprekken blijkt dat er een echt dorpsgevoel is in Nieuwenhove, waarbij “iedereen elkaar kent”. Nieuwenhove is volks, “we zijn geen dikke nekken, maar gewone mensen”. Als je als Ninoviet te voet of met de fiets op pad bent, kom je altijd veel dorpingen tegen. Dit dorpsgevoel wil men graag behouden en waar mogelijk versterken.

Tegelijk blijkt uit de gesprekken een onderscheid tussen mensen die geboren en getogen zijn in Nieuwenhove en “nieuwkomers”. Er wordt van de nieuwkomers verwacht dat zij zelf actie ondernemen om te integreren en deelnemen aan het sociaal leven en activiteiten. De nieuwkomers komen naar Nieuwenhove vanuit woonopportuniteiten en kijken anders naar het dorp. Als onderzoekers van buitenaf hebben we aanvankelijk enige geslotenheid of voorzichtige terughoudendheid ervaren. Naarmate het onderzoek vorderde en het nieuws over onze aanwezigheid zich langzaam verspreidde, werd deze geslotenheid stilaan vervangen door openheid.

De ruimtelijke grens van Nieuwenhove is minder duidelijk. Op de eerste dorpsklap kwam dit duidelijk naar boven. Nieuwenhove is meer dan enkel de dorpskern. Het strekt zich uit onder en boven de E17. Sinds 1973 verdeelt de E17 het dorp Nieuwenhove in een deel onder, “de zwarte bek” en boven, “de witte bek”. De term zwarte bek verwijst naar een verleden van collaboratie in de tijd van de Duitse bezetting. Zelfstandige ondernemers zijn vooral geconcentreerd in het stuk onder de E17, terwijl de meeste sociale activiteiten georganiseerd worden in de kern boven de E17.

Dorpsklap I - sfeerbeeld

Tijdens de interviews en focusgroepen kwamen drie ruimtelijke thema's prominent naar boven drijven: ruimte voor ontmoeten, ruimte om te wonen en leven, ruimte om te verplaatsen. Zij bepalen elk op hun manier hoe Nieuwenhove ervaren wordt. Tegelijkertijd worden er in de gesprekken uitdagingen en kansen aan gekoppeld. Tijdens de gesprekken werd ook duidelijk dat de Ninovieten (soms zelfs in hetzelfde gesprek) m.b.t. deze thema's hun dorp op veel, soms tegengestelde manieren omschrijven:

- “er is hier behalve de kaarting niets te doen voor oude mensen” VS “er is hier in het OC heel veel te doen”
- “die bareel aan school is echt een slecht idee” VS “dat is eigenlijk wel goed voor de kindjes”
- “we hebben hier bijna geen voorzieningen meer” VS “eigenlijk hebben we hier bijna alles”
- “Nieuwenhove moet niet meer groeien” VS “we zijn eigenlijk te klein voor alle voorzieningen die we willen”

De vaststelling is dat de Ninoviet over de drie belangrijke ruimtelijke onderwerpen warm en koud blaast. Tegelijkertijd is men vragende partij voor een duidelijkere identiteit voor het dorp. Tijdens de eerste Dorpsklap hebben we de Ninoviet uitgenodigd om aan een duidelijkere toekomstvisie mee vorm te geven via stellingen en een narratief oefening. In de volgende paragrafen gaan we dieper in op de informatie en inzichten die zijn verzameld over deze drie thema's. We beschrijven per thema de informatie die naar boven is gekomen tijdens de interviews en focusgroepen. Daarnaast gaan we in op de resultaten uit de dorpsklap.

NINIVIETEN ONTMOETEN ELKAAR

Een cruciaal thema voor de Ninoviet, dat Nieuwenhove onderscheidt van Waregem, is ontmoeten. Het dorpsgevoel wil men graag behouden en waar mogelijk versterken. Binnen het dorp zijn er verschillende locaties waar dit ontmoeten formeel en informeel gebeurt.

Het OC, het ontmoetingscentrum, het kloppende hart van het verenigings- en vrijwilligersleven in het dorp

Met trots geven Ninovieten aan dat ze het OC zelf gebouwd hebben. In tegenstelling tot officiële deelgemeentes van Waregem waar tussenkomst was, geeft men in Nieuwenhove aan het zelf opgebouwd te hebben. Aan het OC is s een sterke vrijwilligerswerking van een 15-tal mensen verbonden, die ervoor zorgen dat verenigingen van Nieuwenhove en Waregem allerlei activiteiten vlot kunnen organiseren.

De huurprijzen voor de zalen zijn betaalbaar en de vrijwilligers zorgen er ook voor dat de zalen na verhuur worden opgeruimd en onderhouden. Inwoners van Nieuwenhove kunnen er familiefeesten organiseren, maar ook de Chirofuij, het schoolfeest en toneelvoorstellingen gaan hier jaarlijks door en lokken veel volk. Ook verenigingen van Waregem organiseren er allerlei activiteiten, gaande van ruil-, lego- en boekenbeurzen over naai- en tekenlessen tot vergaderingen van Ferm, Tuinhier, Familiehulp, ...

Bijna iedereen die in het bestuur van het OC zit, is ook actief in een andere vereniging. Het bestuur bestaat volledig uit vrijwilligers, die hiervoor geen vergoeding ontvangen. Per jaar krijgt elke vrijwilliger één bedanking. Er is wel een veroudering merkbaar bij de vrijwilligers, maar vanuit het oudercomité van de lagere school wordt de vrijwilligerswerking versterkt. Ook de Chiro van Nieuwenhove zorgt voor verbinding van de inwoners met het OC en het verenigingsleven. De verschillende verenigingen komen ook naar elkaars activiteiten en houden zo de dynamiek levendig.

De **Chirowerking Vita en Freedom** is ook gesitueerd in het OC, hun lokalen bevinden zich in de oude gebouwen van het OC en ze spelen vaak op het grasveld vlakbij. Vroeger was er een aparte jongens- en meisjes Chiro, maar sinds een viertal jaar zijn ze samengesmolten tot 1 gemengde werking. Er zijn een 130-tal leden ingeschreven en de leden zijn voornamelijk afkomstig uit Nieuwenhove.

De laatste jaren is het steeds moeilijker om voldoende leiding te vinden, waardoor de Chiro niet altijd zo goed draait. De Chiro lokalen zijn ondertussen sterk verouderd en er is een subsidieaanvraag lopende voor nieuwe gebouwen op de site van het OC. In 2023 werd een deel van het grasveld rond het OC getransformeerd tot een wonderwoud, een extra speelruimte voor kinderen van het dorp.

In het OC wordt ook de tweewekelijkse kaarting georganiseerd, waarbij iedereen die dat wil, kan mee kaarten of rummikub spelen. Vroeger konden enkel 65-plussers aansluiten, maar sinds 2023 is de doelgroep verbreed. Er komt veel volk af op de kaarting en niet enkel mensen van Nieuwenhove, maar ook vanuit Anzegem, Vichte en Waregem. Oudere Ninovieten die uit het dorp zijn verhuisd, komen ook met plezier kaarten om zo de band met Nieuwenhove te behouden.

Kansen/uitdagingen:

- Op het vlak van mobiliteit zijn er een aantal uitdagingen verbonden aan deze plek. De toegang tot het OC en de parking is smal, in- en uitgaand autoverkeer kunnen moeilijk tot niet kruisen. Bij optredens en voorstellingen is dit minder een probleem, omdat iedereen op hetzelfde moment aankomt en weer vertrekt. Maar bij events waarbij er in- en uitgaand autoverkeer op hetzelfde moment is (bijvoorbeeld bij beurzen), heeft dit ook een impact op het verkeer in de Kerkhofstraat, waarbij soms lange wachtrijen ontstaan en het verkeer in de Kerkhofstraat niet vlot door kan.
- Het wonderwoud is pas recent aangelegd, de vegetatie is nog niet volgroeid en de kinderen duiden deze plek voorlopig nog niet aan als hun speelplek. Het is belangrijk om dit wonderwoud meer ingang te laten vinden bij de jeugd.
- Momenteel is er geen zachte verbinding tussen dorpshart, school en het OC. Schoolkinderen maken (voorlopig) weinig gebruik van het wonderwoud en de buitenruimte er rond. Eén manier om het draagvlak en de bekendheid van het wonderwoud te verhogen, lijkt de aanleg van een zachte verbinding tussen het OC en de school, en ruimer gezien tussen het OC en de dorpskern.

Integratie van en aanbod voor nieuwkomers en kwetsbare doelgroepen

Een keerzijde van de “iedereen kent iedereen”-medaille lijkt dat de Ninovieten nogal argwanend en gesloten zijn naar nieuwkomers. Van mensen die recent in Nieuwenhove zijn komen wonen, wordt verwacht dat ze zelf initiatief nemen om te integreren in het verenigings- en dorpsleven. Vaak kennen de nieuwkomers het aanbod niet en dat maakt het niet altijd gemakkelijk om de weg in het nieuwe dorp te vinden. Niet elke nieuwkomer is ook geïnteresseerd om zich te engageren voor het dorp en de lokale verenigingen. Degene die zich wel engageren, geven aan dat ze hun best moeten doen en het toch even duurt vooraleer ze door anderen als een Ninoviet worden gezien.

Daarnaast zijn er, vooral in de sociale wijken en/of woningen in Nieuwenhove, meerdere kwetsbare gezinnen. De kwetsbaarheid ligt hierbij vaak in een moeilijke financiële situatie, een fysieke of mentale beperking, een migratieachtergrond of in de leeftijd (jongeren en senioren). Deze mensen worden niet altijd bereikt door de gewone werking van verenigingen en vragen extra aandacht. Kinderen en jongeren uit meer kwetsbare gezinnen vinden hun weg niet naar de Chiro of hebben niet altijd het budget of de nodige omkadering om bij RC Waregem te voetballen. De voorbije 2 jaar werden via het project “zorgzame buurten” een aantal kleinere initiatieven opgezet om de buurtzorgzaamheid op te krikken en ook deze mensen met elkaar en het dorp te verbinden.

Er zit ook een spanningsveld tussen de geboren en getogen Ninovieten en mensen met een migratieachtergrond. De verenigingen nodigen iedereen van het dorp uit voor hun activiteiten, maar er komen heel weinig inwoners met een migratieachtergrond naar hun activiteiten. Er lijkt wantrouwen bij de Ninovieten en weinig contact tussen beide groepen.

Tot slot werd ook aangegeven dat er op bepaalde plekken, overlast is door “hangjongeren”, tieners, al dan niet met een migratieachtergrond, die in de parkjes rondhangen tot ’s avonds laat. Tegelijk wordt er gewezen op het beperkte aanbod in Nieuwenhove voor tieners (12+). Er worden weinig tot geen activiteiten georganiseerd.

Kansen/uitdagingen/aanbevelingen:

- Een welkomstdoos, waarin het dorp, belangrijke plekken, verenigingen etc. worden voorgesteld, is een fijn initiatief om nieuwe mensen te helpen hun weg vinden in Nieuwenhove.
- Om bruggen te bouwen tussen Ninovieten en nieuwkomers, is het belangrijk om in te zetten op verbindende initiatieven, die een dialoog tussen verschillende gemeenschappen opzetten en waarbij gezocht wordt naar wederzijds begrip. Hiervoor kan inspiratie gehaald worden uit (boven)lokale initiatieven zoals:
 - het dorpspunt in Rollegem-Kapelle, de groene speelsite te Wijtschate of seniorenflats in Adegem en in Kleit;
 - voor voorbeelden van projecten die meer inzetten op het samenleven in diversiteit: www.vlaanderen.be/plan-samenleven/doelstellingen-en-acties
 - subsidiereglement stad Waregem dat initiatieven ondersteunt die samenleven in diversiteit bevorderen: www.waregem.be/producten/projectsubsidies-inzake-samenleven-diversiteit
- Om alle kwetsbare doelgroepen te bereiken, is het nodig om blijvend in te zetten op buurtzorgzaamheid. Projecten zoals zorgzame buurten hebben hun meerwaarde getoond en worden in de toekomst idealiter verdergezet en uitgebreid.
- Het is belangrijk om te werken aan een inclusief aanbod in activiteiten en ruimtes op maat van jongeren en tieners. Inspiratie kan opgedaan worden uit de grootstedelijke context, zodat ook kwetsbare jongeren de kans hebben om deel te nemen.

De Margrietfeesten, een jaarlijkse traditie

De Margrietfeesten zijn de trots van het dorp en maken deel uit van de identiteit van Nieuwenhove. Er gaat een lange historie vooraf aan de Margrietfeesten, die al sinds 1933 worden georganiseerd. Doorheen de jaren veranderden de trekkers, de naam, de aanpak en het programma van de Margrietfeesten. Zelfs mensen die al lang niet meer in het dorp wonen, komen jaarlijks terug voor de Margrietfeesten. De jaarlijkse dorpskermis verbindt wijken, generaties en verenigingen en kan rekenen op een vrijwilligersploeg van een goeie 100 mensen, waarvan velen ook lid zijn van verenigingen uit Nieuwenhove. Het bestuur, dat vaak doorgroeit vanuit Chiro en KJL-leden, is een vzw met een kerngroep van een 7-tal mensen trekt de organisatie en leidt alles in goeie banen. De Margrietfeesten gaan altijd door in het derde weekend van juli en er wordt een grote feesttent geplaatst op de speelplaats van de oude jongensschool. De onbebouwde percelen in de dorpskern worden gebruikt voor parking en voor het podium van de Chiro. Het hele weekend door zijn er allerlei activiteiten voor jong en oud, gaande van rommelmarkten, kindertheater, wielervedstrijden en motorritten tot een barbecue, schlageravond en rockconcerten.

Aankondiging Sint-Margrietfeesten van Nieuwenhove

Jaarlijkse opstelling Kermis Sint-Margrietfeesten

Kansen/uitdagingen/aanbevelingen:

- De onbebouwde percelen zijn privé-eigendommen, wat gebeurt er als deze zouden verkocht of bebouwd worden en daardoor niet meer gebruikt kunnen worden voor de Margrietfeesten?
- Vanuit logistiek oogpunt zou het interessant kunnen zijn om de Margrietfeesten in het OC te laten doorgaan, aangezien daar veel materiaal aanwezig is. Tegelijk geeft de tent ook wel dat ietsje meer sfeer en is het belangrijk dat de festiviteiten gecentraliseerd zijn in het dorpscentrum.
- Meer speelgelegenheid voor oudere kinderen (zoals een 'parkour-springkussen' of een hangplek, of misschien een jeugdhuis in het OC?)

De oude jongensschool, geen duidelijke toekomst

De oude jongensschool wordt momenteel nog ingevuld met een aantal (buitenschoolse) onderwijsactiviteiten: er zijn lessen van de muziekschool en ook de naschoolse opvang wordt er georganiseerd. Daarnaast is er ook een centrum voor volwassenenonderwijs, waar o.a. ook Nederlandse lessen worden georganiseerd. Het oude schoolgebouw is in eigendom van de scholengroep waartoe ook de huidige dorpsschool (VBS) behoort en is aan renovatie toe. Het uitbreiden van de huidige school naar deze gebouwen lijkt géén piste voor de VBS. Er zal naar een herbestemming van het gebouw moeten worden gezocht. Opvallend is dat de inwoners van Nieuwenhove niet zo erg bezig zijn met wat er met de oude jongensschool moet gebeuren. Wel werd vaak verwezen naar de 3 grote bomen op de speelplaats, die beeldbepalend zijn voor de dorpskern van Nieuwenhove. Er wordt bij navraag ook gewezen op het beeldbepalend karakter van het gebouw. Naar invulling komen er tijdens de gesprekken verschillende toekomstige invullingen naar boven.

Kansen/uitdagingen:

- De slechte staat van het gebouw vraagt om een grondige renovatie, er is nood aan investeringen in dit gebouw, dat op een strategische locatie in de dorpskern is gelegen.
- Tijdens onze gesprekken kwamen de Ninovieten met verschillende pistes voor het gebouw:
 - Serviceflats zodat de oudere Ninovieten in het dorp kunnen blijven wonen
 - Een dorpspunt waar verschillende functies worden gecombineerd: een kleine kruidenier, een café, een postpunt, etc.
 - Het gebouw afbreken en een kiss en ride zone aanleggen voor de schoolkinderen.

Een dorpscafé om een pintje te drinken

De Ninovieten ontmoeten elkaar in het OC en de tweewekelijkse kaarting daar wordt gezien als een informeel café. Toch missen ze een café in het dorp, een plek om samen te komen na de mis of een begrafenis of gewoon om een pintje te gaan drinken. Er zijn een aantal horecazaken, zoals De Gilde, de Halve Maan en het Gaverhopke. Maar, De Gilde is een tearoom, café de Halve Maan ligt te ver van het centrum en het Gaverhopke wordt door de geboren en getogen Ninovieten beschouwd als een zaak gericht op toeristen eerder dan op de Ninovieten zelf.

OC Nieuwenhove - ingang

Kansen/uitdagingen/aanbevelingen:

- Ondernemingsgerichte burgers kunnen zelf stappen ondernemen in het oprichten van een nieuw café.
- Dit vooronderzoek identificeert een vraag, maar de beperkte schaal en de kleine doelgroep maken het moeilijk om deze conclusie te generaliseren. Verder onderzoek naar de behoefte van de bewoners is daarom nodig.

De Kerk

Nieuwenhove heeft zijn eigen parochie en kerk, de Sint-Margaretakerk, die in 1971 werd gebouwd en sindsdien midden in de dorpskern staat. De oorspronkelijke parochiekerk, door de Ninovieten zelf opgericht in 1894 om niet naar "verre Waregem" te hoeven voor de kerkdiensten, werd in 1973 gesloopt. Onder de geboren en getogen Ninovieten heerst nog steeds trots op de nieuwe kerk.

Sinds de oprichting van de parochie in 1935 is er ook een parochiale werking, nu nog bestaande uit drie mensen en de pastoor, die in Nieuwenhove woont. Samen met de deken van Waregem staat hij in voor de vieringen in Nieuwenhove, Waregem centrum en 't Gaverke. De parochiale ploeg wordt kleiner en bestaat vooral uit ouderen, en het is moeilijk om nieuwe vrijwilligers te vinden.

De traditie van wekelijks naar de mis gaan verdwijnt stilaan. Toch is er een goede samenwerking tussen de school en de kerk, en jaarlijks zijn er nog veel eerste communicanten en vormelingen. De kerk wordt nu ook gebruikt voor andere activiteiten zoals muzikale optredens, maar een duidelijke visie over de toekomst van het kerkgebouw ontbreekt.

Kansen/uitdagingen/aanbevelingen:

- De centrale ligging, de nabijheid van andere functies (de school, het Margaretapark, etc.), en de aanwezige open ruimte rondom de kerk, bieden heel wat kansen voor toekomstige invulling. De goede band en samenwerking tussen kerk en school biedt een mogelijks startpunt voor multifunctioneel gebruik.
- Het betreft een grote open ruimte binnenin de kerk. In tegenstelling tot de donkere onpraktische ruimte die het soms ook kan zijn.

"De rassing" (aka KRC Waregem)

'De Rassing' is de roepnaam van de club en is een West-Vlaamse variant van het Engelse woord 'Racing'. Het Mirakelstadion is gekend tot ver buiten de dorpsgrenzen van Nieuwenhove. De Racing Waregem werd opgericht in 1941 in de wijk Kleithoek in Waregem. Met de installatie van nieuw kunstgras en een nieuw gebouw voor de kantine en kleedkamers verhoogde de voetbalclub de spelervaring voor het team, alsook het comfort en gemak voor alle betrokkenen. De voetbalclub is ook een belangrijke plek voor veel inwoners van Nieuwenhove.

Mirakelstadion

Kansen/uitdagingen/aanbevelingen:

- De Deerlijkseweg scheidt de dorpskern van het Mirakelstadion. Veel kinderen gaven ons aan dat ze het oversteken van deze baan als gevaarlijk ervaren. De vraag werd gesteld of de oversteek ter hoogte van de 'achteringang' niet veiliger zou georganiseerd kunnen worden?
- Een ander aandachtspunt is het inschrijvingsbedrag. Sommige kinderen willen wel graag in de club voetballen, maar geven aan dat het inschrijvingsgeld te hoog is.

Groene ontmoetingsruimtes

In Nieuwenhove komen verschillende kleine groene ontmoetings ruimtes doorheen de meeste wijken. Uiteraard is niet elke inrichting van dezelfde grootorde of kwaliteit. Op vlak van groene ruimtes springt het Margaretapark er bovenuit. Andere groenruimtes zijn van eerder kleinere schaal of hebben eerder een verbindende functie. Er is dan ook een sterke verbondenheid tussen het groen, de speelgelegenheid en de trage wegen doorheen Nieuwenhove. Net als bij de groenruimtes zijn ook de speelgelegenheden van verschillende grootordes. Er zijn enkele georganiseerde speelplekken met een reeks aan infrastructuur, zoals schommels, glijbanen en andere speeltuigen. Terwijl andere plekken eerder zijn opgemaakt uit groen of open ruimte om kinderen de vrijheid te geven. Waar wel een trend in te vinden is, is de doelgroep. We zien hoe zowat alle speelgelegenheid (met uitzondering van de voetbalveldjes) voornamelijk gericht is op jonge kinderen. Een aanbod voor tieners ontbreekt. Opmerkelijk was dat tijdens tal van plaatsbezoeken op verschillende tijdstippen en dagen, er nauwelijks/(weinig) gebruik werd waargenomen in deze ruimtes.

Uit verschillende gesprekken kwam naar boven hoe sommige van deze ruimtes geassocieerd worden met een onveilig gevoel. Dit voornamelijk bij Margaretapark en “de wijk”. Dit gevoel werd snel herleid naar enkele mogelijke oorzaken. In eerste instantie werd er vaak gesproken over de drugsproblematiek. Die zou de voorbije twee jaar al sterk aangepakt zijn, maar toch nog steeds (weliswaar in mindere mate) aanwezig zijn. Waar de problematiek in “de wijk” sterk gebeterd is, wordt deze in het Margaretapark en nu ook de sociale wijken in het oostelijke deel van Nieuwenhove nog steeds ervaren. Enerzijds is het niet het gedrag van de drugsgebruikers dat voor overlast zorgt, maar eerder de aanwezigheid en het onveilig gevoel dat hiermee gepaard gaat.

Vervolgens kwam ook het onderwerp van hangjongeren vaak naar boven omtrent overlast. Bij kinderen kwamen verhalen naar boven van jongeren met maskers die hen bang maakten, bij ouderen lag de focus dan weer die overweldigd waren door de grote aantallen waarin ze samen komen. In andere gesprekken werd dan weer de nuancering gemaakt dat dit vaak gewoon oudere jongeren zijn die op zoek zijn naar een plek, en dat de omstandigheden en inrichting van de publieke ruimte hen ertoe dwingt naast het kapotte voetbalplein te voetballen, dicht bij de huizen, of afval achter te laten naast de vuilbak wegens beperkte capaciteit.

Dit raakt aan een andere vaststelling, namelijk het gebrek aan activiteiten of ruimte voor “oudere” kinderen (+12jaar). Er is enerzijds de Chiro, gericht op het modale Vlaamse gezin. Anderzijds is er de Waregemse KLJ, voor jongeren +16 en veelal verwant met de landbouwsector. Tenslotte is er ook nog de voetbal, met veel engagement en aanzien, maar met een bijhorende kost aan lidgeld. Dit zorgt dat verschillende groepen jongeren, vooral de meer kwetsbare, hier uit de boot vallen. Ook de publieke ruimte in Nieuwenhove is hier niet op voorzien. Zo vragen deze jongeren vaak meer wilde of vrije plekken, waar men tussen al dat ‘georganiseerd spelen’ kan terugtrekken om te ‘chillen’, uit het zicht van de blikken van ouders of omliggende bewoners.

Rattenkasteel

De enige wilde speelplek in Nieuwenhove is het smal stukje ‘bos’ tussen het rattenkasteel en het industrieterrein. Hoewel de term ‘bos’ twijfelachtig is bij de schaal van deze ruimte, wordt wel duidelijk aangegeven hoe deze groenruimte kansen biedt die het Margaretapark ontbreekt. Zo is deze ruimte niet georganiseerd en ligt ze ook meer verscholen, weg van controlerende blikken. De Chiro maakt dan ook graag gebruik van dit bosje, om met hun leden meer avontuurlijke spelletjes te doen, waar ze aan het OC de ruimte niet voor vinden? Toch brengt deze plek ook enkele gevaren met zich mee. Zo is de weg ernaartoe gevaarlijk. Er is geen oversteekplek voorzien aan de beek, terwijl wagens aan volle snelheid de brug af komen, en zwaar verkeer het rondpunt opdraait om het industrieterrein te bereiken. Daarnaast zou het bosje, en zeker de vijver, vervuild zijn. Hoewel hierover nog geen definitief uitsluitsel is, krijgen sommige te horen dat het aangeraden is daar weg te blijven, terwijl anderen dan weer vertellen hoe ze er nog steeds mogen spelen, maar enkel de vijver moeten mijden.

Visualisering groene ontmoetingsruimtes doorheen Nieuwenhove

Margaretpark

Het Margaretpark daarentegen is zeer georganiseerd. Een groot deel van de ruimte is toegewijd aan een voetbalveld, terwijl een ander deel wordt ingenomen door het KLJ-lokaal en een speeltuin voor jonge kinderen. Het is dus duidelijk dat het hier niet gaat om wilde en vrije speelgelegenheid. Desondanks zorgt de ligging van het park, rondom omsloten door achtertuinen, voor een bepaalde mate van verborgenheid. Wanneer de vegetatie echter haar bladeren verliest in de winter, geeft deze situatie eerder het gevoel van controle vanuit de omliggende woningen. Daarnaast is er hier ook aanzienlijk meer passage en gebruik in vergelijking met het Rattenkasteel. Zo gebruiken veel jongeren het park als ontmoetingspunt, komt de school hier vaker sinds de afsluiting van de Oblatenstraat, die nu een veilige verbinding vormt met het park, en komt de KLJ hier samen in hun lokaal, etc.

Er is toch nog steeds ruimte voor verbetering. Zo neemt het gebruik van het voetbalveld sterk af door de slechte staat waarin het terrein zich bevindt (oneffen). Dit resulteert in het verplaatsen van de jongeren om elders te gaan voetballen, waar dit dan weer als overlast ervaren wordt. Ook geven zowel de school als ouders aan hoe er toiletten ontbreken in het park, desondanks de aanwezige infrastructuur van de KLJ. De bovenvermelde problematiek van drugsgebruik en hangjongeren speelt zich deels hier af, met een bijkomend probleem van sluikestorten. Dit in combinatie met een gebrek aan verlichting zorgt ervoor dat velen, zoals de omwonende kinderen, het park mijden 's avonds.

Kansen/uitdagingen/aanbevelingen:

- Een overaanbod aan groene en speelruimtes, in combinatie met een gevoel van onveiligheid en de beperkte doelgroep resulteert vandaag in een ondergebruik van deze ruimtes.
- Maatregelen richting een veiliger gevoel en betere afstemming van groene ruimtes op de gebruiker verhoogt het feitelijk gebruik, en daarmee ook de sociale controle.
- Het behouden van het wilde karakter van het bosje aan het Rattenkasteel, mits enkele ingrepen ter verhoging van de verkeersveiligheid, bereikbaarheid, en beperking van de gezondheidsrisico's door de vervuiling (indien dit zou worden bevestigd). Een mogelijke oplading van beperkte en passende programma's, zoals een MTB-circuit door het bos, kunnen de ruimte doen opwaarderen.
- Herstellen van het voetbalveld in het Margaretpark kan het gebruik door jongeren opnieuw hierheen brengen.
- Toilet: Hoewel de verstandhouding met de KLJ goed is, lukte het nog niet om hun toiletten open te stellen voor parkgebruikers.
- Het voorzien van een plek in Nieuwenhove, meer afgestemd op de noden van (alle, maar zeker kwetsbare) jongeren en tieners. Hierbij gaat het zowel om aanpassingen in de openbare ruimte, bijvoorbeeld een skatepark of een ontmoetingsplek voor tieners, als om het uitbreiden van het activiteitenaanbod. Ook hier is het belangrijk om aandacht te besteden aan inclusiviteit, met zoals eerder aangehaald mogelijks inspiratie uit de grootstedelijke context.

Resultaat Dorpsklap I

De resultaten uit de interviews en focusgroepen zijn bevestigd tijdens de eerste dorpsklap. De Ninoviet denkt groten-deels eensgezind over de belangrijke plaatsen van ontmoeting. Het ontmoetingscentrum (OC) en de zone rond de kerk en het oude schoolgebouw komen als belangrijkste ontmoetingsplaatsen naar voren bij alle groepen. Jongeren verwijzen daarnaast ook naar een aantal groene plekken (Margaretapark, Rattenkasteel) als belangrijke plaatsen van ontmoeting.

Zowel de kinderen als de deelnemers van de eerste avond van de dorpsklap kiezen voor een ontmoetingsplaats dichtbij in elke wijk, in plaats van alles op één locatie in het dorp te centraliseren. Hierbij wordt zowel naar het OC als naar de zone rond de kerk, school en oude basisschool gekeken. Kinderen geven vaker de voorkeur aan een ontmoetingsplaats in elke wijk, omdat ze dit eenvoudiger vinden om met elkaar af te spreken. Uit de gesprekken met hen blijkt dat ze elkaar relatief weinig treffen in de publieke ruimte. De redenen hiervoor zijn divers: onveilige verplaatsingen, een onvoldoende interessant aanbod, en de mogelijkheid tot ontmoeting in private groene tuinen.

Uit de interviews en focusgroepen lijkt er een beperkte spanning te bestaan tussen het gebruik van de publieke ruimte door jong en oud in het dorp. Kinderen vinden de publieke ruimte te weinig uitdagend en interessant. Volwassenen wijzen op verschillende soorten overlast. Tijdens de dorpsklap peilden we daarom naar de visie van de Ninoviet over de ruimtelijke spreiding van activiteiten voor jong en oud. Het resultaat van deze peiling bevestigt deze spanning. Volwassenen geven diversere antwoorden op de stelling dan de leerlingen van de basisschool. Vooral ouders wijzen op het belang van toezicht om activiteiten voor jong en oud te combineren. Dit argument komt ook naar voren in de gesprekken met de leerlingen over de peiling. Tegelijkertijd blijkt uit de gesprekken ook de noodzaak voor een eigen ruimte waar men zijn eigen ding kan doen.

In de laatste stelling binnen dit thema peilden we naar de behoefte om binnen het dorp in te zetten op een aanbod van voorzieningen. Het resultaat van deze peiling bevestigt de vaststellingen uit de interviews en focusgroepen. Enerzijds is er de wens om ook in de toekomst een aantal voorzieningen in het dorp te behouden. Tegelijkertijd kijkt men ook naar de ruimere omgeving voor enkele voorzieningen.

Welke keuzes zou je nemen voor de toekomst van Nieuwenhove

Centrum Nieuwenhove

	deelnemers dorpsklap 1	leerlingen basisschool KO De Wegwijzer
(1) In Nieuwenhove 2040 heeft elke wijk zijn centrale plein of park	28	32
(2) In Nieuwenhove 2040 er één centraal plein of park voor Nieuwenhove	13	4

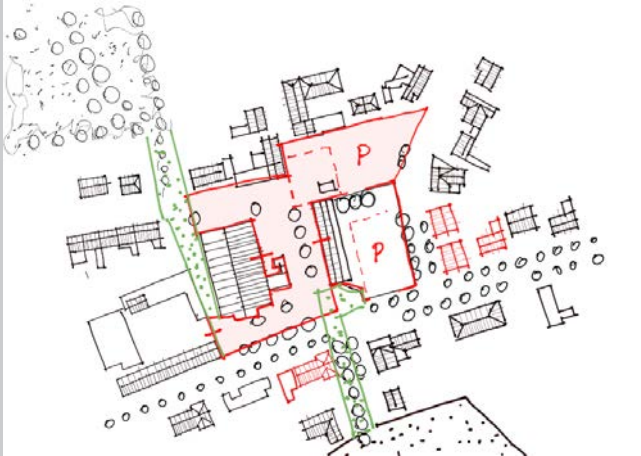
Plaats voor jong en oud

(1) In Nieuwenhove 2040 is er één plek met activiteiten van jong & oud	21	10
(2) In Nieuwenhove 2040 heeft iedereen zijn eigen plaats verspreid in het dorp	19	26

Voorzieningen

(1) In Nieuwenhove 2040 zijn alle voorzieningen (winkels, café, sport, recreatie, ...) in het dorp aanwezig	26	17
(2) In Nieuwenhove 2040 wordt gebruik gemaakt van het aanbod van voorzieningen (winkels, café, sport, recreatie, ...) in de omgeving (vb. Waregem, Deerlijk, ...)	14	19

Verkenning scenario's dorpschart

Scenario_Centraal ontmoetingsplein

Scenario_Groen hart

Scenario_Jongerencluster + dries

Het eerste scenario sluit volgens de input goed aan bij eerdere plannen voor serviceflats en een doorgang. Het voorstel biedt voldoende parkeergelegenheid, met een goede verbinding naar de school, en de Platanendreef blijft vrij zonder slagbomen. De kerk kan door de jeugd worden gebruikt. Daarnaast biedt dit scenario de mogelijkheid om het dorpsplein dubbel te benutten: als parkeerterrein tijdens piekmomenten en als ruimte voor sportactiviteiten, zoals basketbal en voetbal, doordeweeks. Volgens de inwoners heeft dit scenario de minste impact op de omgeving; de kermis kan op dezelfde plaats blijven, de bomen worden behouden en de bebouwing blijft in lijn met de schaal van het dorp.

Het tweede scenario heeft als groot voordeel dat het ruimte biedt voor een multifunctioneel gebouw, met mogelijkheden voor een winkel, gezondheidscentrum en serviceflats. De combinatie van bebouwing en groene ruimtes wordt positief ontvangen. Dit scenario biedt veel kansen voor voorzieningen, ruime parkeergelegenheid en een groene omgeving, wat zorgt voor een samenhangende uitstraling. Een belangrijk aandachtspunt is echter de schaal van het gebouw, dat door velen als te massief wordt ervaren. Er wordt voorgesteld om de vorm te veranderen van een U-vorm naar een L-vorm. Daarnaast zijn er vragen over het behoud van de huidige locatie van de kermis binnen dit scenario.

Het derde scenario heeft bij sommige inwoners de voorkeur omdat het een nieuwe, klimaatbestendige groene ruimte creëert, met focus op ontharding. Dit scenario biedt diverse mogelijkheden voor dubbel gebruik van de ruimte. Belangrijke troeven zijn onder meer de ontwikkeling van een aantrekkelijke dorpskern, verbeterde veiligheid rond de school en de toevoeging van een aparte ruimte voor jongeren. Hoewel er veel groen is, blijft er toch voldoende parkeergelegenheid. Bovendien wordt de bestaande ruimte efficiënt benut, zonder dat grote, open ruimtes nodig zijn. Aandachtspunten zijn onder andere het gebrek aan parkeerterrein en de beperkte ruimte voor kermisattracties. Daarnaast merken inwoners op dat er nu al te veel groen is om goed te kunnen onderhouden. De Chiro heeft bovendien al voldoende voorzieningen in het ontmoetingscentrum, wat mogelijk overlast kan veroorzaken.

De scenariostudie gaf geen eenduidig beeld van de voorkeur van de Ninovieten. Er is over het algemeen vraag naar meer levendigheid, meer groen, behoud van de bestaande bomen en kermislocatie, voldoende parkeergelegenheid en bebouwing die past bij de schaal van het dorp. De meningen over 'voldoende parkeerterrein' verschillen echter sterk.

NINOVIETEN WONEN

Het afbakenen van Nieuwenhove is moeilijk. Er is de statistische sector, de morfologische kern, maar ook het gevoelsmatige Nieuwenhove, wat zich ver uitstrekt. Mensen van buitenaf duiden Nieuwenhove aan als ze zeer beperkte morfologische kern, terwijl mensen van over de E17 zich vaak even nauw bij die kern betrokken voelen. Mensen die in 't Spitaal wonen voelen zich even hard een Ninoviet als mensen die rond de kerk wonen. Daarnaast wordt Nieuwenhove ook sterk getekend door de nabijheid van het industriepark langs de E17. Dit wordt door sommige ervaren als een last (voornamelijk door extra verkeersdruk), terwijl andere dit zien als een kans (werkgelegenheid dichtbij, veel klanten voor de broodjeszaak, etc.). Men ervaart dat het dorpse karakter onder druk staat. Duidelijk is wel dat het dorp bestaat uit verschillende wijken. Een specifiek woonaanbod voor ouderen ontbreekt. Een belangrijke troef is de groene woonomgeving.

Verschillende wijken

Nieuwenhove, dat is een dorp met veel en verschillende wijken, met tussen en ook binnen de wijken en fijnmazig netwerk van verbindingen voor zwakke weggebruikers. Wijken die sterk verschillen in ouderdom, historiek en verschijningsvorm, soms ook in sociale achtergrond van de bewoners. Elke wijk heeft dus een eigen identiteit. Daarnaast worden wijken soms getypeerd als 'Chiro-wijken' en 'niet-Chiro wijken'. Waarbij de term 'Chiro-wijken' gehanteerd wordt voor het aanduiden van meer welvarende wijken met modale Vlaamse gezinnen. 'Niet-Chiro wijken' wordt dan eerder gebruikt voor de verwijzing naar de sociale wijken met zowel allochtone en autochtone kwetsbare mensen, alsook minder kwetsbare families die niet in het Vlaams modale plaatje passen. Kwetsbare jongeren uit heel het dorp gaan voetballen in "de wijk", ook al wonen ze in aan de andere kant van het dorp en passeren ze onderweg andere voetbalpleintjes.

Een deel van het sociaal leven vindt ook plaats in de wijken, met straat- en wijkfeesten in alle maten. Van een pintje drinken met de 5 omliggende burens in de garage tot een buurtfeest met alle 50 huizen van de hele wijk en met steunaanvraag bij de stad Waregem. Verschillende inwoners duiden op de waarde van deze straat- en buurtfeesten, en hoe hierdoor een samenhang en 'wijkgevoel' ontstaat. De 'trekkers' van deze buurtfeesten spelen een cruciale rol. De Europese "Dag van de Buren" in mei, is het moment waarop de meeste straatfeesten gehouden worden. De steun - o.a. onder de vorm van een feestcheque, promopakket, ontlendingsdienst van het gemeentebestuur Waregem speelt hier zeker een rol in.

De administratieve stappen en de noodzakelijk schaal schrikken wel een aantal mensen af. Net voor deze groep, of in deze wijken, vormde het project 'zorgzame buurten' een unieke schakel in het verhogen van sociale cohesie en woonkwaliteit. Van de kleinschalige "soep met babbeltjes" initiatief waarbij neergestreken werd op een publiek bankje wordt nog gesproken.

'De wijk'

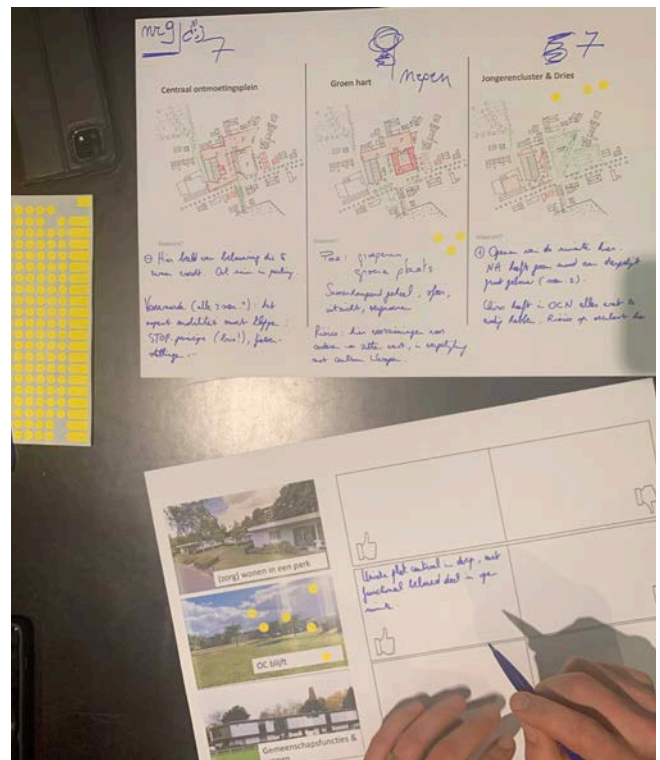
Kansen/uitdagingen:

- De diversiteit aan wijken bepaalt mee de identiteit van Nieuwenhove. Soms worden scherpe "wij -zij" verschillen aangegeven, wij de echte oude Ninovieten versus de Nieuwevieten (term die niet lokaal gebruikt wordt). De verschillen worden vaak benoemd, waarbij vaak ook in één adem wordt gezegd dat dit net Nieuwenhove typeert. De wijken zijn Nieuwenhove, Nieuwenhove is zijn wijken. De aanwezigheid van deze diversiteit blijft een aandachtspunt voor de verdere ontwikkeling van het dorp.
- Het is duidelijk dat niet overal in Nieuwenhove dergelijk initiatieven aanwezig zijn en dat daar waar initiatieven plaatsvinden niet alle inwoners nemen deel aan deze wijkinitiatieven. Sommige mensen lijken moeilijk bereikbaar. Anderzijds wordt de vraag gesteld hoe recente inwoners of inwoners met een andere culturele achtergrond makkelijker aansluiting zouden kunnen vinden?

Woonaanbod voor ouderen

In Nieuwenhove is er geen specifiek woonaanbod voor ouderen. Hierdoor verhuizen oudere inwoners vaak naar Waregem op zoek naar een woning die beter aansluit bij hun behoeften. In Nieuwenhove blijven wonen wordt onhoudbaar wanneer het bijvoorbeeld niet meer lukt om een groot huis of tuin te onderhouden. Na een leven lang in het dorp te hebben gewoond, voelen sommigen zich 'losgerukt' uit hun vertrouwde omgeving wanneer ze noodgedwongen naar een beter aangepaste woning in Waregem of Deerlijk verhuizen.

Sommigen vinden het duidelijk jammer Nieuwenhove te moeten verlaten hebben, anderen zien het voordeel in van de nabijheid die ze in Waregem ervaren. De 'kaarting' in het OC is alleszins een moment waarop ook Ninoviëten die uit het dorp weggetrokken zijn elkaar ontmoeten.

Dorpsklap I - sfeerbeeld

Streven naar zorgzame buurten

Bron: <https://www.waregem.be/zorgzamebuurten>

Kansen/uitdagingen/aanbevelingen:

- Welke plaats hebben ouderen in Nieuwenhove? Wil of kan het dorp specifieke ruimte voor ouderen creëren?
- Bij de bevraging van de wenselijke toekomst van de oude jongensschool, werd aangepaste woongelegenheden voor ouderen meermaals gesuggereerd.

Resultaat Dorpsklap I

De resultaten uit de interviews en focusgroepen over het wonen zijn verder verdiept tijdens de eerste Dorpsklap. We leerden dat de Ninoviet wakker ligt van het verdwijnen van het dorps en groen karakter van Nieuwenhove. Men miste in de eerste analyse de vaststelling dat de groene ruimte rondom het dorp onder druk staat van verschillende ontwikkelingen. Deze bezorgdheid zien we vertaald in de antwoorden op een aantal stellingen.

De meerderheid wil in de toekomst geen extra woningen. Tegelijkertijd is er het besef dat er een minimale bevolkingsgrootte noodzakelijk is om een aantal voorzieningen duurzaam uit te bouwen. Het idee dat in de toekomst grote woningen onderverdeeld kunnen worden vindt men een interessantere piste dan het creëren van bijvoorbeeld appartementen. Ook staat men open voor specifieke woon-type's gekoppeld aan senioren en zorgbehoevenden zodat inwoners levenslang kunnen wonen in Nieuwenhove.

Gekoppeld aan het landelijk wonen vindt een grote meerderheid het belangrijk dat woningen beschikken over een private tuin. Voor kinderen is dat vandaag een belangrijke speelruimte waar ze veilig en ongestoord kunnen spelen zonder dat er klachten van komen.

Zoals beschreven in de analyse zijn er vandaag duidelijk verschillende wijken met een eigen samenstelling en identiteit. Uit de dorpsklap blijkt dat dit naar de toekomst toe niet zo moet blijven. Bij de jongeren was er hierover een meer gedifferentieerd beeld.

Welke keuzes zou je nemen voor de toekomst van Nieuwenhove

Identiteit wijken

(1) In Nieuwenhove 2040 woont iedereen door elkaar in de verschillende wijken

deelnemers
dorpsklap 1

37

leerlingen
basisschool KO
De Wegwijzer

23

(2) In Nieuwenhove 2040 heeft elke wijk zijn eigen samenstelling en identiteit

4

12

Woningen

(1) In Nieuwenhove 2040 zijn er verschillende type woningen (gezinswoning, appartement, service flats, ...) voor elke leeftijd

25

21

(2) In Nieuwenhove 2040 zijn er verschillende type gezinswoningen waar iedereen zo lang mogelijk in blijft wonen

15

16

Groen en tuinen

(1) In Nieuwenhove 2040 heeft elk woning een afgebakende private tuin

30

28

(2) In Nieuwenhove 2040 worden tuinen gedeeld en heeft elke wijk een buurtpark

10

5

Groei dorp

(1) In Nieuwenhove 2040 is het aantal inwoners gestegen door nieuwe woningen te bouwen

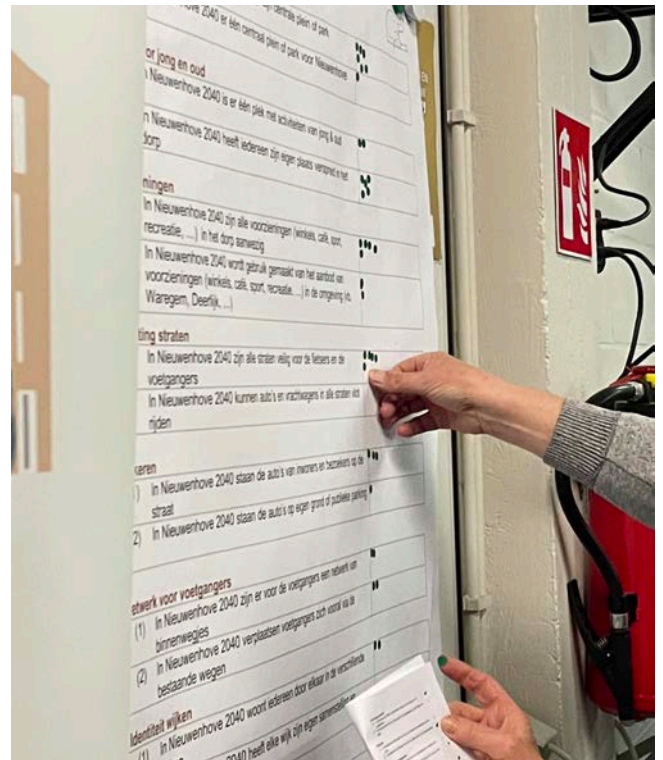
10

19

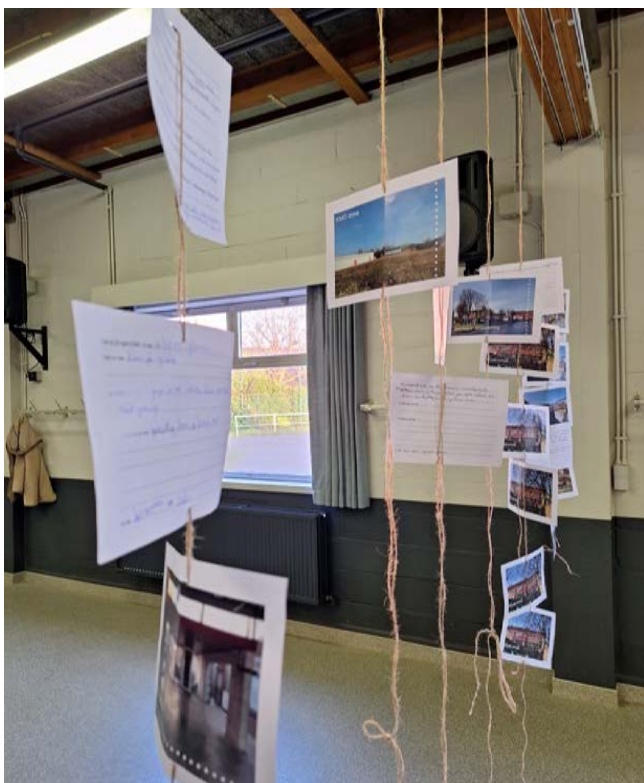
(2) In Nieuwenhove 2040 is het aantal inwoners gelijk gebleven door woningen te delen en aan te passen

31

16

Dromen

Dromen tentoongesteld tijdens Dorpsklap I

NINIVIETEN VERPLAATSEN ZICH

De Ninovieten verplaatsen zich in het dorp te voet, via de vele wegs, met de fiets of met de auto. In Nieuwenhove zijn er al veel trage wegs aangelegd en dus verschillende opties voor een ommetje in het dorp of om te voet of met de fiets naar school te komen. Voor de mobiele bevolking is alles dichtbij en vlot te bereiken, alles is dichtbij en met de fiets sta je snel en vlot in Waregem. Voor grotere afstanden zorgen de 2 op- en afritten van de E17 ook voor een vlotte verbinding. Voor de minder mobiele bevolking zijn er een aantal knelpunten, zoals gevaarlijke oversteeken of verbindingen, een gebrek aan toegankelijke voet- en/ of fietspaden en op sommige plaatsen een gebrek aan parking dichtbij. Sinds de hervorming van de Lijn is er geen belbus meer, maar de dienstregeling van de Lijnbus is iets uitgebreid. Tegelijk werd aangegeven dat mensen die geen eigen wagen hebben en van het openbaar vervoer afhankelijk zijn, niet altijd op het gewenste tijdstip in de grotere centra geraken. In de gesprekken en focusgroepen wordt gewezen op een aantal uitdagingen in en rond de dorpskern. Deze gaan enerzijds over de verkeersveiligheid in en rond het dorp en het ontbreken van een aantal verbindingen.

Veiligere verbindingen in de dorpskern

De slagboom bij de school en de schoolstraat krijgen gemengde reacties. Hoewel het initiatief de veiligheid van schoolkinderen bevordert, leidt het gebrek aan alternatieven tot verkeersopstoppen tijdens de start- en einduren van de school. In de ochtend- en avondspits staan bussen van De Lijn vast en stoppen ouders soms gevaarlijk op straat om hun kinderen af te zetten.

In Nieuwenhove zijn er diverse onveilige punten voor zwakke weggebruikers, zoals de Remi Vanmeerhaeghestraat, de Kerkhofstraat en de Nieuwenhovestraat. De smalle Kerkhofstraat, zonder voetpad, heeft problemen met tweerichtingsverkeer, en vrachtwagens gebruiken de straat als sluiproute. Bij evenementen in het OC, zoals beurzen en verkiezingen, staat de straat vaak vast. Plannen om de Kerkhofstraat opnieuw aan te leggen stuiten op weerstand, omdat inwoners de bomen willen behouden voor schaduw en verkoeling.

Ook de Nieuwenhovestraat kent vrachtverkeer richting het industrieterrein, en het kruispunt met de Deerlijkseweg wordt gezien als een gevaarlijk punt. Door de aanhoudende werken op de Deerlijkseweg is er extra verkeersdruk, terwijl geparkeerde wagens het zicht belemmeren voor zowel zwakke weggebruikers als automobilisten.

De brede straten zonder voetpaden zijn niet voor iedereen toegankelijk.

Veiligere verbindingen aan de bruggen over de E17

Waar de Vichtseweg over de E17 gaat, bevindt zich een gevaarlijke kruising met de Platanendreef. Hier werd in het verleden de eerste afslag naar de Platanendreef reeds geknipt voor wagens. Enkel fietsers kunnen deze nog gebruiken. Als gevolg van de knip wordt deze weg niet langer aanzien door weggebruikers als een voorgangsbahn voor het verkeer komende uit de Goelevenweg. Dit leidt vaak tot gevaarlijke conflictsituaties tussen automobilisten en afdalende fietsers. Daarnaast bevindt zich ook een restant van een trage weg aan de overzijde van de Vichtseweg. Deze loopt verder richting de E17 en stuit op een, momenteel ongebruikt en overwoekerd perceel dat in bezit is van Stad Waregem.

Waar de Blauwe-Zwaanstraat de E17 overstijgt, ontbreekt bij de daling naar het industrieterrein een veilige oversteek, zoals reeds werd beschreven bij het Rattenkasteel. Wagens komen met hoge snelheid van de brug en zwaar vrachtverkeer passeert hier om het industrieterrein te gebruiken. De vraag stelde zich al enkele malen of de doorsteek met het industrieterrein hier niet geknipt kan worden, maar is nog niet tot uitvoering gekomen.

Visualisatie van de eerste mogelijke ingrepen in het wegennet.

Ontbrekende aangename verbindingen

De belangrijke fietsverbinding van Nieuwenhove met Waregem verloopt via de Deerlijkseweg. Dit fietspad is afgeschermd en gescheiden van de weg, wat goed is voor de veiligheid. Maar, zoals het nu is, is het fietspad daar te smal voor fietsverkeer in 2 richtingen. Als in het voorjaar de struiken die het fietspad van de weg scheiden en de bermplanten in volle groei staan, is het fietspad nog smaller en wordt het moeilijk om elkaar met 2 fietsen te kruisen. Zeker voor mensen die zich op scooters en/of bakfietsen verplaatsen, is dit onmogelijk.

Ondanks het reeds uitgebreide netwerk aan trage wegen zijn er nog enkele missing links die routes kunnen vervullen of verbeteren. Zo worden enkele trage wegen, bv. langs de oostkant van Nieuwenhove, vandaag nog onderbenut. Tussen de school en het OC is er dan weer duidelijk een missing link. Nu moeten kinderen rond langs de gevaarlijke kerhofstraat. Een mogelijke doorsteek langs de Remi Vanmeerhaeghestraat zou toelaten om via de trage wegen door het park veel veiliger het OC te bereiken. Dit zou ook voor andere mensen een verbetering zijn, aangezien zo het OC niet langer een grote barrière/blok is tussen de 2 wijken, maar eerder een verbinding.

Kansen/uitdagingen/aanbevelingen:

- Zone 30 invoeren in het centrum
- Kerkhofstraat heraanleggen waarbij er een voet- en fietspad wordt aangelegd en er éénrichtingsverkeer wordt voorzien. Daarnaast ook ingrepen doen om de toegang voor sluipverkeer van vrachtwagens te vermijden.
- Zachte verbinding OC met dorpskern (staat ook al eerder aangegeven)
- Knippen van de doorsteek van de Blauwe-Zwaanstraat naar het industrieterrein.
- Volledig knippen en/of ontharden van het stukje Platanendreef dat reeds werd geknipt aan de Vichtseweg. Deze ruimte sluit ook aan op een klein stuk perceel dat de stad reeds bezit, en kan zo een groter potentieel dienen.
- Door de bovenvermelde knip ontstaat de mogelijkheid om opnieuw een verloren trage weg terug het leven in te roepen.
- Bekijken van het potentieel van het grondbezit van de stad langs de E17 (rekening houdende met de geluidsoverlast en fijnstof depositie).

Resultaat Dorpsklap I

De voorkeuren van bewoners variëren sterk, afhankelijk van hun woonplaats en mobiliteitsgedrag. Er is een breed draagvlak voor het weren van bovenlokaal verkeer en voor aanpassingen aan straten, gericht op het verbeteren van de verkeersveiligheid en het creëren van een aangename leefomgeving. De meeste bewoners hechten veel waarde aan maximale keuzevrijheid, wat zich onder meer uit in de wens voor een zone 30. Toch blijkt er weinig steun te zijn voor een volledig autovrij centrum.

Een ander belangrijk aspect is de spanning tussen het creëren van een veilige schoolomgeving en de mogelijke chaos die het afsluiten van wegen met zich mee kan brengen. Deze zorgen worden versterkt door de variatie in voorkeuren, die sterk afhankelijk lijken te zijn van zowel de woonplaats als het persoonlijke mobiliteitsgedrag. Het is begrijpelijk dat aanpassingen in het eigen gedrag vragen oproepen en bezorgdheid met zich meebrengen.

Welke keuzes zou je nemen voor de toekomst van Nieuwenhove

	deelnemers dorpsklap 1	leerlingen basisschool KO De Wegwijzer
Inrichting straten		
(1) In Nieuwenhove 2040 zijn alle straten veilig voor de fietsers en de voetgangers	38	32
(2) In Nieuwenhove 2040 kunnen auto's en vrachtwagens in alle straten vlot rijden	3	2
Parkeren		
(1) In Nieuwenhove 2040 staan de auto's van inwoners en bezoekers op de straat	12	6
(2) In Nieuwenhove 2040 staan de auto's op eigen grond of publieke parking	29	30
Netwerk voor voetgangers		
(1) In Nieuwenhove 2040 zijn er voor de voetgangers een netwerk van binnenwegjes	24	26
(2) In Nieuwenhove 2040 verplaatsen voetgangers zich vooral via de bestaande wegen	15	11

Verkenning scenario's mobiliteit

Scenario_Lokale lobben

Het scenario 'lokale lobben' geniet de voorkeur van inwoners omdat het volgens hen bijdraagt aan een veiligere verkeerssituatie, bijvoorbeeld in de Platanendreef. Dit scenario creëert meer ruimte in de straten voor fietspaden, bomen en parkeerplaatsen, wat de leefbaarheid verhoogt. De huidige straten zijn te smal om auto's elkaar te laten passeren. Met deze aanpak wordt het dorpscentrum toegankelijker en verkeersvriendelijker voor scholen.

Het scenario 'autovrij centrum' kreeg de minste voorkeur van de aanwezigen op de dorpsklap. Men geeft aan deze ingreep niet op maat van het dorp en de overlast is. Voorstanders vinden dit de beste oplossing voor een verkeersveilig en kindvriendelijke dorpscentrum. Men geeft ook aan dat dit scenario veel mogelijkheden biedt voor het dorpscentrum.

Scenario_Autovrij centrum

Het scenario 'zone 30' werd duidelijk het meest gewaardeerd door de deelnemers aan de dorpsklap. Dit scenario heeft de steun van de inwoners omdat het ervoor zorgt dat alle straten open blijven voor lokaal verkeer. Groene snelheidsremmers kunnen worden ingezet om de snelheid te verminderen, en fietsstraten kunnen worden aangelegd om de veiligheid van fietsers te verbeteren. Inwoners die voor een ander scenario kozen, geven aan dat dit scenario voor hen te weinig meerwaarde biedt ten opzichte van de huidige situatie, en sommigen twijfelen aan de effectiviteit ervan.

Scenario_Zone 30 / Erven

DORPSKLAP I - AGENDA EN AANPAK

Een dorp onder druk - lezing

Nieuwenhove ligt omringd door diverse bovenlokale functies, waaronder industriezones, sportverenigingen, het ontmoetingscentrum, zelfstandige bedrijven langs de Deerlijkseweg, de biohoevewinkel en recreatiegebieden zoals de Geestige Put. Deze functies zorgen voor verkeersstromen die vaak door of langs het dorp passeren, wat leidt tot een zekere drukte. De mogelijkheid bestaat om dit verkeer te concentreren op de hoofdwegen buiten de dorpskern, waar het verkeer bij voorkeur zou moeten blijven.

Hoewel het dorp lijkt te worden ingeklemd door een bovenlokale gordel, staat het niet uitsluitend onder druk. Tussen de dorpskern en deze gordel bevindt zich een waardevolle groene zone. Deze groene zone vormt een buffer en biedt ruimte voor het dorp om zijn eigen karakter en leefbaarheid te behouden.

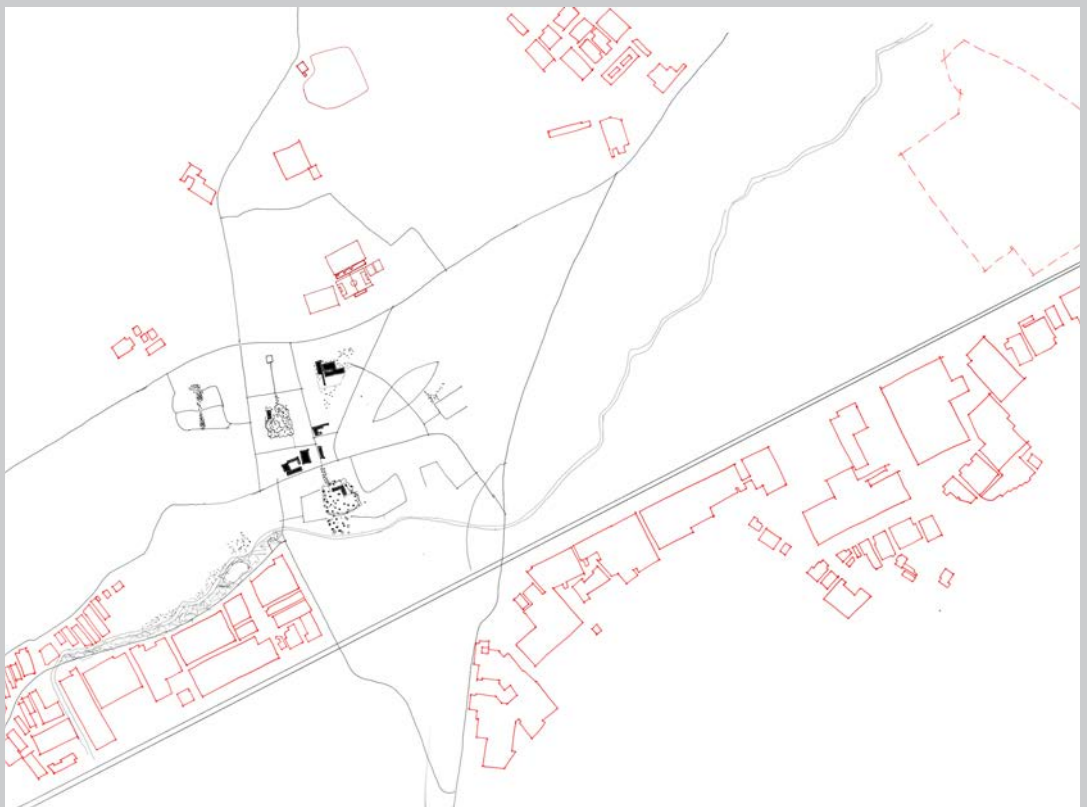
Op dit moment is het belangrijk dat doorgaand verkeer dat niet bestemd is voor Nieuwenhove het dorp vermijdt. Nieuwenhove is meer dan alleen de dorpskern; het wordt omringd door een groene gordel die een belangrijke rol speelt in het behoud van de leefbaarheid en het karakter van het dorp.

Samen op weg naar 2040

De grote lijnen van de toekomst van Nieuwenhove worden op de eerste driedaagse dorpsklap van 22 tot 24 april uitgetekend. We namen jong en oud tijdens verschillende momenten mee op verkenning naar 2040.

Dorpsklap I - tentoonstelling

Dorp onder druk - Diverse bovenlokale functies omringen het dorp

Ontwerpatelier basisschool KO De Wegwijzer

Met de interviews en groepsgesprekken voor de dorpsanalyse bereikten we niet iedereen binnen Nieuwenhove. Duidelijk was ook dat jongeren specifieke vragen hadden. In het kader van de eerste dorpsklap zette we daarom extra in op het inzetten van de leerlingen uit het vijfde en zesde leerjaar uit de basisschool KO De Wegwijzer om een meer divers publiek aan te spreken.

We stuurden hen, na een briefing over de doelstelling van het masterplan, met een ontwerpbundel met vragen op pad om hun ouders, burens, vriendjes, ... te bevragen. Met de verzamelde input gingen we aan de slag. Ze overlegden eerst over de keuzes die gemaakt moeten worden. Dat zetten ze om in een aantal voorstellen voor concrete plaatsen.

Om hun ideeën kracht bij te zetten, maakten ze mooie ontwerpen en zelfs een aantal maquettes. We leerden een aantal nieuwe interessante plaatsen in Nieuwenhove kennen die voor de kinderen belangrijk zijn en dat men vragende partij is voor meer uitdagende plaatsen. Ook ontdekten we dat ook leerlingen uit het vijfde en zesde leerjaar een genuanceerd beeld kunnen hebben over complexe uitdagingen.

Ontwerpatelier basisschool KO De Wegwijzer

Maquettes verbeelden de (kinder)dromen

Dorpsklap maandag 22 april

Tijdens de eerste avondsessie gingen nieuwe en oude Ninovieten samen aan de slag met de toekomst van Nieuwenhove. Na een beknopte presentatie van het vooronderzoek naar het DNA van Nieuwenhove door ILVO, werden de meningen van de deelnemers verzameld over tien keuzes die de toekomst van het dorp beïnvloeden.

Hieruit kwamen gezamenlijke conclusies naar voren over de toekomst van Nieuwenhove in 2040. Het viel op dat het landelijke karakter van Nieuwenhove onder druk staat, en dat er een brede wens is voor veiligere verkeersomstandigheden.

Om een visuele voorstelling van de toekomst te maken, werden de deelnemers in kleine groepen verdeeld om toekomstbeelden te schetsen voor verschillende locaties. Het was opvallend dat veel Ninovieten duidelijke ideeën hebben over hoe de straten heringericht kunnen worden. Als afsluiting werden deze visies voorgelezen tijdens de dorpsklap.

Dorpsklap I - Sfeerbeeld

Dorpsklap I - Sfeerbeelden

Dorpsklap dinsdag 23 april

Het ontwerpteam verwerkte de informatie uit de eerste dag van de Dorpsklap. Gericht werd er een aantal plaatsen die tijdens de eerste sessie naar bovenkwamen extra bezocht. Daarnaast deelden experts van de stad Waregem, Leiedal en de Provincie West-Vlaanderen hun inzichten en kennis over Nieuwenhove. Het ontwerpteam leerde o.a. dat Nieuwenhove sterk gelinkt is met Waregem en de ondernemingen in de buurt. Dit zorgt voor een aantal uitdagingen om het dorp landelijk en verkeersveilig te houden (zeker als er werken in de buurt zijn).

Dorpsklap woensdag 24 april

Tijdens de afsluitende dag van de eerste dorpsklap was het doel om nog een beter zicht te krijgen op hoe Ninovieten naar de toekomst van hun dorp kijken voor belangrijke thema's zoals ontmoeting, voorzieningen en mobiliteit. Om de dialoog te stimuleren ontwikkelde het ontwerpteam een aantal mogelijke toekomstpistes voor het dorpshart, het OC en de mobiliteit. Ongeveer 60 Ninovieten gingen hierover in dialoog tijdens drie dialoogrondes. Vooraf was er een kleine tentoonstelling met alle input die werd verzameld.

Dorpsklap I - Tentoonstelling resultaten workshops

IV.1_EEN NINOVET IN 2040

In 2024 dachten we samen met alle inwoners over de toekomst van het dorp. De stad Waregem is hiermee aan de slag gegaan. In 2040 is het resultaat te zien op het terrein! Nieuwenhove is een dorp langs twee kanten van de E17 dat dicht tegen Waregem ligt. Het dorp is er voor iedereen. Voor jong en oud. Voor Ninoviet en Nieuw-o-viet. Er zijn verschillende wijken in het dorp.

Het aantal inwoners in Nieuwenhove is nog steeds zoals in 2040. Toch is het aantal woningen gestegen. Niet door extra wijken te ontwikkelen in de open ruimte of door het optrekken van identiteitsloze appartementsgebouwen maar wel doordat grotere woningen onderverdeeld zijn in meerdere wooneenheden met een eigen tuin. Hierdoor is er, naast gezinnen, ook plaats voor jongeren, senioren, ... in Nieuwenhove. Ze hoeven niet meer naar Waregem te trekken voor een wooneenheid op hun maat. De stad Waregem heeft via een RUP voor Nieuwenhove het kader gecreëerd zodat inwoners de kans krijgen om hun woningen aan te passen aan hun noden en op maat van het dorp. Een positief gevolg is ook dat jong en oud, Ninoviet en Nieuw-o-viet, arm en rijk, ... meer gemengd woont over de verschillende wijken. Door in de verschillende wijken in te zetten op vergroening is de stad er in geslaagd om het groene karakter van het omliggende landschap in Nieuwenhove binnen te trekken. Hierdoor is het niet alleen subjectief maar ook objectief een van de groenste kernen van Waregem.

Nieuwenhove is nog steeds een gezellige en levendige gemeenschap. Jaarlijks worden er de Margrietfeesten georganiseerd die iedereen in het dorp bij elkaar brengen in het nieuwe dorpshart. In tegenstelling tot in 2024 heeft Nieuwenhove een echt centrum. De stad Waregem heeft in overleg met het schoolbestuur, de kerkfabriek en de inwoners een toekomstgericht masterplan gemaakt waarmee richting gegeven werd aan de ontwikkeling van het voormalig schoolgebouw, een multifunctioneel gebruik van de Kerk en het behoud van de bruisende basisschool en de omliggende publieke ruimte. De herontwikkeling van de oude dorpschool tot een gebouw dat wonen combineert met gemeenschapsfuncties vormde de hefboom voor de herorganisatie van de parkeermogelijkheden en de ontwikkeling van een dorpsplein. Hierdoor is deze zone niet enkel tijdens de Margrietfeesten het dorpshart. Naast de frituur en de broodjeszaak is er nu ook een echt cafe in het centrum van Nieuwenhove bijgegekomen.

De ontwikkeling van het dorpshart ging hand in hand met andere ingrepen om het DNA van Nieuwenhove te versterken. Het OC is nog steeds de 'place to be' voor het lokaal vereningsleven en de organisatie van allerhande evenementen. De bruisende Vrijwilligersgroep heeft samen met de stad een meerjarenplan ontwikkeld om het OC stap per stap duurzaam te renoveren. Er zijn ook oplossingen voor de verkeersoverlast gevonden waardoor de druk op de omliggende woonstraten is afgenomen. Door het aanleggen van een aantal trage verbindingen is het OC meer dan ooit bereikbaar met de fiets en te voet. Het OC vormt een van de schakels in het ontmoetingsnetwerk dat door de stad Waregem is ontwikkeld. Het verbindt van noord naar zuid en van west naar oost de kleine en grote ontmoetingsplaatsen zoals het OC, het Margaretapark, het Rattenkasteel, KRC Waregem, het dorpshart en de wijkontmoetingsplaatsen.

Een belangrijke troef is nog steeds de nabijheid van de E17 en werkgelegenheid. Naar de kern van Waregem is er een gemakkelijke en veilige verbinding voor de fiets. Doorgaand verkeer is er nauwelijks nog in Nieuwenhove. Verkeer tussen en naar de industriezones rijdt niet meer door Nieuwenhove. 's Middags komen de medewerkers van de bedrijven nog graag naar het dorpscentrum voor een broodje of een friet. Straten worden nu stap per stap ingericht vanuit het inzicht dat 'je in Nieuwenhove niet komt als je er niet moet zijn'. Dit heeft ruimte gegeven om de straten te vergroenen en fiets- en voetgangersvriendelijk in te richten. Kinderen kunnen nu zonder begeleiding van de school naar het OC om te gaan spelen tijdens de middagpauze in het Wonderwoud. Er is minder autoverkeer in de verschillende straten. De straten vormen nu samen met de verschillende ontmoetingsplaatsen plaatsen waar de Ninoviet elkaar ontmoeten. Zo is Nieuwenhove in 2040 een (h)echt dorp met een duidelijk landelijk en groen woonkarakter dat goed verbonden is met Waregem.

De basis voor Nieuwenhove 2040 werd gelegd door de inwoners tijdens de dorpsklap. Hun dromen voor een aantal plaatsen worden nu stap per stap gerealiseerd.

In 2024 was het hier... *

- [Voetbalveld]: aan het voetbalveld al tof, maar er waren toen nog minder voetbalvelden
- [Magrietstraat]: al rustig en goed wonen met nu en dan geluiden van de E17
- [Open ruimte Platanendreef]: stil, een plek die niet echt werd benut, die minder vaak werd onderhouden
- [Nieuwenhovestraat]: druk, overal staan er auto's geparkeerd en is het onveilig om te fietsen, en lelijke voetpaden; volledig verhard met veel verkeer en geen groen en vrachtwagens op hun weg naar het industriegebied.; 2 richtingsverkeer zonder fietspad, en straat zoals zo vele in Vlaanderen
- [Platanendreef ter hoogte van de school]: was het hier afgesloten en errond enorm druk wat meer gevaar met zich meebracht.; het is hier ... redelijk, sommige straten lamentabel, slagbomen zijn een stommitieit
- [Deerlijkseweg]: slordige afwerking ondanks de laatste wegenwerken. Verschillende struiken voor struiken van inwoners geplant en werd niet gedacht aan voetgangers. De baan nodigt uit om erdoor te vliegen, heel gevaarlijk. [hoek Deerlijkseweg en Kerkhofstraat] vuil en onveilig, druk op en afrijden; [weg omgeving – Deerlijkseweg] was hier een snelweg voor auto's, met door de vrachtwagen kapotgereden haagjes, ruimte vol met asfalt, steentjes en kunstgras.
- [Kerkhofstraat]: drukke onveilige weg om kinderen alleen naar school te laten gaan, veel camions op weg naar industriegebied; enkel een berm
- [kleine doorsteekjes]: lelijk, saai weinig humor, lelijk beton, weinig groen, veel auto's, eng; een akker en kon men hier niet wandelen.
- [Oblatenstraat – fietsen]: was het hier al veel verbeterd, er was toen al geen doorgaand verkeer meer mogelijk.
- [fietsen]: te weinig goeie fietspaden; baan Waregem te smal, vlak bij de weg, auto's die aan 70km/u langs scheren
- [Zone school]: voetpad niet goed onderhouden, geeft ook een kale aanblik; drukker meer auto's
- [zone OC]: ouder en minder planten; moeilijk te bereiken via smalle oprit
- [Zone kerk]: vooral een parkeerplek voor leerkrachten, geen echte ontmoetingsplek
- [Zone frituur]: was het hier een steeds kleiner wordende parking met containers in het midden en zwerfvuil; de oude muur van de school geeft geen fraai zicht meer.; was het hier een verharde parking met lelijke betonnen aanplakpaal en een verlaten schoolgebouw; enkel parking en straat
- [Speelplaats oude school]: ik sta hier bij de Margrietfeesten en vraag me af waar de festiviteiten in de toekomst zullen zijn? Waar gaat de kermis door? Nog steeds op deze speelplaats?
- [school]: niet groen, niet rustig, en alleen op vrijdag is er muziek
- [Rattenkasteel]: zwerfvuil; niet meer toegankelijk door wildgroei; smerig; verwaarloosd en onverzorgd
- [Margaretapark]: soms onveilig iets te weinig te doen, saai speeltuintje; onveilig; saai; vuil en weinig plaats; was hier al ouder maar wel nog leuke dingen; lelijk en koud; niet veilig
- [KMO]: enkel fabrieken en plan om bijkomende KMO terreinen te ontwikkelen
- [gebied tussen E17 en Gaverhopke]: vroeger was het hier een landbouwgebied
- [pleintje tussen Tategemstraat en Martensstraat]: dat leeg is en zonder bestemming lijkt.

(*) Belangrijk om in het achterhoofd te houden, is dat het hier de 'ongefilterde' input van bewoners betreft. De uitspraken zijn te lezen als de 'tegenpool' van hun dromen. Dit komt bij een eerste lezing mogelijk nogal zwart-wit over.

In 2040 zijn hier ...

- Ook nog steeds voetbalvelden, maar meer dan in 2024, en alle kleedkamers zijn ondertussen mooi. "Nog steeds vallen er veel goals."
- [Magrietstraat]: hier is het nog altijd rustig wonen in een rustige wijkstraat. De veiligheid voor fietsers en voetgangers is vergroot, kinderen spelen meer op straat en ik hoor minder lawaai van de E17. Hoge bomen zorgen voor meer schaduw en koelte.
- [Open ruimte Platanendreef]: aangenaam vertoeven, bomen geven schaduw, veel vogels, petanqueplein, zitbanken, fonteintje, open ontmoetingsplaats in de zomer. Er wordt gespeeld, gebabbeld, gekeuveld, bloemenweide, gelukkige mensen die elkaar helpen en blij zijn in Nieuwenhove te wonen.
- [Nieuwenhovestraat]: links en rechts zijn parkeerplaatsen voorzien, afgezet met boompjes en groen, wat het mooier en veiliger maakt. Vrachtwagens worden geweerd uit het centrum. Er wordt gefietst, gewandeld en traag gereden, volop genoten van de groenere omgeving. Eenrichtingsverkeer en een apart fietspad. Aan de handelszaken mag geparkeerd worden. Er wordt gewandeld en gefietst, maar er is ook ruimte voor ander verkeer.
- [Platanendreef ter hoogte van de school]: de eenrichtingsstraat zorgt voor een veiligere toestroom naar de school vanuit verschillende invalswegen. Voetgangers en fietsers kunnen nu zorgeloos door Nieuwenhove bewegen op veilige, groene wegen. Het is hier rustig wonen en aangenaam, de bomenrijen staan er nog, net zoals de perken en tuinen.
- [Deerlijkseweg]: hier is het veiliger en aangenamer wonen, en er wordt geen verdere industrie gebouwd rondom de woningen. Het fietspad blijft dubbel zoals in 2024, met aan de overkant van de weg een waterdoorlatend voetpad en een veilige weg. Gelukkige mensen, want een geslaagd plan werd gerealiseerd. [Hoek Deerlijkseweg en Kerkhofstraat]: gezellig druk met wandelaars en fietsers, sporadisch een wagen die aan 30 km/u rijdt; een omgeving die voorrang geeft aan voetgangers en fietsers boven auto's, met ruimte voor klimaatbestendig groen en water.
- [Kerkhofstraat]: hier wordt gefietst en gewandeld, en kinderen kunnen zelfstandig naar school. Eindelijk is het een fietsstraat geworden met eenrichtingsverkeer, ruimte voor groen en bomen. De snelheid van het verkeer wordt afgeremd. Het is nu veilig om vanuit dit deel van Nieuwenhove te voet of met de fiets naar school en het OC te gaan.
- [Kleine doorsteekjes]: mooi en gezellig, met meer groen en geen auto's. Hier wordt gewandeld en gefietst op nieuwe wandelpaden. Verderop is een nieuw brugje naar het Goed te Nieuwenhove, waar we van een streekbiertje kunnen genieten. Mijn vrouw drinkt een glas rosé.
- [Oblatenstraat – fietsen]: hier wordt nu veel gewandeld, gefietst en gejogd via het doorsteekje naar het Margaretapark. Iedereen heeft meegedaan aan 'tegeltwippen' en geniet nu van een voortuintje met groen.
- [Fietsen]: het is nu veel veiliger, vooral voor kinderen die gemakkelijk met de fiets naar school gaan. Het fietspad naar Waregem is breder en ligt ruim 1 meter van de weg. Er wordt hier veel gefietst, ook met bakfietsen, en er zijn leuke stopplekjes met bankjes in het groen. Auto's rijden maximaal 50 km/u.
- [Zone school]: de school is er nog steeds, nu groener met tegeltuintjes langs de schoolmuur. De asfalt parking is vervangen door grasdallen, en het parkje is goed onderhouden. Het is hier rustig en leuk om te spelen. Misschien een dierenparkje met geitjes en pony's? Er is nog meer groen, veel bomen en struiken.
- [Zone OC]: bijkomende goed onderhouden planten, veel activiteiten en de Chiro blijft bestaan. Tekenlessen kunnen soms buiten plaatsvinden in de mooie omgeving. Er zijn deels nieuwe gebouwen en een mooie wandelweg, en er is nog meer te doen dan vroeger.

- [Zone kerk]: dorpsplein, ontmoetingsplek voor jong en oud.
- [Zone frituur]: groen, we staan hier bij een postpunt, dokterspraktijk, dienstencentrum en laadpalen voor elektrische auto's. Zitplaatsen onder mooie beuken van de gewezen jongensschool. Ik zie de bomen en bestel kipnuggets. Het is hier een groene parking met een frituur en een speelbos waar vroeger een school stond. Kinderen ravotten in het speelbos terwijl ouders wachten op hun frietjes en een pintje drinken op een groen terras. De auto staat te laden op de centrale groene parking, die praktisch is voor de handelszaken in de buurt. Het is een grote frituur waar ook veel mooie auto's naartoe komen.
- Eenrichtingsverkeer van en naar het autoluwe dorpscentrum.
- [School]: nog steeds een school, met een kunstgrasveld en een afdak, net zoals in Vichte, zodat je kan blijven voetballen als het stormt. Het is nu gezelliger en zo veilig dat kinderen niet meer 'in de rij' moeten staan. Op de speelplaats is er een zwembad, en er worden workshops georganiseerd over bakken, toneel en gezelschapsspelletjes. Het is een nog leukere school, waar je ook leert hoe je moet eten – een 'eetschool'.
- [Rattenkasteel]: dit is nu het 'Bos der Mirakelen', een groen natuurgebied waar gewandeld wordt. Geen zwerfvuil meer, en er wordt gesport, zowel door mensen die werken in de KMO-zone als door jongeren. Het is nu netjes aangelegd met een zwembijver. De jeugd organiseert hier activiteiten, en senioren gebruiken de banken. Mensen uit de industriezone komen hier in hun middagpauze. De afbakening met de industrieweg is duidelijk. Hier wordt gewandeld en gespeeld in een nette, natuurlijke omgeving met een vijver, rustplekjes en een speelbos. De ingang is nu langs de Papegaaistraat.
- [Margarethapark]: goed onderhouden en leuk, met picknickbanken en nieuwe speeltuigen. Mensen komen hier met vrienden om te spelen, met veiligere speelruimtes en toffere activiteiten.
- [KMO]: hier is een winkelcentrum voor eten en kleding. Er is geen bijkomend bedrijventerrein; de akkers zijn gebleven en worden geploegd voor nieuwe voorraden. Vele wandelaars komen van heinde en verre voor deze mooie zichten.
- [Gebied tussen E17 en Gaverhopke]: hier is ondertussen een bos met wandel- en looppaden. Er wordt gewandeld, gefietst en gespeeld. Via het Gaverhopke en een brugje over de gesaneerde Gaverbeek bereik je het bos. Dit bos zorgt ook voor een geluidsbufler richting het dorpscentrum. De Gaverbeek is een blauw-groen lint dat andere gebieden verbindt.
- [Pleintje tussen Tategemstraat en Martensstraat]: nu is hier een speelruimte voor de jeugd, bijvoorbeeld met goaltjes om te voetballen.
- [Gaverhopke]: een mooi café met veel dieren en plaats om te spelen.

DORPSKLAP II

Agenda voor de toekomst

Op maandag 24 juni kwamen zo'n 60 Ninovieten (uitgenodigd via een bewonersbrief en mailing) samen in het ontmoetingscentrum Nieuwenhove voor een tweede dorpsklap. Het dialoogmoment begon met een presentatie over de resultaten van de eerste dorpsklap. De ontwerpers lichtten toe wat er tijdens die sessies naar voren was gekomen en hoe deze inzichten zijn verwerkt in een toekomstvisie voor het dorp. Deze toekomstvisie is opgebouwd rond vijf ambities:

1. Een landelijk dorp in het groen
2. Een dorp vol ontmoeting
3. Een verbonden dorp
4. Een toegankelijk en verkeersveilig dorp
5. Een bedrijvig dorp

Voor drie van de ambities formuleerden zij een voorstel voor de dorpsagenda. Daarnaast legden ze ook een nieuw voorstel voor de uitwerking van het dorpshart voor. Na elke presentatie werden de aanwezigen uitgenodigd om met elkaar in dialoog te gaan aan gesprekstafels, aan de hand van een aantal vragen. De input werd verzameld via invulsjablonen.

Dorpsklap II - Sferbeeld

Dorpshart - Synthesescenario

Input met betrekking tot de dorpsagenda

Voor ambities 2, 3 en 4 is een voorstel voor de dorpsagenda met acties ontwikkeld. Deze vormde de basis voor de gesprekstafels.

Bijna alle voorstellen voor 'een dorp vol ontmoeting' kregen steun. Er is een duidelijke vraag naar beter onderhoud van de bestaande infrastructuur. Prioritair moet worden ingezet op een Masterplan voor het OC en het opwaarderen van bestaande groene ontmoetingszones.

Ook de voorstellen voor 'een verbonden dorp' kregen brede steun. Beter onderhoud en beheer van bestaande trage verbindingen is een belangrijke prioriteit. Een extra actie is het beter signaleren en communiceren over de bestaande trage verbindingen. Het voorstel voor onderzoek naar nieuwe verbindingen met het Margaretapark, het OC en de nieuwe noordelijke verbinding werd enthousiast onthaald. De nieuwe zuidelijke verbinding riep echter veel vragen op, gezien de mogelijke impact op de mobiliteit.

Over de voorstellen voor de ambitie 'een toegankelijk en verkeersveilig dorp' was er minder eensgezindheid. De aanpak van de toegangen en toegangsstraten tot het dorp geniet steun. Structurele ingrepen roepen echter vragen op over de impact voor de eigen circulatie en de bereikbaarheid van handelszaken. Tegelijkertijd is er steun om het dorp verkeersveiliger en rustiger te maken. Meer onderzoek naar sluipt- en vrachtverkeer is hiervoor noodzakelijk.

Verkenning voorstel dorpschart

Op basis van de input uit de eerste dorpsklap is door het ontwerpteam een nieuw scenario uitgewerkt voor het dorpschart. Het uitgewerkt voorstel is opgebouwd rond verschillende deelzones met elk hun sfeer die zijn geïllustreerd met een aantal referentieprojecten. Tijdens de gesprekstafels werd in gesprek gegaan over het voorstel.

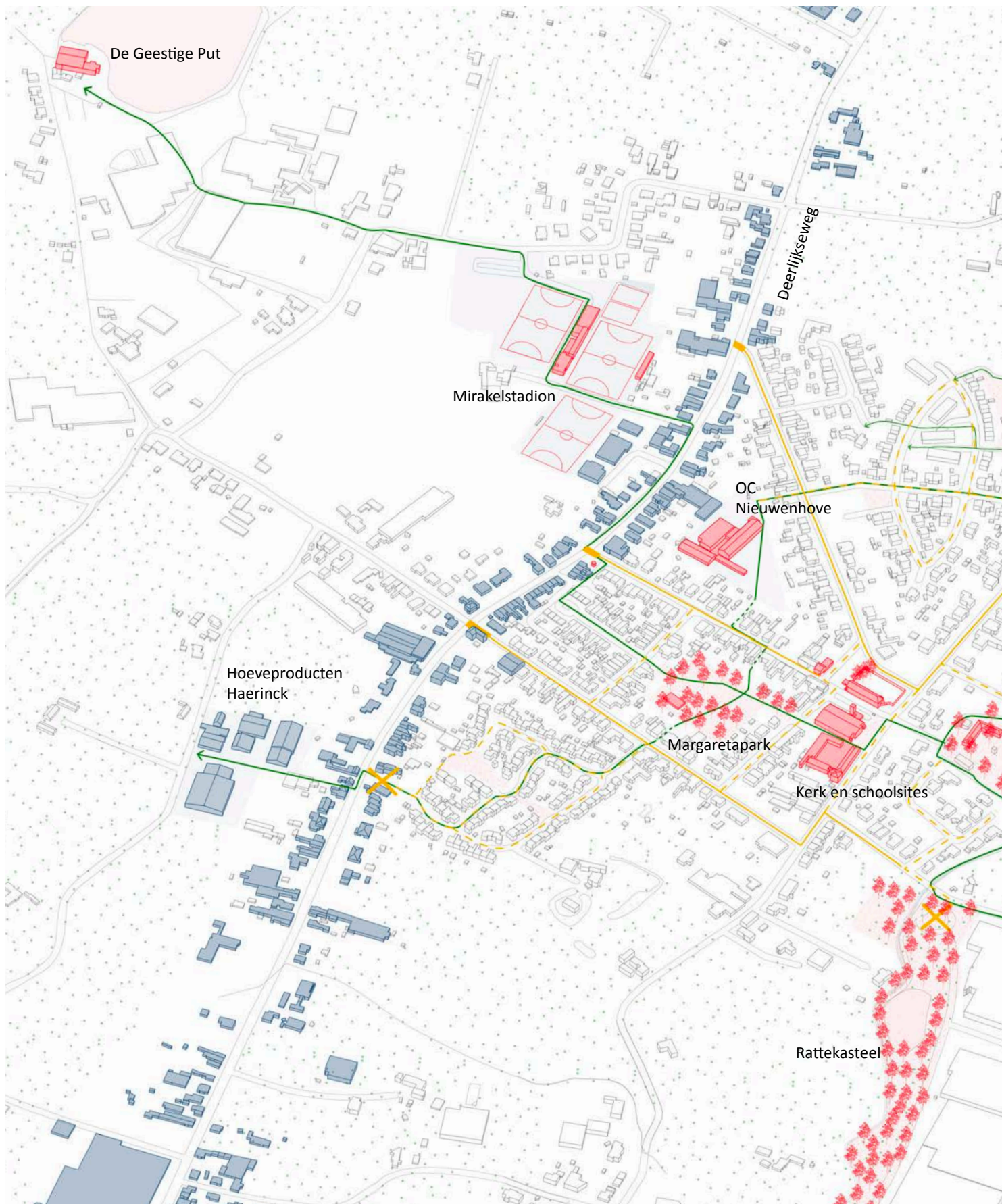
Een aantal reflecties om verder aan de slag mee te gaan zijn:

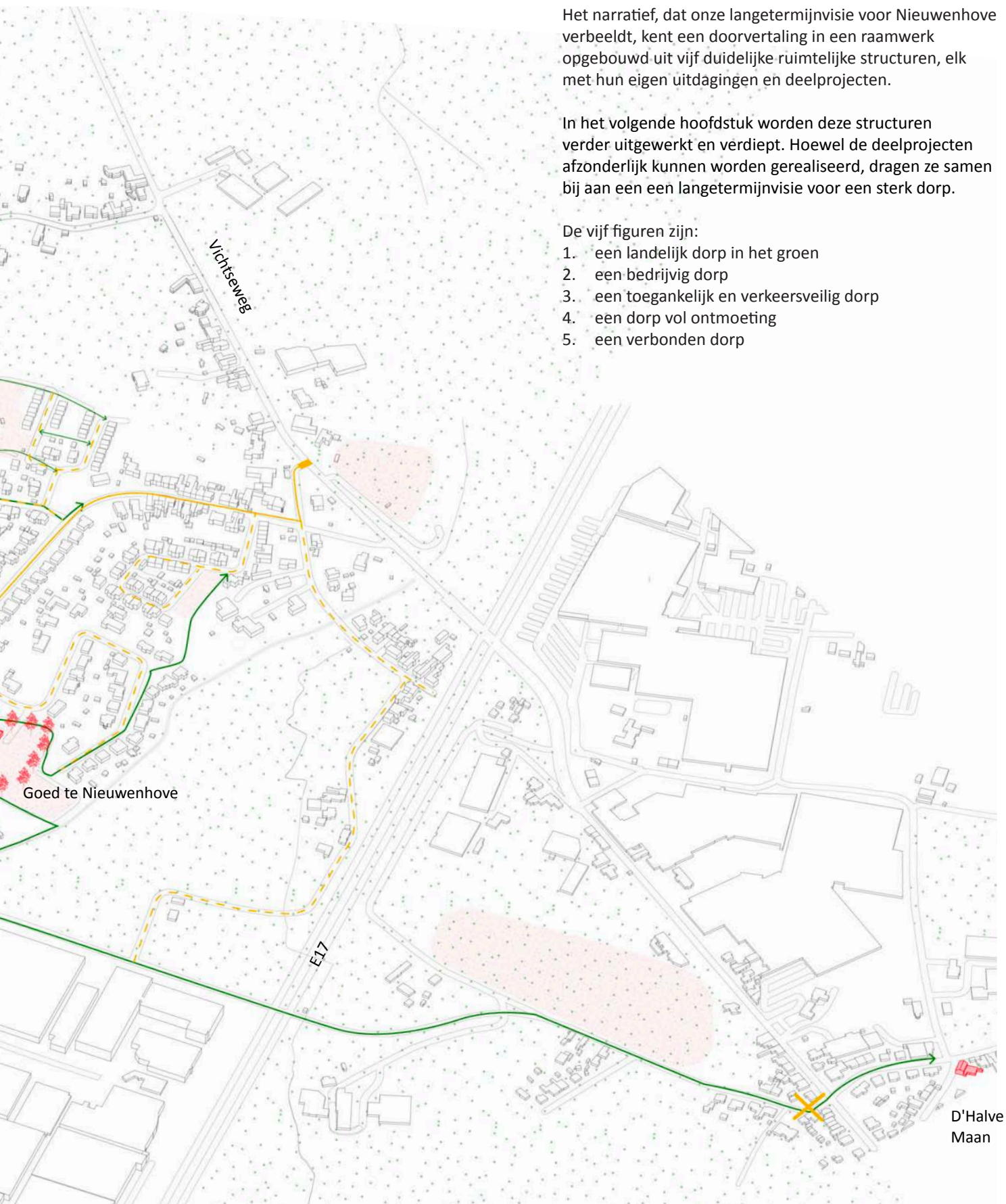
- Men is positief over een gecombineerd gebruik van de kerk voor erediensten, de school en cultuur. Dit gebeurt vandaag al. De kerk van Wielsbeke is een mooi voorbeeld.
- Er zijn vragen bij de nood en haalbaarheid van een woonzorgprogramma in het oud schoolgebouw op deze schaal. Men is eerder vragende partij voor een gemeenschapsfunctie.
- Het dorpschart moet aangenaam zijn voor jong en oud. Er zijn bezorgdheden over het verdwijnen van het huidig parkeeraanbod. Deze moeten voorzien worden op publieke eigendom.

Ontwerpatelier basisschool KO De Wegwijzer

IV.2_RAAMWERK

Het narratief, dat onze langetermijnvisie voor Nieuwenhove verbeeldt, kent een doorvertaling in een raamwerk opgebouwd uit vijf duidelijke ruimtelijke structuren, elk met hun eigen uitdagingen en deelprojecten.

In het volgende hoofdstuk worden deze structuren verder uitgewerkt en verdiept. Hoewel de deelprojecten afzonderlijk kunnen worden gerealiseerd, dragen ze samen bij aan een langetermijnvisie voor een sterk dorp.

De vijf figuren zijn:

1. een landelijk dorp in het groen
2. een bedrijvig dorp
3. een toegankelijk en verkeersveilig dorp
4. een dorp vol ontmoeting
5. een verbonden dorp

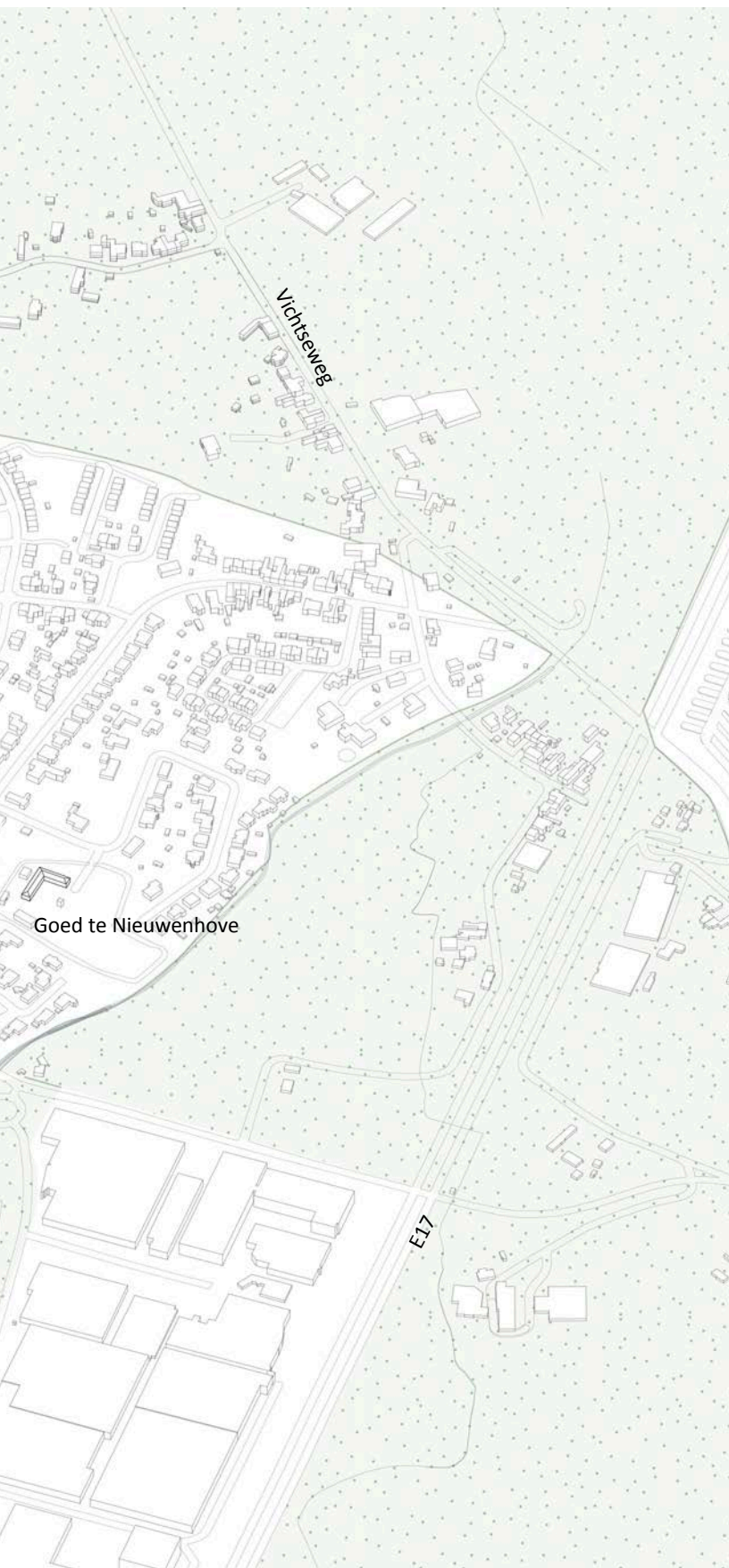
V_AMBITIES VOOR DE TOEKOMST

V.1_EEN LANDELIJK DORP IN HET GROEN

Het is aangenaam wonen in Nieuwenhove. Het is een geheel van verschillende wijken met diverse types eengezinswoningen met een eigen private tuin. Inwoners appreciëren het landelijk karakter van Nieuwenhove in de nabijheid van Waregem. Voorheen leidde de stapsgewijze uitbreiding van de bebouwing en de bedrijvigheid tot minder open ruimte, maar dat is nu afgelopen.

Richting 2040 is de ambitie om het landelijk karakter van Nieuwenhove omgeven door groen te bevestigen en bestendigen. Essentieel is om de kwaliteit van het omringende natuur- en landbouwlandschap te vrijwaren en indien mogelijk zelfs te versterken, en anderzijds in te zetten op het landelijke dorpsse wonen dat reeds vandaag het Nieuwenhooftse weefsel typeert. Nieuwe bebouwing buiten de bestaande bebouwde dorpscontouren kan niet. Nieuwe woonvragen door de vergrijzing, verdunning van gezinnen, ... worden opgevangen door slim om te gaan met de bestaande dorpsarchitectuur en niet via grootschalige en overgedimensioneerde woonprojecten.

Om het landelijke dorpsse karakter te versterken zetten we in op een maximale verweving van dorp en landschap, van wonen en groen. Ingezet moet worden om het groene omliggende landschap in Nieuwenhove te trekken door het versterken van de relaties, aandacht voor grenzen, het omliggende groene landschap beleefbaar te maken en binnen de bebouwde ruimte grijs in te ruilen voor groen. Op die manier maken we het wonen in Nieuwenhove kwalitatiever en klimaat adaptief.

Bij de overgang tussen dorp en landschap kiezen we voor een andere materialiteit van de perceelsafbakening. Tuinen zijn nu vaak afgezet met hoge hekken en afscheidingen in kunststof, metaal of beton. Die vormen een harde grens tussen dorp en landschap. De ambitie is om deze grens te verzachten en in te zetten op een meer geleidelijke overgang, groenere begrenzingen en meer openheid. Dit geldt bovendien niet alleen voor de overgang tussen dorp en landschap maar evenzeer voor de overgang tussen de percelen onderling en de grens tussen private en publieke ruimte. Meer natuurlijke, geleidelijke en zachte afbakening zullen het landelijk karakter van Nieuwenhove versterken.

De hoge verhardingsvoet veroorzaakt door de ruime spreiding van bebouwing, de verkavelingsboulevards en de vele opritten en terrassen ondermijnt het landelijk karakter van Nieuwenhove. In de overvloed aan asfalt en beton liggen kansen. Door te ontharden richten we de straten op een mensvriendelijke manier opnieuw in en/of geven we ruimte aan groen en zachte mobiliteit. Het biedt bovendien ruimte om te komen tot een duidelijkere dorpsse beeldtaal voor de publieke ruimte die vandaag heel wisselend is vormgegeven.

INSPIRATIE VOOR ACTIES VOOR DE TOEKOMST

1. Bestendigen van de huidige afbakening van het dorp en vrijwaren van het omringende landschap

Dit houdt in dat nieuwe bedrijvigheid en woonontwikkeling geen open ruimte kan aansnijden. De huidige contour dorp – landschap - bedrijvzones blijft behouden. In het toekomstige RUP zou de huidige overgang tussen dorp (wonen) en landschap (agrarisch gebied) extra kunnen worden bestendigd, ook zouden er in het document uitspraken kunnen worden gedaan om ook het omringende landschap te bestendigen als natuur- en landbouwgebied en het te vrijwaren van bijkomende ontwikkelingen.

Huidige afbakening van het dorp, gebaseerd op het Gewestplan

2. Inzetten op doorwaadbare perceelsgrenzen

Het doel hiervan is tweeledig: (1) het versterken van de band tussen publiek en privaat, tussen dorp en landschap en (2) Versterken van de (sociale) band tussen naburige private percelen.

Naast het juridische verankeren van de grens tussen dorp en landschap (zie hiervoor) dient de band dorp – landschap ook maximaal worden versterkt. Dit kan gebeuren aan de hand van visuele relaties en doorzichten maar ook door in te zetten op het verwijderen, het verlagen en het vergroenen van de huidige perceelsgrenzen die momenteel heel dominant aanwezig zijn en deze relatie bemoeilijken.

De typische afbakening naar het landschap toe verbergt de zichten en natuur, waardoor een afgesloten omgeving ontstaat. Bescheiden begrenzings kunnen de connectie met de omringende natuur versterken evenals het gevoel van openheid en integratie met het landschap. Bron: De Standaard ©Fred Debrock

Lage groene of zelfs geen afscheidingen bevorderen het collectiviteitsgevoel en stimuleren sociale interactie. Bovendien bevordert dit de doorwaadbaarheid van het dorp, wat ook het landschap toelaat dieper in het dorp door te dringen en de band met het dorp te versterken. La Vignette, Leuven door Wit Architecten. Bron: Wonen in Meervoud 2009. De Meulder B, Van Herck, K (eds). SUN publishers, A'dam. p123

Idealiter zijn de perceelsgrenzen overal 'onzichtbaar' en gaan ze op in de omgeving.

Deze ambities kunnen worden geformaliseerd in de stedenbouwkundige voorschriften van het toekomstige RUP, en zo de samenhang verbeteren tussen de bebouwde omgeving en het omliggende landschap enerzijds en de aangrenzende percelen anderzijds. Ze zouden ook kunnen worden gestimuleerd met subsidies, organiseren van samenaankopen, ...

De naadloze overgang van tuin naar landschap versterkt de verbinding met de omliggende natuur en creëert een natuurlijke verlenging van de tuin naar het omliggende platteland. Dit onderstreept de eigenheid van het dorp, waardoor men een directe en versterkte band ervaren met Nieuwenhoves landelijke setting. Bron: De Standaard ©Tim Van de Velde

Afscheidingen hoeven niet altijd met hoge muren of schuttingen te worden opgelost. Voortuinstraken, hagen, hekjes en stoepjes kunnen de kwaliteit van het straatbeeld, het sociale weefsel en de uitstraling van het dorp verbeteren. Vergroening draagt bovendien bij aan een klimaatrobuuster dorp. Sociale Woonwijk Siegelsmarkt, Tongeren door MAARCH+Raamwerk Collectief i.s.m. Studio Sterio en Forté

3. Versterken van landelijk karakter van bebouwde omgeving door ontharden en een duidelijkere ruimtelijke beeldtaal

De hoge verhardingsvoet kan eenvoudig omlaag gehaald worden door in te zetten op structurele ontharding van overbodige verharding in de publieke ruimte en herinrichting van het openbaar domein en straten in het bijzonder (zie ook: Een verkeersveilig en toegankelijk dorp). Bewoners kunnen aangemoedigd worden om op eigen terrein overbodige verharding (terug) om te zetten. Bijkomend zou kunnen worden overwogen om een maximale verhardingsgraad per perceel te bepalen (die strenger is dan wat nu reeds wettelijk toegelaten is.).

De landelijke beeldtaal van een karrespoor als ontsluiting van de woningen in Lo-Renige door Architectenbureau Bart Dehaene. Bron: <https://bartdehaene.be/>

Verkevelingsboulevard wordt onthard in combinatie met de voortuinen waardoor het landschap zich uitstrekt van gevel tot gevel. Ontharding Kardinaal Cardijnlaan, Sint-Niklaas door MAARCH i.s.m. Atelier Ruimtelijk Advies en UForce. Foto: Stad Sint-Niklaas

4. Sturen van verdichten met respect voor het landelijke dorpsse wonen

Verdichting is mogelijk, maar moet plaatsvinden met respect voor het landelijke, dorpsse karakter van het wonen. Dit betekent geen appartementsblokken, maar inventieve varianten op en een zorgvuldige omgang met de bestaande 'landelijke' typologieën. Deze typologieën zijn gebaseerd op wonen met een tuin, in het groen, met private buitenruimte of omringd door private buitenruimte. Deze aanpak kan worden vastgelegd in de stedenbouwkundige voorschriften van het toekomstige RUP om het landelijke karakter te waarborgen en tegelijkertijd ruimte te bieden voor groei. Ook kan gedacht worden aan de ontwikkeling van een inspiratiegids of advies op maat.

In de Europalaan zijn compactere woonvormen binnen grotere volumes succesvol getest, zoals de Kastorwegel, een project van AR-TUUR met 24 sociale woningen. Dit 'buurschap'-concept bevordert sociale cohesie door woningen rond een gedeelde buitenruimte te groeperen, waarbij elke woning ook een eigen tuin of terras heeft. Het ontwerp combineert verdichting met voldoende groen en ontmoetingsplekken, en biedt een eigentijdse vervanging voor de historische, landschappelijke hoeves.

Bron: Apple Maps en www.vai.be

In het straatbeeld zijn typisch voorkomende villa's te zien, vaak bewoond door één gezin. Deze woningen, met hun ruime percelen, vormen een herkenbaar en karakteristiek onderdeel van deze landelijke omgeving.
Bron: Apple Maps

Door de bebouwing iets slimmer te verweven, kan men nog steeds voldoende openheid en buitenruimte behouden, zonder aan woonkwaliteit in te boeten. Bijvoorbeeld door één grote villa op te splitsen in twee volwaardige percelen zoals bij het project Vinken van Poot Architectuur. Bron: www.poot-architectuur.be

Momenteel is (half)open bebouwing met een tuin de meest voorkomende woontypologie.. Hoewel deze vorm van wonen ruimtelijk is, biedt ze in de toekomst mogelijkheden om compacter te worden. Door de bebouwing iets slimmer te verweven, kan men nog steeds voldoende openheid en buitenruimte behouden, zonder aan woonkwaliteit in te boeten.
Bron: Apple Maps

Poot Architectuur heeft het Sint-Jans Gasthuis in Lo-Reninge heringericht met zeven woonunits. Om plaats te winnen, is de trap is verplaatst naar een achthoekige, opengewerkte annex buiten het gebouwvolume. Gedeelde voorzieningen bevorderen het gemeenschapsgevoel.
Bron: www.poot-architectuur.be

Verouderde typologieën van rijhuizen zonder kwalitatieve privaat buitenruimte beperken de leefkwaliteit van de bewoners. Een gebrek aan functionele en aantrekkelijke buitenruimtes kan het woongenot en de gebruiksmogelijkheden van de woning aanzienlijk verminderen.
Bron: Apple Maps

Korbeek Winners, Leuven, biedt een moderne variant op traditionele rijwoningen door gestapeld wonen te combineren met een open gevel die textuur en diepte biedt. De architectuur creëert een eigentijdse uitstraling met een slimme indeling, terwijl de ontwerpkeuzes zorgen voor voldoende privé- en collectieve buitenruimte. Bron: www.carton123.be

ACTIES VOOR EEN LANDELIJK DORP IN HET GROEN

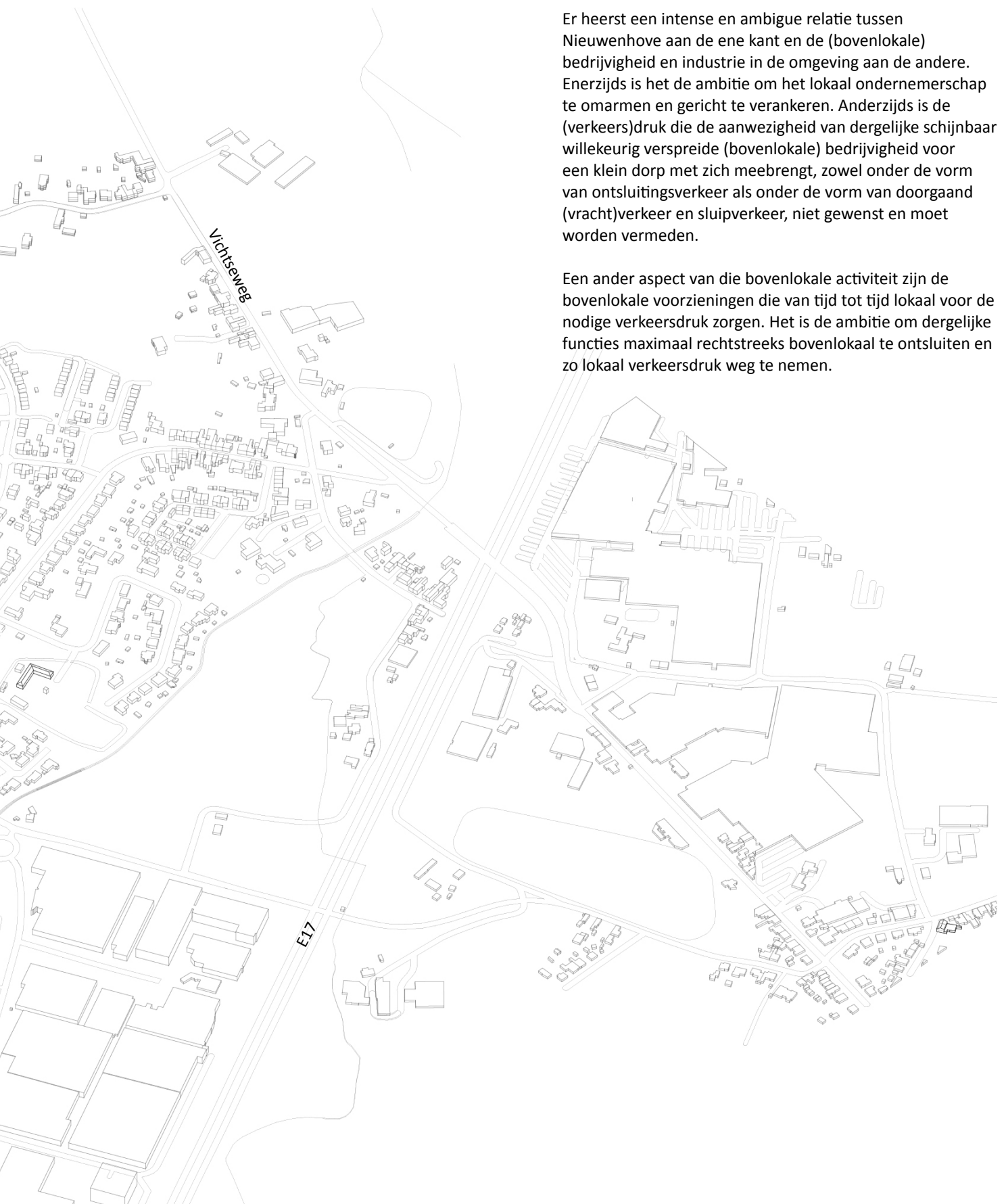

**1. Bestendigen van de huidige afbakening van
het dorp en vrijwaren van het omringende
landschap**
Actie op schaal van het dorp

V.2_EEN BEDRIJVIG DORP

Er heerst een intense en ambigue relatie tussen Nieuwenhove aan de ene kant en de (bovenlokale) bedrijvigheid en industrie in de omgeving aan de andere. Enerzijds is het de ambitie om het lokaal ondernemerschap te omarmen en gericht te verankeren. Anderzijds is de (verkeers)druk die de aanwezigheid van dergelijke schijnbaar willekeurig verspreide (bovenlokale) bedrijvigheid voor een klein dorp met zich meebrengt, zowel onder de vorm van ontsluitingsverkeer als onder de vorm van doorgaand (vracht)verkeer en sluipverkeer, niet gewenst en moet worden vermeden.

Een ander aspect van die bovenlokale activiteit zijn de bovenlokale voorzieningen die van tijd tot tijd lokaal voor de nodige verkeersdruk zorgen. Het is de ambitie om dergelijke functies maximaal rechtstreeks bovenlokaal te ontsluiten en zo lokaal verkeersdruk weg te nemen.

INSPIRATIE VOOR ACTIES VOOR DE TOEKOMST

Om de druk op het dorp te verminderen en tegelijk het ondernemerschap een duidelijke plaats te geven in het dorp worden volgende acties voorgesteld:

1. Deerlijkseweg als bovenlokale (ondernemings)as bestendigen

De Deerlijkseweg maakt een doortocht door het dorp, de Vichtseweg vormt de rand van het dorp met aan de overzijde fragmenten van het agrarische landschap. Complementair aan het bevestigen van de Deerlijkseweg als bovenlokale ondernemingsas wordt ingezet op het vrijwaren van de Vichtseweg van verdere ontwikkeling. Hiertoe dient te worden onderzocht hoe voor bedrijvigheid zoals Q-interior een betere locatie kan worden gezocht. De nodige verankering zou kunnen gebeuren in het toekomstige RUP.

2. Deerlijkseweg herinrichten als doortocht

Ter hoogte van Nieuwenhove moeten het toekomen in het dorp, het veelal autogerelateerde ondernemen, zoals bijvoorbeeld Boucherie De Roo waar men ook van buiten het dorp naartoe komt, en de eventuele nood aan parkeren met elkaar worden verzoend. Er wordt voorgesteld om bij herinrichting van de Deerlijkseweg de voetpaden en het fietspad verhoogd te realiseren. Hierdoor versmalt de (mobiliteits)ruimte, wat vertragend werkt. De groene afscheiding tussen het dubbelrichtingsfietspad en de rijweg blijft behouden. Waar mogelijk wordt het dubbelrichtingsfietspad minimaal 3m breed uit gevoerd. Mocht de ruimte echt te beperkt zijn, kan dit worden teruggebracht naar 2.50m. Dit is de minimaal noodzakelijke breedte volgens het fietsvademecum vandaag. Als gevolg hiervan wordt het voetpad op bepaalde plaatsen hierdoor beperkt tot een minimum. Dit kan verholpen worden door het voetpad over de eigendomsgrenzen heen te laten doorlopen tot tegen de gevels van de woningen. Op de meeste plaatsen ontstaat zo toch een behoorlijk genereuze stoepruimte. Dit laten doorlopen, lijkt contradictorisch maar is gezien het ruimtelijk floue statuut van deze overgang zeker niet onmogelijk. Het komt er in principe op neer dat overall opteren voor hetzelfde type verharding in plaats van huidige 'patchwork'.

Een nieuwe situatie waarin het fietspad gescheiden ligt, het voetpadmateriaal doorloopt over de toegangsweg, waardoor de toegang tot de Remi Vanmeerhaeghestraat verhoogd is om het verkeer te vertragen. Met meer groen in het straatbeeld ontstaat een aangenamere en veiligere omgeving.

3. Vrachtverkeer tussen autosnelweg en bedrijvigheid niet meer in de dorpskern toelaten, maar omleiden

Doorgaand vrachtverkeer volgt de V-figuur en moet niet in het dorp zijn (zie in dat verband *Een verkeersveilig en Een toegankelijk dorp*).

De huidige doorgang naar de Remi Vanmeerhaeghestraat vanaf de Deerlijkseweg is erg open en remt nauwelijks af door de straatinrichting.

4. KRC Waregem en het OC Nieuwenhove rechtstreeks ontsluiten via de Deerlijkseweg

Concreet houdt dit in dat moet worden onderzocht hoe de centrale toegangsweg naar de voetbal als deel van het zachte netwerk kan worden geactiveerd (de ontsluiting voor gemotoriseerd verkeer blijft gesitueerd langs de Mirakelstraat). Daarnaast moet worden bekeken hoe het OC een rechtstreekse verbinding kan krijgen met de Deerlijkseweg. Een oplossing waarbij wordt gepasseerd over de percelen van Sanitair De Baere lijkt het meest aannemelijke. Het inzetten op deze verbindingen kan ook bijdragen tot het versterken van het trage netwerk (zie verder bij *Een verbonden dorp*).

Het voetbalcomplex is vandaag niet bereikbaar vanaf de Deerlijkseweg, hiervoor moet men omrijden via de Mirakelstraat..

De toegang naar het OC is vandaag niet vanaf de Deerlijkseweg, maar vanuit de Kerkhofstraat, een toegangsweg van het dorp.

ACTIES VOOR EEN BEDRIJFVIG DORP

**3. Vrachtverkeer tussen autosnelweg en
bedrijvigheid niet meer in de dorpskern
toelaten, maar omleiden**
Actie op schaal van het dorp

V.3_EEN TOEGANKELIJK EN VERKEERSVEILIG DORP

Vandaag overheerst in Nieuwenhove de perceptie dat er vaak te snel gereden wordt en dat chauffeurs onvoldoende rekening houden met trage weggebruikers zoals voetgangers en fietsers. Het onveiligheidsgevoel zorgt paradoxaal genoeg voor nog meer lokale autobewegingen omdat bijvoorbeeld ouders het te onveilig vinden voor hun kinderen om bijvoorbeeld alleen met de fiets naar school te gaan/hun kinderen met de fiets naar school te brengen. Daarnaast leeft het idee dat er voortdurend doorgaand (vracht)verkeer door het dorp zijn weg zoekt (en vindt), vooral van en naar de omliggende industriezones - in plaats van via de Deerlijkseweg of de Vichtseweg het dorp te passeren.

Richting 2040 primeert bij de inrichting van de mobiliteit en straten in Nieuwenhove het verblijfskarakter en staat de (be)leefbaarheid voorop. De ambitie is een toegankelijk en verkeersveilig dorp, waar de bewoners centraal staan en jong en oud zich veilig en comfortabel kan verplaatsen. Een Nieuwenhove zonder doorgaand (auto)verkeer waar de maatgevende snelheid stapvoets (= ritme spelend kind) is en waar verplaatsingen binnen de wijk in regel te voet of met de fiets gebeuren.

Er is nood aan een zelfverklarend wegbeeld of leesbare weg. Dit wil zeggen dat de kenmerken en inrichting van de weg overeenstemmen met de verwachtingen die gebruikers van die weg (zouden moeten) hebben. Op deze manier zet de rijomgeving aan tot gepast en behoedzaam rijgedrag. Vandaag maakt de inrichting van toegangen tot het dorp en straten onvoldoende duidelijk dat men in een woonomgeving komt. Met andere woorden sterk afwijkend van het dorps karakter – lokaal, veilig, traag, ... - dat men zou verwachten.

Stap per stap moet worden gewerkt aan de realisatie van de ambitie. Metingen kunnen helpen om een circulatieplan uit te werken en tegenstanders te overtuigen. Belangrijk is in ieder geval dat er een hiërarchie in straten wordt bepaald met daaraan gekoppeld een gewenst straatbeeld. Het volstaat niet om enkel de snelheid naar beneden te halen als er niets fundamenteels aan het wegbeeld verandert, terwijl het net daar is waar de sleutel ligt. Dit omvat onder andere ontharding en het toevoegen van groen. In de Oblatenstraat is al een eerste test van ontharding uitgevoerd, waarbij ook ineens een knip voor autoverkeer is geïntroduceerd. Deze aanpak blijkt veelbelovend en kan als basis dienen voor verdere verbeteringen. Vergelijkingen met andere woonstraten tonen een duidelijk contrast in leefbaarheid en veiligheid, wat de noodzaak van deze verbeteringen onderstreept.

Een andere belangrijke ambitie is een veilig en vlotte fietsverbinding van en naar het dorp. Buiten het dorp verdienen in eerste instantie de bovenlokale functionele fietsverbindingen richting Waregem en Deerlijk, via de Deerlijkse- en Vichtseweg, een upgrade: de (quasi) aanliggende te smalle tweerichtingsfietspaden geven geen veilig gevoel en nodigen niet echt uit tot veelvuldig gebruik. De geplande heraanleg geeft de opportuniteit om meer ruimte voor fietsers te creëren en om ter hoogte van de kern van Nieuwenhove in het straatprofiel duidelijkheid te scheppen dat men zich in een bebouwde omgeving bevindt.

UITDAGINGEN

1

2

1. Kamiel Vandeputtestraat: een overbodige toegang, een goede plek om te knippen, Bron: Apple Maps
2. Platanendreef: voetpad moeilijk toegankelijk
3. Dorpstoegang Deerlijkseweg - Kerkhofstraat: quasi ongewijzigde wegbreedte, Bron: Apple Maps
4. Toegangsstraat met verkeerremmer: Rondpunt Nieuwenhovestraat, Bron: Apple Maps
5. Dorpstoegang Deerlijkseweg - Nieuwenhovestraat, Bron: Apple Maps
6. Oblatenstraat als woonstraat: geknipt en onthard, Bron: Apple Maps
7. Aansluiting Vichtseweg - Platanendreef, Bron: Apple Maps
8. Kruispunt Erasmuslaan - Mercaterolaan: een rondpunt in de wijk toont de dominantie van de mobiliteitsruimte in de woonstraten

INSPIRATIE VOOR ACTIES VOOR DE TOEKOMST

Om de geformuleerde ambities te kunnen realiseren en waarmaken, worden volgende acties onderscheiden:

1. Ontwerp en herinrichting toegangen tot het dorp

Door in te zetten op de realisatie van heldere toegangen maken we het dorp leesbaar en zorgen we voor een heldere afbakening. We zien vier toegangen tot het dorp. Drie vanop de Deerlijkseweg namelijk de Nieuwenhovestraat, Remi Vanmeerhaeghestraat en de Kerkhofstraat, en één vanop de Vichtseweg namelijk via de Platanendreef. De toegang voor wagens via de Kamiel Vandeputtestraat wordt geknipt.

Ruimtelijk wordt voor elke toegang een gelijkaardige aanpak voorgesteld. Die is tweeledig en bestaat erin om enerzijds de toegang tot het dorp verhoogd aan te leggen, als een toegangsplein, en anderzijds de achterliggende straat in te richten als toegangsstraat (zie hierna). Langs de Deerlijkseweg sluit het toegangsplein aan op de verhoogde stoepen die de doortocht langs de Deerlijkseweg accentueren (zie ook *Een bedrijvig dorp*). Ter hoogte van de toegangen komen het voetpad en het fietspad samen zodat de groenzone die het zachte weggebruiker gedeelte scheidt van het autogedeelte kan verbreden waardoor er ruimte ontstaat voor een boom aan beide kanten van de toegang die op deze manier extra wordt geaccentueerd.

Op vlak van materiaalgebruik stellen we grijs beton voor, al dan niet in verschillende verschijningsvormen. Zo sluiten we aan bij het materiaalgebruik dat nu reeds buiten de dorpsgrenzen wordt toegepast bij de herinrichting van de Deerlijkseweg.

2. Omleiden (zwaar) doorgaand verkeer

Het devies luidt: 'als ge niet in Nieuwenhove moet zijn, moet ge er ook niet doorrijden'. Met de realisatie van de toegangen tot het dorp wordt een stevig signaal gegeven en bevestigen we de ook de functie van de Deerlijkseweg en de Vichtseweg als assen voor bovenlokaal verkeer. De meeste eenvoudige manier om komaf te maken met het (zwaar) sluipverkeer is om de doorgaande routes van en naar de omringende industriezones gericht te knippen waardoor men de Deerlijkseweg en/of Vichtseweg wel moet volgen. Concreet zou dit betekenen dat er een filter voor vrachtverkeer moet worden overwogen ter hoogte van de rotonde met de Textielstraat. Afhankelijk van de uitvoering en de positie van de filter worden zo de verbinding met de Textielstraat en/of de Zwarte Zwaanstraat geknipt.

Vooraleer ze definitief te realiseren, kan de impact van de knip(pen) worden getest aan de hand van een proefopstelling. Tegelijk zou de impact er van op de verkeersbewegingen aan de hand van Car Floating Data kunnen worden gemonitord. Op basis van deze monitoring kan de noodzaak van de knip(pen) worden geevalueerd.

Twee bomen markeren de toegang tot de Kerkhofstraat, die via het toegangsplein niet meer schuin maar loodrecht op de Deerlijkseweg aansluit. Samen met de verhoogde aanleg en de bomen markeert dit niet alleen de toegang maar zorgt dit ook dat men trager het dorp binnenrijdt dan voorheen. De verhoogde stoepen versmallen het wegbeeld en geven ook de Deerlijkseweg een meer lokale uitstraling.

3. Inzetten op een veilige fietsvriendelijke Deerlijkseweg en Vichtseweg

De 'V' fungeert als veilige en comfortabele (bovenlokale) ontsluiting voor iedereen – voetgangers, fietsers en automobilisten – met als eerste focus de verbinding van en naar Waregem. Een veilige, comfortabele en aantrekkelijke fietsroute is essentieel om het fietsgebruik te stimuleren en de auto te ontmoedigen. Een doordachte hertekening van het wegprofiel van beide steenwegen is hierbij cruciaal. Zie ook de sectie *Bedrijvig Dorp*, waar beschreven wordt hoe het wegprofiel van de Deerlijkseweg bij de dorpsdoortocht op termijn kan evolueren.

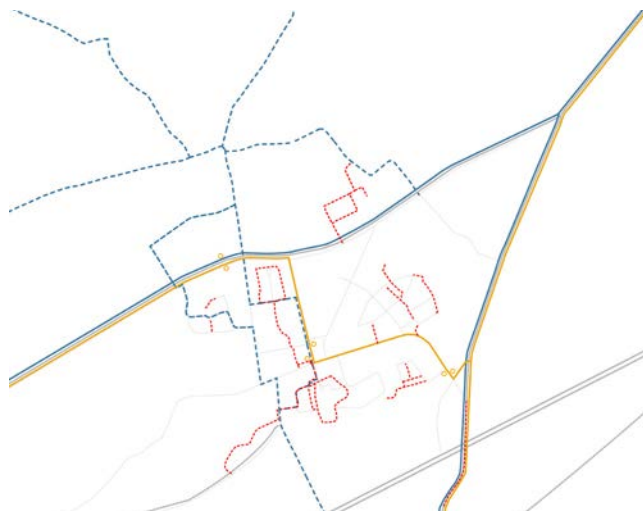
De voorgestelde aanpak, waarbij het fiets- en voetpad verhoogd worden aangelegd en door een haag gescheiden worden van de rijweg aan de zijde van het fietspad, kan ook langs de Vichtseweg worden toegepast.

Huidige toestand Vichtseweg (toegestane snelheid 70km/u) met een (te smal) aanliggend dubbelrichtingfietspad. Bron: Apple maps

4. De realisatie van een duidelijke leesbare stratenstructuur met toegangsstraten en woonstraten

Het doel is om de generieke structuur van verkavelingsboulevards te verfijnen tot een specifieke indeling die de nadruk legt op lokaal leven en ontsluiting. Deze nieuwe structuur bestaat uit toegangs- en woonstraten. Concreet betekent dit dat het overmaatse wegprofiel wordt teruggebracht tot een aanvaardbare breedte, waarbij de vrijgekomen ruimte wordt benut om extra kwaliteit te creëren, zoals het maximaal ontharden en vergroenen van de omgeving. Hierbij wordt uitgegaan van het principe dat al het verkeer lokaal is, dus alleen mensen die daadwerkelijk in Nieuwenhove moeten zijn of er wonen en het dorp als eindbestemming hebben.

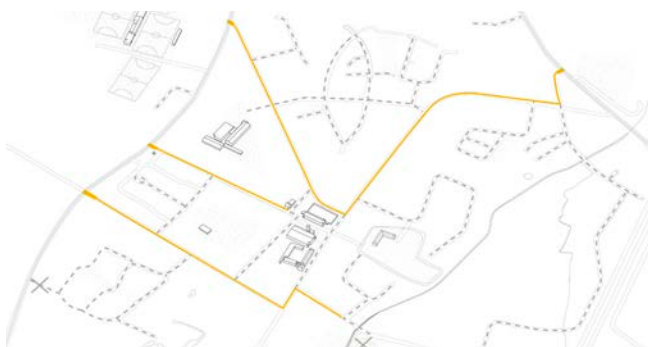
Stratenstructuur met bovenlokale V-verbinding

Toegangsstraten

Toegangsstraten fungeren als in- en uitgangen tot het dorp. Ze vormen de schakel tussen het bovenlokale netwerk en de woonstraten/het dorp. In de toegangsstraten delen fietsers en auto's dezelfde ruimte. Voor voetgangers wordt langs minstens één zijde van de weg een apart voetpad, breedte min. 1.2-1.5m, voorzien in het groen. De breedte van de rijweg bedraagt max. 4.20 - 4.50m, voldoende om voor twee wagens in geval van dubbelrichtingverkeer, te kunnen kruisen. Lokaal zorgen versmallingen tot 3.05 – 3.20m (minimale breedte voor passage van een bus of een vrachtwagen) voor dynamiek in de straat. Samen met de bomenrijen (nieuw indien nog niet aanwezig) zorgen ze voor een (gevoelsmatige) versmalling van het wegprofiel wat snelheidsverlagend (en dus 'leefbaarheidverhogend') werkt. De mobiliteitsruimte staat als het ware ten dienste van de verblijfsruimte.

Bij het verfijnen van de stratenstructuur en wijkcirculatie dient zeker te worden onderzocht waar rijweg in de toegangsstraten geheel of gedeeltelijk verder zouden kunnen worden versmald. Dit kan in eerste instantie door te onderzoeken in welke mate ook de toegangsstraten enkelrichting kunnen zijn. Een andere optie is de haalbaarheid te testen van een smalle rijweg (enkelrichting) met uitwijkmogelijkheden die het kruisen van wagens in twee richtingen mogelijk maken.

De mobiliteitsruimte zou in beide gevallen verder kunnen versmallen ten voordele van de verblijfsruimte en dus plaats maken voor meer ontharding en meer groen. Binnen de groene zones zien we plaats om te spelen, elkaar te ontmoeten of gewoon rustig op een bank te zitten. Het is ook de ruimte waar de waterhuishouding van de straat en de naburige woningen (afkoppelingen) maximaal wordt georganiseerd: wadi's, infiltratiezones e.d. maken integraal deel uit van het straatbeeld.

Opvallend is dat reeds vandaag slechts zeer sporadisch langs de toegangsstraten wordt geparkeerd en dat er nergens expliciet langspaarkeerplaatsen worden ingericht. Ook in de nieuwe profielen blijft dit principe behouden: er worden geen plaatsen ingericht maar dankzij de overrijdbare bermen is occasioneel parkeren overal mogelijk.

Op vlak van materialiteit moet worden onderzocht hoe de bestaande verharding ook binnen het nieuwe wegprofiel een rol kan blijven spelen bijvoorbeeld door het uit te snijden of door het hergebruik van onregelmatig uitgepiketeerde stukken betonplaat.

Zoals eerder aangegeven onderscheiden we vier toegangen en dus vier toegangsstraten tot het dorp: de Nieuwenhovestraat, de Remi Vanmeerhaeghestraat, de Kerkhofstraat en de Vichtsteweg/Platanendreef.

De heringerichte Remi Vanmeerhaeghestraat: lokaal uitgepiketeerd asfalt vertraagd en markeert de oversteek en de doorsteek richting het OC. De doorsteek maakt deel uit van de oost-west trage verbinding door het dorp (zie verder: Een verbonden dorp)

De heringerichte Kerkhofstraat als toegangsstraat: ontharding van de overbreedte biedt ruimte aan groen en blauw (wadi's) en herleidt de mobiliteitsruimte tot zijn minimale properties. Een bloemenrijk grastapijt vormt de nieuwe basis. Uitgesneden in het gras: een minimale breedte rijweg en een toegankelijk pad in halfverharding. De lokale versmallingen zorgen voor identiteit en werken tegelijk verkeersremmend.

De heringerichte Platanendreef als toegangsstraat: een minimale rijweg in een zee van groen. De verkavelingsboulevard transformeert tot een bescheiden groene wijkontsluiting.

Woonstraten

In de woonstraten heerst een 'als je hier niet woont, hoef je hier niet te zijn' gevoel. Het zijn bovenal verblijfsruimten. Ze nodigen uit om er te 'zijn'. Er zijn geen voetpaden en dergelijke. De ruimte is een volledig gedeelde ruimte waar alles gebeurt. De mobiliteitsruimte wordt verblijfsruimte.

De woonstraten worden ingericht als een groen woonerf. Auto's horen hier maar sporadisch te zijn. Dit wordt onderlijnd door het gebruik van het asymmetrisch karrespoor (150/60/120cm). De integrale toegankelijk van de woningen wordt hiermee te allen tijde gegarandeerd (zowel voor auto, fietser als voetganger) en tegelijk kan maximaal worden vergroend en onthard.

Een grastapijt vormt het basisvlak. In het gras: ruimte om te spelen en te verpozen, maar ook infiltratiekommen om de waterhuishouding van zowel het openbaar domein als de afgekoppelde woningen te regelen. Bomen en banken zorgen voor lokale ontmoetingsplekken.

Verder, net zals bij de toegangsstraten, ook hier overrijdbare bermen waar kort kan worden gestationeerd in het gras. Waar mogelijk worden de woonstraten als éénrichtingsstraten ingericht.

Idealiter strekt het grastapijt zich uit van gevel tot gevel. Het is aan te raden om in het vervolgtraject niet alleen de voorgestelde inrichting van het groene woonerf te toetsen, maar ook in samenspraak met de bewoners te onderzoeken in hoeverre de ambitie om van gevel tot gevel te vergroenen kan worden gerealiseerd. Op dat moment wordt de straat een tuin, waardoor men letterlijk langs een tuin woont.

De huidige situatie in de Kapellestraat kenmerkt zich door overmatige verharding, grote leegtes en een tekort aan groen, ontmoetingsplekken en recreatieve ruimte. Ondanks de ruime wegoppervlakte is de straat onaangenaam om te wandelen, doordat de beschikbare ruimte voornamelijk in beslag wordt genomen door het autoverkeer.

In de woonstraten wordt de rijbaan opengemaakt tot karrensporen. Groen versmalt de rijbaan, waardoor het verkeer vertraagt en een rustigere leefomgeving ontstaat. Het groene woonerfconcept laat de straat functioneren als een verlengde van de tuin, wat bijdraagt aan ontharding, vergroening en een hogere leefkwaliteit voor de bewoners.

ACTIES VOOR EEN TOEGANKELIJK EN VERKEERSVEILIG DORP

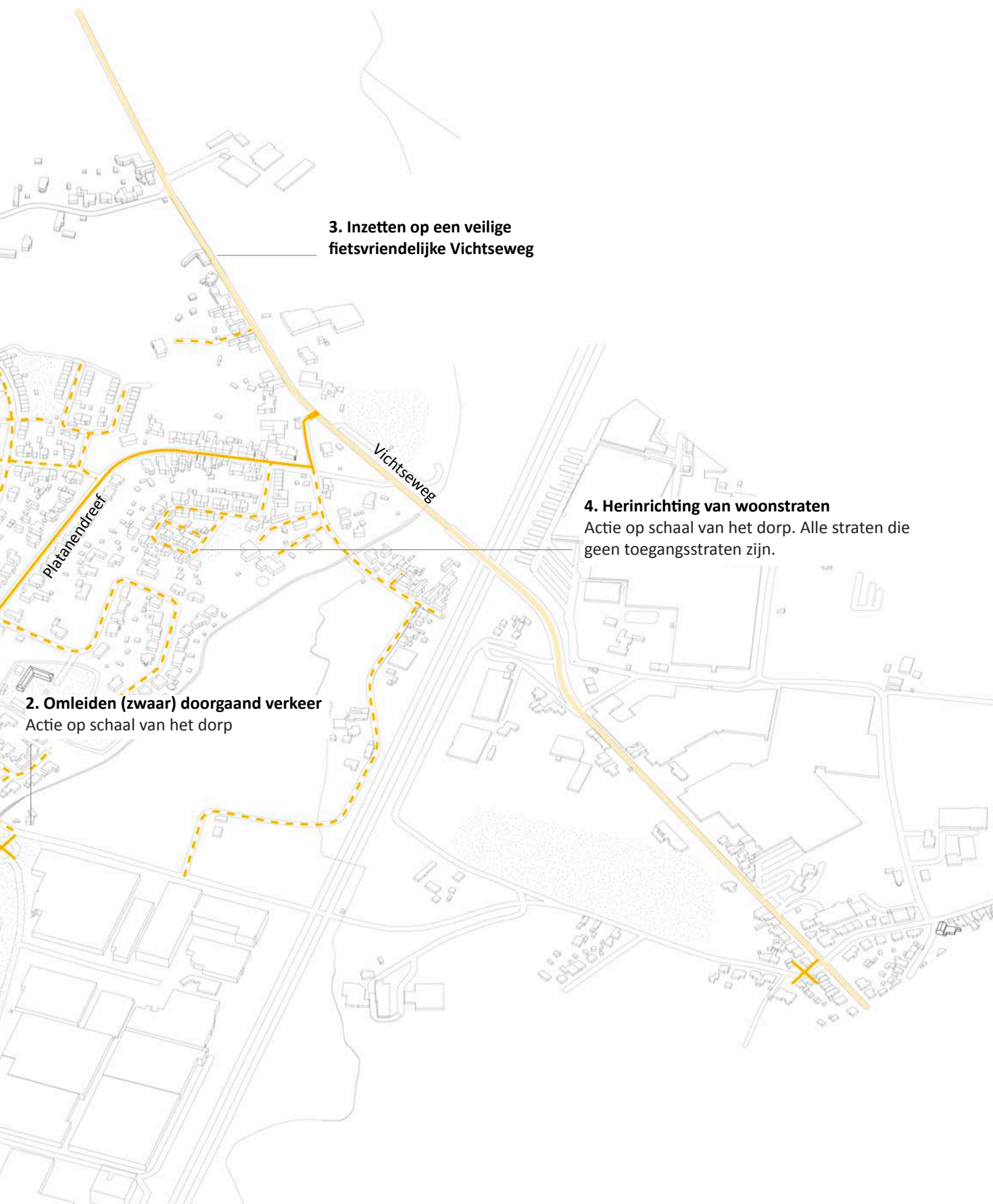
1. Ontwerp en herinrichting van de toegangen tot het dorp

o.a. ter hoogte van de Kerkhofstraat, Remi Vanmeerhaeghestraat, Nieuwenhovestraat en Vichtseweg

3. Inzetten op een veilige fietsvriendelijke Deerlijkseweg

4. Herinrichting van toegangsstraten

o.a. ter hoogte van de Kerkhofstraat, Remi Vanmeerhaeghestraat, Nieuwenhovestraat en Platanendreef

V.4_EEN DORP VOL ONTMOETING

Ontmoeten maakt een essentieel onderdeel uit van het DNA van het landelijke Nieuwenhove. Deze lijkt zich vandaag in eerste instantie te concentreren rond het OC met zijn verschillende verenigingen en festiviteiten. Andere vaak genoemde plekken zijn de Geestige Put, de voetbal, het Goed Te Nieuwenhove en Café De Halve Maan. In de praktijk zijn er tal van plaatsen die belangrijk zijn als (dagdagelijkse) ontmoetingsplaats. De inrichting en onderhoud hiervan is niet steeds meer op maat. Kinderen en jongeren hebben nood aan extra uitdaging en plaatsen. Een echt dorpscentrum ontbreekt.

Het is de ambitie richting 2040 een omgeving te creëren die sociale interactie bevordert bij alle leeftijden. Een dorp vol ontmoeting zet in op plekken voor jong en oud. Op gekende, vaak gefrequenteerde, plekken zoals het OC Nieuwenhove en het Margaretapark maar ook op minder formele plekken zoals de lokale (speel)pleintjes in de wijken of het Rattenkasteel.

Het ontmoetingscentrum blijft het kloppende hart voor verenigingen en evenementen. Complementair hiermee is het dorpshart rond de kerk en de school, dat wordt ontwikkeld tot een dynamische dorpscentrum dat de bewoners samenbrengt. Vandaag staat de dynamiek rond het OC Nieuwenhove in schril contrast tot de dynamiek rond de kerk en het Jules Delombaerdeplein, waar zich het historische dorpscentrum situeert. In de toekomst moet deze omgeving, die zo bepalend is voor de identiteit van het dorp, zijn rol als dorpscentrum terug opnemen en uitgroeien tot een dorpshart, complementair aan het OC Nieuwenhove.

Naast bovenstaande reeks gekende ontmoetingsplekken met vaak een bovenlokale uitstraling, is er ook een netwerk van vaak informele groene plekjes verspreid over het ganse dorp zoals het Rattenkasteel of het (speel)plein aan de Jules Haerincxstraat of de Erasmuslaan. De ambitie is investeren in een netwerk van aantrekkelijke (groene) ontmoetingsplekken verspreid over het hele dorp. Hoewel niet altijd even zichtbaar en kwalitatief is de rol van deze plekken niet te onderschatten. Zo spelen ze een zeer belangrijke rol als lokale ontmoetingsplekken voor de jeugd, daarnaast vormen de speeltuintjes e.d. ook heel lokale centraliteiten waar mensen van de straat elkaar tegenkomen. Ze zijn onmisbaar in het lokale sociale weefsel en dienen daarom voldoende versterkt en verbeterd te worden.

Goed te Nieuwenhove

D'Halve Maan

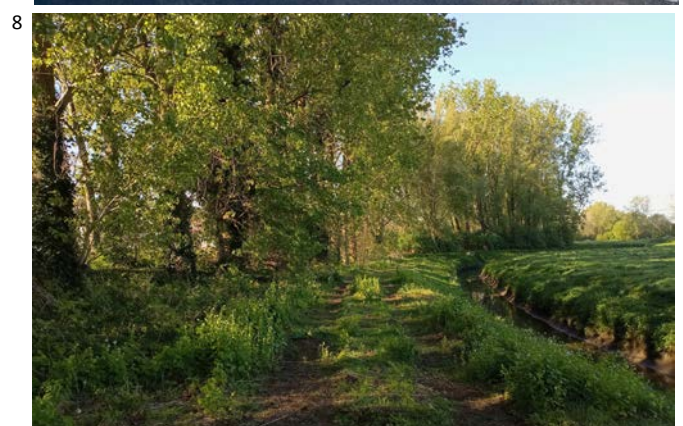
UITDAGINGEN

1

2

1. Jules Delombaerdeplein met links de oude jongensschool en achteraan de Margaretakerk: grote verharde oppervlakte voor parkeren
2. 'Voetbalkooi' ter hoogte van de Jules Haerincxstraat, bron: Apple Maps
3. Speeltuin en KLJ-lokaal Margaretapark
4. KRC Waregem / Mirakelstadion
5. 'Ontmoetingsplek en -pleintje' aan het einde van de Sint-Margrietstraat
6. OC Nieuwenhove
7. Speelpleintje bij de Alcide de Gasperilaan, bron: Apple Maps
8. Rattekasteel

INSPIRATIE VOOR ACTIES VOOR DE TOEKOMST

1. Versterken en verbeteren van bestaande groene ontmoetingsplekken

De behoefte aan meer ontmoetingsplekken en groen wordt steeds zichtbaarder in het dorp. De recente transformatie van de parkeerplaats bij de kerk tot speeltuintje is een positief voorbeeld van deze evolutie. Tijdens de verschillende gesprekken gaven vooral de kinderen aan dat er nog meer belangrijke groene ruimtes en ontmoetingsplekken zijn. Het Margaretapark, het Rattenkasteel en de groene pleintjes in de wijken worden hierbij vaak genoemd. Ze hebben voor deze locaties tal van suggesties, op vlak van herinrichting en verbeterde uitrusting, om deze plekken, die vandaag vaak als schraal ervaren worden, aantrekkelijker te maken. Opvallend is dat rond deze plekken door ouderen vaak wordt gewezen op het gebrekkig onderhoud en beheer. Daarnaast zijn het ook locaties waar er overlast zou zijn. Met een aantal eenvoudige ingrepen kunnen deze plaatsen in ieder geval voor de kinderen aan betekenis winnen.

Margaretapark

Het Margaretapark is voor de kinderen van Nieuwenhove een zeer interessante plaats. Ze wordt ook door de school gebruikt. Kinderen dromen van andere, meer avontuurlijke, speeltuigen, een vijvertje en een betere toegang. Om het onveiligheidsgevoel aan te pakken zou het park een meer open en kwaliteitsvolle toegang kunnen krijgen cfr. vandaag al gerealiseerd is aan de Kappelstraat. Er is een brede vraag naar een sanitair gebouw. Ondertussen zijn een aantal eenvoudige ingrepen al interessant. Een egalisatie van het voetbalveld en nieuwe goaltjes zouden het voetbalveld terug bespeelbaar kunnen maken. Betere verlichting en aangepast beheer van de randen kan het onveiligheidsgevoel (deels) wegnemen. Daarnaast zouden afspraken met de KLJ gemaakt kunnen worden om de toiletten in het gebouw toegankelijk te maken.

Toekomstdromen voor het Margaretapark

Toekomstdromen voor het Margaretapark

Rattenkasteel

Het Rattenkasteel is de enige wilde speelplek voor kinderen en jongeren. Het is “het bos” van Nieuwenhove waar vandaag al in wordt gewandeld. Er zijn vandaag geen voorzieningen, het bos is eerder ontoegankelijk, gevaarlijk om te voet of met de fiets naar toe te gaan en er zou vervuiling in het water en de bodem zitten (dit is tot op heden nooit formeel bevestigd geweest). Er bestaan heel wat verschillende ideeën over de plaats: een picknickplaats voor de medewerkers van de bedrijven, een finse piste, een vlonderpad met vismogelijkheden, een mountainbikeroute. Er is een traject lopende om een inrichtings- en beheerplan op te maken voor het Rattenkasteel. Het lijkt alleszins interessant om in gesprek te gaan met de inwoners, de kinderen en bedrijven voor de opmaak van dit plan. In afwachting van het beheerplan zouden al een aantal kleine maatregelen genomen kunnen worden zoals het afbakenen van een speelbos, het plaatsen van een picknick bank aan de kant van het rond punt en een gericht (maai)beheer van een aantal zones en paden.

Wijkgroen activeren

In de verschillende wijken zijn er groene zones aanwezig die geactiveerd zouden kunnen worden. Spel- en ontmoetingsinfrastructuur ontbreekt of is in slechte staat. Kinderen zijn vragende partij voor meer uitdagende speelelementen. Daarnaast ontbreekt een strategie/visie op hangjongeren. Een quick win lijkt om per zone in gesprek te gaan met de jongeren en kinderen over (spel) prikkels die deze plaatsen interessanter zouden kunnen maken. Er zijn bovendien initiatieven vanuit de provincies zoals MOS, Gemeente voor de toekomst, Stad-Land-Schap, die dergelijke projecten ondersteunen.

Toekomstdromen voor het Rattenkasteel

Een cirkelvormige houten vlonder zorgt voor begrenzing en oriëntatie in het speelbos van het Park Groot Schijn te Antwerpen.
Bron: www.antwerpenmorgen.be © Nisran Azouaghe

Toekomstdromen voor het wijkgroen

2. Ontwikkelen van een toekomstvisie voor (de site van) het OC Nieuwenhove.

Reflecteren over de toekomst(ig rol) ervan ligt, zo bleek uit de dorpsklap, heel gevoelig. De werking van het OC is een belangrijk deel van de identiteit van Nieuwenhove. De sociaal-maatschappelijke rol van de plek kan niet worden onderschat. Toch zijn er diverse grote en kleinere redenen die een kritische reflectie over de rol van de plek binnen het dorp en dus de ontwikkeling van een toekomstvisie rechtvaardigen.

(1) Ten eerste is er de ambitie om een visie te ontwikkelen voor het dorpshart (zie ook hierna). Deze ontwikkeling kan zowel ruimtelijk als programmatorisch niet los worden gezien van de site van het OC Nieuwenhove: zijn beide sites complementair? Hoe kan gebruik worden geoptimaliseerd? Hoe kunnen beide sites beter met elkaar kunnen worden verbonden? Verhuizen er functies? Delen ze parkeerplaatsen?

(2) Ten tweede kan een langetermijnvisie leiden tot het verfijnen van de huidige renovatieaanpak. Vandaag zit men vast in de eeuwigdurende renovatiecyclus die het complex in zekere zin in zijn greep houdt. Er is altijd wel ergens een deel waarin net is geïnvesteerd vanuit het idee dat er de komende 10 jaar niets gaat veranderen. Een lange termijnvisie zal ongetwijfeld leiden tot een budgettaire optimalisatie maar ook een hefboom bieden om de eeuwige (ad hoc) renovatielus waarin de site vastzit te doorbreken, wat reflecteren over andere invullingen vermoedelijk gemakkelijker zal maken.

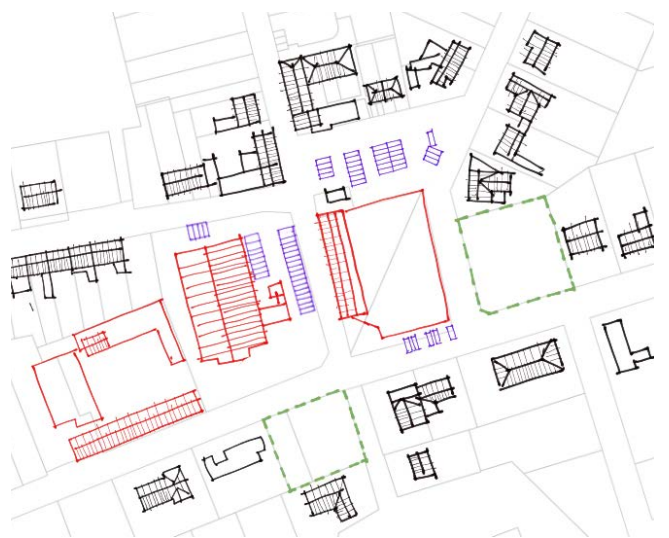
(3) Ten derde zijn er de vragen voor verbetering vanuit de huidige gebruikers. Het antwoord en de implementatie ervan is onlosmakelijk verbonden met de twee voorgaande punten. Vragen die op tafel liggen zijn: verder investeren in onderhoud en renovatie (o.a. Chiro), efficiënter ruimtegebruik, meer sportinfrastructuur, verbeterende toegankelijkheid dankzij afzonderlijke ingang voor jeugd en sport, aanpassen te smalle toegang, realiseren van een verbinding met kerk en dorpsplein.

(4) Ten slotte zijn ook een structurele aanpak van aspecten als beheer, verhuur, onderhoud en opvolging grote uitdagingen die goed moeten worden doordacht.

3. Ontwikkelen van een toekomstvisie voor het dorpshart.

Nieuwenhove heeft vandaag geen dorpshart althans naar beleving toe. Met de kerk, de nieuwe school en de oude schoolsite (met de bomen en de muur) zijn de ruimtelijke ankerpunten voor de creatie van een dorpshart zeker aanwezig. Samen vormen ze immers een beeldbepalend ensemble dat nu al de identiteit van het dorp definieert en bepalend is voor het uitzicht van het centrum van het dorp. De toekomstige ontwikkeling van het ensemble of van delen ervan zal bepalend zijn voor de uitstraling en de atmosfeer van de directe omgeving, zoals bijvoorbeeld het Jules Delombaerdeplein en de dreef naar het Goed Te Nieuwenhove. Een visie hierover is dus belangrijk om te kunnen anticiperen op het moment dat dit zou gebeuren. Dit moment is onvermijdelijk en komt er misschien wel sneller dan verwacht aangezien men zou kunnen stellen dat op dit moment twee van de drie ankersites in beweging zijn en ook de laatste site op zoek is naar meer synergie. Twee van de drie sites zijn in handen van dezelfde eigenaar (de school) en alle drie zijn ze in handen van een instantie met een publieke verantwoordelijkheid (School en Stad Waregem). Twee vaststellingen die niets effectief garanderen maar, althans in theorie, mogelijkheden zouden moeten bieden. Eerste reflecties over de ankersites en mogelijke invullingen en synergieën hebben geleid tot de ontwikkeling van drie mogelijke scenario's voor het dorpshart. Deze drie scenario's voor het dorpshart worden hierna in een apart behandeld.

De ankersites in beweging

Schets met aanduiding van ankersites (rood), private percelen (groen) en bestaande parkeerplaatsen (blauw)

Oude schoolsite

Het is geweten dat de school op zoek is naar een nieuwe invulling voor de oude schoolsite. Voor vele bewoners vormen het huidige gebouw, de muur en de hoge bomen aan de zijde van het Jules Delombaerdeplein een beeldbepalend ensemble dat zich met de tijd echt in het collectieve geheugen genesteld heeft.

Het gebouw is aangeduid als vastgesteld stedenbouwkundig erfgoed en staat sinds 19/11/2011 op de inventaris (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/207597>). Daarnaast staat de site momenteel ingekleurd als gemeenschapsfunctie.

Stedelijke Kunstacademie Waregem biedt hier lessen muziek en woordkunstdrama aan.

De Sint-Margaretakerk

De parochiekerk Heilige Margareta ontsnapt niet aan de huidige hedendaagse tendens dat het kerkbezoek al decennia afneemt en de vraag naar nieuwe gebruiken en invulling zich opdringt om het gebouw beheer(s)baar te maken. Het is een realiteit dat een alternatief gebruik of invulling zal moeten worden gevonden, wil men het gebouw als ankerpunt kunnen behouden.

Ook dit gebouw is aangeduid als vastgesteld stedenbouwkundig erfgoed en staat sinds 19/11/2011 op de inventaris (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/201329>)

De kerk heeft een stevige en veelzijdige structuur, die tal van mogelijkheden biedt voor alternatieve invullingen en functies.

Nieuwe schoolsite

Tenslotte is ook geweten dat de school op zoek is naar bijkomende (polyvalente) ruimte.

Vrije Basisschool Nieuwenhove werd één grote gemengde school in 2022 na toevoeging van een nieuwbouw.

Belangrijk om vooraf aan te stippen is het feit dat er naast de drie ankersites nog plekken zijn die een rol kunnen spelen in het verhaal zoals bijvoorbeeld het Margaretapark of het Goed Te Nieuwenhove, verder zijn er ook de momenteel onbebouwde private percelen langs de rand.

Werken met scenario's

Belangrijk om te benadrukken is dat deze scenario's niet bedoeld zijn als vaste keuzes. Het doel is juist om, door middel van soms uitdagende interpretaties en uitgangspunten, alle mogelijkheden en kansen van de plek duidelijk zichtbaar te maken. Het werken met scenario's brengt de potenties en uitdagingen scherp in beeld. De uiteindelijke inrichting van de omgeving zal waarschijnlijk een variant of combinatie van deze scenario's zijn.

Basisuitgangspunten

Ook belangrijk is het feit dat bij de ontwikkeling van alle drie de scenario's rekening is gehouden met een aantal basisuitgangspunten die in elk scenario terugkomen, zijnde:

- Enkel laagdynamische ontwikkelingen in het dorpshart;
- Behoud van de gemeenschapsfunctie voor de zone van de kerk en het oud schoolgebouw, dit al dan niet in combinatie met een mogelijkheid tot wonen met het oog op gemengd gebruik/maximale verwevenheid;
- Streven naar een verkeersluwe schoolomgeving;
- Behoud van bestaande waardevolle elementen zoals de volumetrie en verschijningsvorm van het schoolgebouw, de muur en de beeldbepalende bomen;
- Behoud mogelijkheid tot opstelling van de kermis/Sint-Margrietfeesten;
- Behoud van de woonfunctie op de private percelen. Woonontwikkeling op de private percelen dient te gebeuren met aandacht voor het dorpse wonen;
- Huidige (bus)circulatie is herzienbaar in functie van het finale voorstel;

Parking op het Jules Delombaerdeplein, gebruikt voor langdurig parkeren en voor korte stops, zoals bij de frituur of broodjeszaak.

Gaston Martensstraat nu: een typisch voorbeeld van een verkavelingsboulevard, met overmatige verharding en veel ruimte voor auto's.

- Huidige parkeerconfiguratie is herzienbaar in functie van het finale voorstel. Op dat moment wordt in detail onderzocht wat de ideale verhouding is tussen het aantal vaste parkeerplaatsen en overloopparkings. Voor de overloopparkings wordt bekeken of het zinvol is deze in het dorpshart te integreren, bijvoorbeeld als een dorpsplein waar tijdelijk parkeren mogelijk is.

Tevens worden de mogelijkheden in de bredere omgeving verkend, zoals gedeeld gebruik van de parking van het OC Nieuwenhove of occasioneel straatparkeren. De meeste straten beschikken, als verkavelingsboulevards, over een dergelijke breedte dat sporadisch parkeren in de berm op piekmomenten mogelijk blijft. Dit zelfs na herinrichting met ontharding.

Een goed voorbeeld hiervan is de Gaston Martensstraat: breed, goed gelegen en via een bestaande doorsteek naar langs het Goed Te Nieuwenhove direct verbonden met het dorpshart, ...

Voor de volledigheid: vandaag zijn er 27 parkeerplaatsen op het Jules Delombaerdeplein, 4 in de Oblatenstraat ter hoogte van de kerk, 25 op het kerkplein en 5 langs de Platanendreef.

- Voor private (woon)ontwikkelingen geldt dat de parkeernood altijd op het eigen perceel opgelost moet worden.

Schets met locatie en spreiding van bestaande parkeerplaatsen

Gaston Martensstraat: transformatie van verkavelingsboulevard naar woonstraat met karrespoor, ontharding, parkeren in berm en verbinding naar Goed Te Nieuwenhove.

Scenario 01 – Socio-educatief hart

De focus van dit scenario ligt op de Sint-Margaretakerk en omgeving. De ontwikkeling van de oude school gebeurt in dit scenario privaat en speelt geen bijzondere rol in de rest van het project. De Remi Vanmeerhaeghestraat, inclusief bushaltes, blijft behouden.

Het scenario onderzoekt hoe de twee overgebleven ankersites, de kerk en de nieuwe school, het dorpscentrum vorm en identiteit kunnen geven. De focus ligt op de mogelijke synergieën tussen beide en hoe die maximaal kunnen afstralen op de omgeving. Het resultaat is het concept van het 'socio-educatief' hart, waarbij de nieuwe school en de kerk zich sterk op elkaar richten. De kerk biedt de school de polyvalente ruimte die ze mist, terwijl de school bijdraagt aan het meervoudig ruimtegebruik waar de kerk nood aan heeft om te overleven. In een eerste fase is deze synergie louter programmatorisch, maar op termijn is het zeker de moeite waard te onderzoeken hoe deze verweving ook op gebouwniveau vorm kan krijgen door de gebouwen architecturaal te koppelen.

Dit scenario bouwt voort op de huidige openbaar domeininitiatieven in het centrum, zoals de herinrichting en vergroening van de bushaltes, en de stapsgewijze ontharding en vergroening van de parking rond de kerk. Dit verhaal wordt in dit scenario verdergezet.

Voor de site van de oude school geldt dat het oude schoolgebouw, samen met de bomen en de muur, behouden blijft. Verdichting kan binnen de contouren van het perceel plaatsvinden en refereert aan het bestaande schoolgebouw. Het ontwerp wordt verwacht ruimte

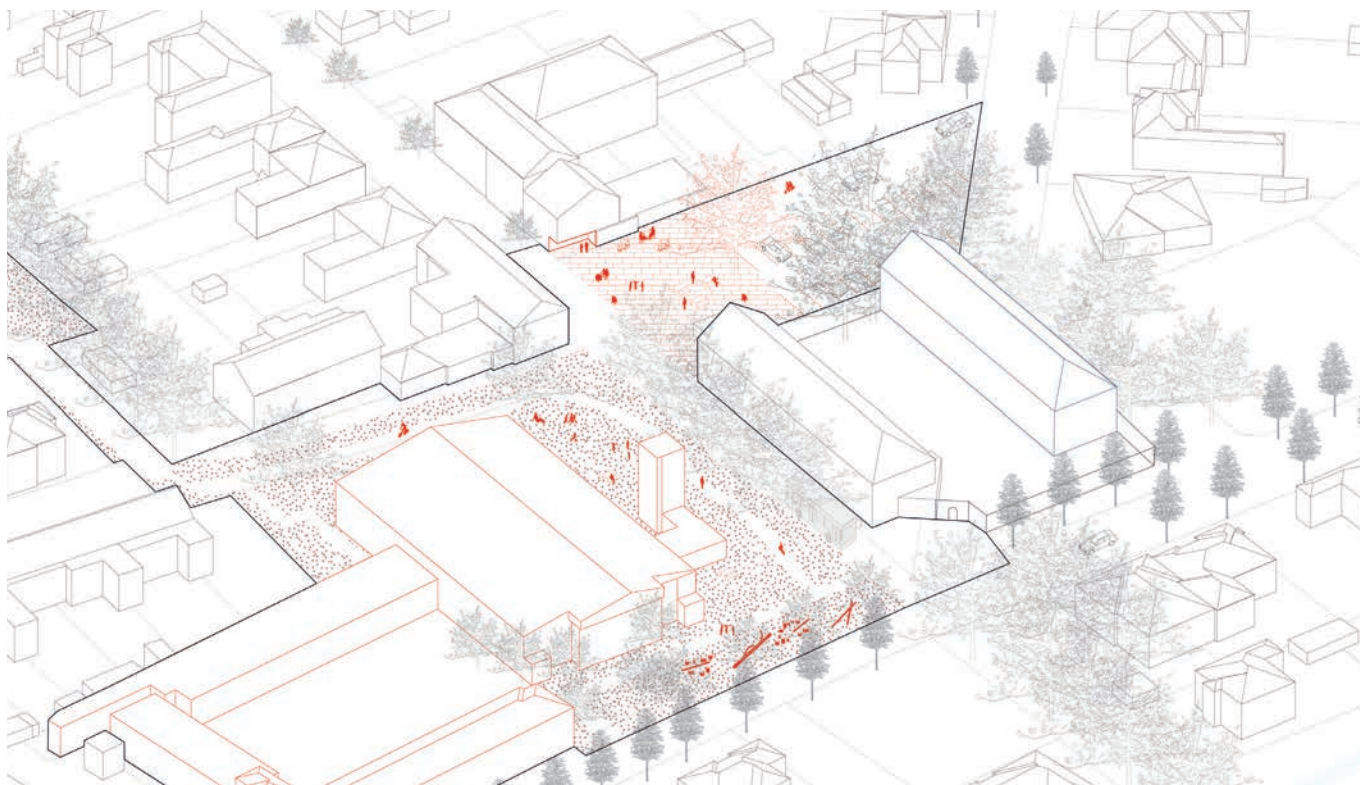

te bieden aan een woon(zorg)ontwikkeling (cf. huidige inkleuring). De kans is groot dat de nieuwe private ontwikkeling slechts een beperkte of geen relatie aangaat met het plein en de omgeving en als zodanig eerder bijdraagt aan het 'ver-wijk-en' van het centrum dan aan het versterken van het dorps hart. Het is geen bijzondere plek, maar eerder een voortzetting van het dorps weefsel op de oude schoolsite.

Het Jules Delombaerdeplein wordt wel herschikt: tussen frituur Ninofriet en 't Waregems Broodje komt een klein dorpsplein met ruimte voor terrassen en groen. De parking zal worden herschikt nadat is onderzocht hoeveel permanente parkeerplaatsen hier (nog) noodzakelijk zijn. Het hele plein wordt ontwerpmatig en ruimtelijk als één ruimte behandeld.

Huidige situatie Remi Vanmeerhaeghestraat: links de oude jongensschool, rechts het kerkplein dat grotendeels in gebruik is als parking. Achter de kerk bevindt zich de nieuwe locatie van de school.

Axonometrische voorstelling scenario 1 - Socio-educatief hart

Scenario 1: het kerkplein wordt ingericht als een groene ruimte die aansluit op de recent vernieuwde speelplek achter de kerk. Deze groene zone biedt verkoeling, bevordert waterinfiltratie en fungeert als recreatie- en rustgebied voor alle leeftijden. De straat behoudt haar functie. Er is geen directe relatie met de private ontwikkeling op de site van de oude jongensschool .

1

2

3

4

1: Heilig Hart Kerk,
bron: [https://b-juxta.be/
projects/heilig-hart-church](https://b-juxta.be/projects/heilig-hart-church)

2: Brede school, Pelt
bron: [https://www.kpw-
architecten.be/lindel](https://www.kpw-architecten.be/lindel)

3: Korenmarkt, Mechelen
bron: [https://landezine.com/
korenmarkt-square-by-okra/](https://landezine.com/korenmarkt-square-by-okra/)

4: Van hombeekplein, Berchem
bron: [https://stramien.be/
projects/van-hombeekplein](https://stramien.be/projects/van-hombeekplein)

5: Sint-Pieters-Banden,
Nevenbestemming paro-
chiekerk, realisatie
ontmoetingscentrum,
urbain architecten-
collectief+studio bont
bron: [https://urbain-ac.be/
mono/sint-pieters-in-banden](https://urbain-ac.be/mono/sint-pieters-in-banden)

5

Scenario 02 – Dorpshart

De focus van dit scenario ligt op de Sint-Margaretakerk en de oude school. De ontwikkeling van beiden wordt in dit scenario als één geheel beschouwd. De stad stuurt actief de ontwikkeling van beide sites. Beide gebouwen blijven behouden. De Remi Vanmeerhaeghestraat verdwijnt lokaal en gaat op in een nieuw plein.

Het scenario onderzoekt hoe de dialoog tussen deze twee ankersites het dorpscentrum vorm en identiteit kan geven. Het resultaat is het concept van het 'Dorpshart' waarbij een nieuw dorpsplein tussen de kerk en de oude school het kloppend hart vormt. Deze nieuwe centrale ontmoetingsruimte verbindt de kerk en de school. Beide gebouwen worden geherorienteerd richting dit nieuwe plein. Gebouwen en publieke ruimte lopen zo in elkaar over. Het oude schoolgebouw behoudt zijn karakter maar krijgt een invulling met een levendige plint naar het plein toe, wat zorgt voor bijkomende dynamiek in het centrum.

Het nieuwe plein loopt over in het Jules Delombaerdeplein, dat wordt herschikt: tussen frituur Ninofriet en de 't Waregems Broodje komt ruimte voor terrassen en groen. Bovendien sluit de kop van het schoolgebouw op het plein aan wat zorgt voor extra continuïteit. Het is te onderzoeken hoe de frituur ofwel in het gebouw kan worden geïntegreerd dan wel best wordt geherlokaliseerd binnen deze nieuwe dynamiek. Dit nieuwe dorpsplein is autovrij. In overleg met De Lijn zal worden onderzocht hoe de huidige busroutes het beste kunnen worden verlegd. Parkeeronderzoek zal uitwijzen hoeveel parkeerplaatsen (permanent en/of overloop) er in het project dienen te worden geïntegreerd. De parking zal op basis hiervan

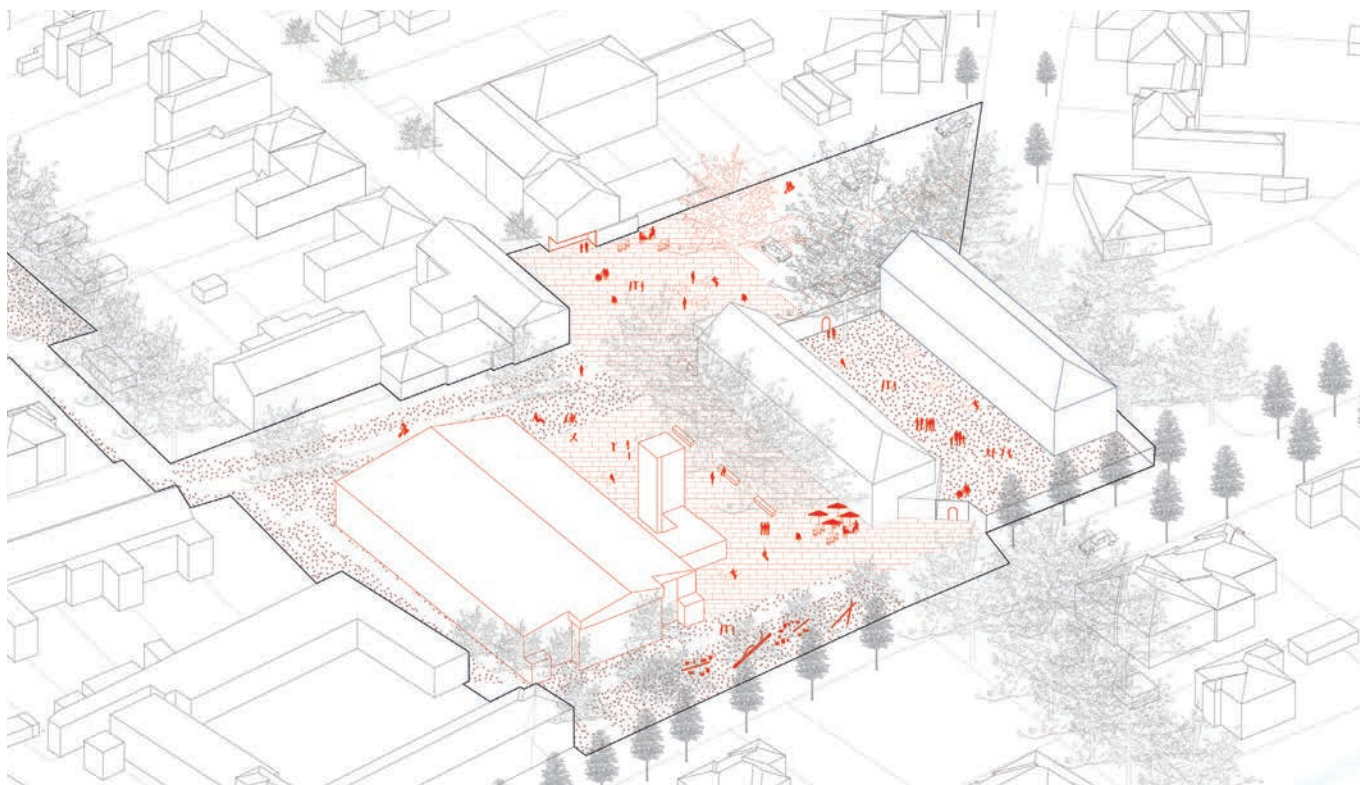

worden herschikt. Zoekzones zijn het Jules Lombaerdeplein en in tweede instantie de zuidkant van de oude school, tussen de school en de Platanendreef.

Het oude schoolgebouw, de beeldbepalende bomen en de muur rondom het perceel blijven behouden. Er is ruimte voor verdichting binnen de bestaande contour van het terrein. Het wonen ontwikkelt zich rond een semi-private binnentuin die ook voor de dorpelings toegankelijk is. De binnentuin is een uitloper van de grote groene figuur rond de kerk die een verderzetting is van de reeds opgestart onthardingsinitiatieven, zo wordt de Oblatenstraat doorgetrokken en wordt de Platanendreef mee geïntegreerd. Zo ontstaat er één doorlopende groene figuur die via het dorpshart het Margaretapark en het Goed Te Nieuwenhove met elkaar verbindt.

Huidige situatie Remi Vanmeerhaeghestraat: links de oude jongensschool, rechts het kerkplein dat grotendeels in gebruik is als parking. Achter de kerk bevindt zich de nieuwe locatie van de school.

Axonometrische voorstelling scenario 2 - Dorpshart

Scenario 2: de Remi Vanmeerhaeghestraat verdwijnt lokaal en gaat op in een nieuw plein. Dit nieuwe dorpsplein verbindt kerk en school. Beide gebouwen heroriënteren zich naar deze nieuwe ontmoetingplek. Door publieke functies op de begane grond van de nieuwe woongebouwen krijgt het plein een actieve rol.

1

2

3

4

5

1: Zuidhoeve Reninge: Kwaliteit van combinatie nieuw - oud, bron: <https://ectv.be/projecten/lokalen-tekenacademie-en-speelpleinwerking-reninge>

2: Hemels wonen, bron: <https://www.monument-realestate.be/nl/te-koop/hemels-wonen-bornem>

3: Muur openwerken en hergebruiken als infrastructuur, bron: www.lauramuyldermans.info/kijkgat

4: Schore Dorp, BUUR part of Sweco, bron: <https://buur.be/project/dorpsplein-schore-middelkerke/>

5: Dorpsplein Zandvoort, ©Julia Kniese, bron: https://www.beeldbankzandvoortmarketing.nl/picture.php?/10155/tags/991-julia_kniese

Scenario 03 – Dorpshart XL

Ook bij dit scenario ligt de focus op de Sint-Margaretakerk en de oude school. De ontwikkeling van beiden wordt in dit scenario als één geheel beschouwd. De stad stuurt actief de ontwikkeling van beide sites. De kerk blijft behouden, het oude schoolgebouw maakt plaats voor een nieuwbouw langs de rand van het perceel. De beeldbepalende bomen worden bewaard. De Remi Vanmeerhaeghestraat krijgt lokaal een nieuwe rol.

Dit scenario verkent hoe een gecombineerde herontwikkeling van de kerk en de nieuwbouw op de oude schoolsite kan bijdragen aan de vormgeving en identiteit van het dorpscentrum. Het resultaat is het concept van het 'Dorpshart XL', waarin een combinatie van een dorpsplein en een dorpspark het kloppende hart van de gemeenschap vormt. Het dorpsplein ontstaat tussen de nieuwbouw, met een levendige plint die qua verschijningsvorm eer doet aan het oude schoolgebouw, en de Remi Vanmeerhaeghestraat, die als laan het plein verbindt met het aangrenzende dorpspark.

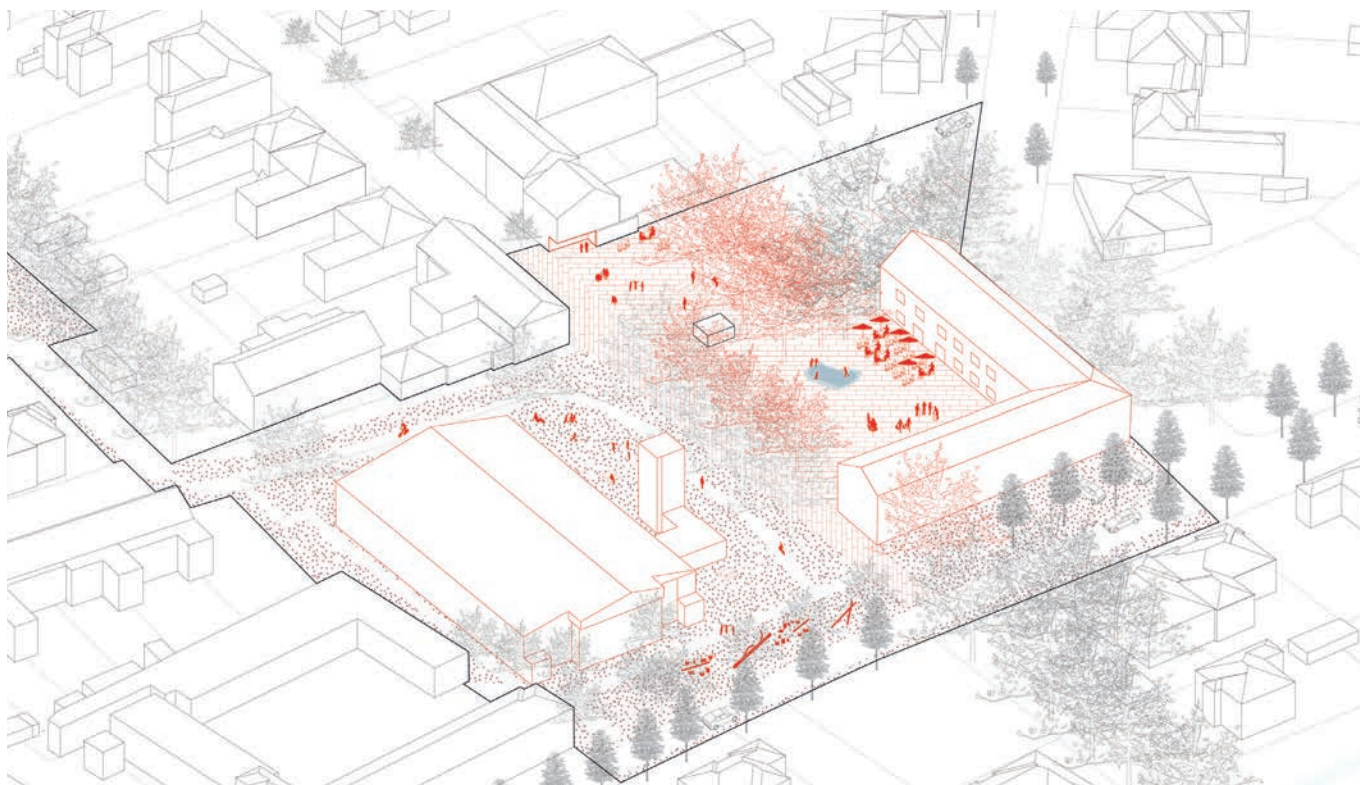
Het dorpspark vormt de groene schakel tussen het Margaretapark en het Goed Te Nieuwenhove, middenin het park staat de kerk. De Oblatenstraat en de Platanendreef vormen, samen met de Vanmeerhaeghestraat, de rand van het park.

Het nieuwe dorpsplein strekt zich uit tot het Jules Delombaerdeplein. Om de grote open ruimte die hierdoor ontstaat te verkleinen en weer terug te brengen naar een menselijke schaal, worden bomenrijen aangeplant die de ruimte opdelen en een dorpse sfeer creëren.

Parkeeronderzoek zal uitwijzen hoeveel permanente en hoeveel overloopparkerplaatsen er in het project dienen te worden geïntegreerd en hoeveel er in de omgeving een plek kunnen krijgen. De parking zal op basis hiervan worden herschikt. Zoekzones zijn het Jules Lombaerdeplein en de zuidkant van de oude school, tussen de school en de Platanendreef. Ook de Gaston Martensstraat wordt onderzocht als potentiële parkeerlocatie. De parkeervoorzieningen zullen op basis van deze gegevens worden herschikt, waarbij de mogelijkheid van extra parkeerplaatsen in andere nabijgelegen straten eveneens in overweging wordt genomen.

Scenario 3: een combinatie van een dorpsplein en een dorpspark als kloppend hart. Het terug naar een menselijke schaal.

Axonometrische voorstelling scenario 3 - Dorpshart XL

t oude schoolgebouw maakt plaats voor een nieuwbouw langs de rand van het perceel. Bomenrijen verkleinen de grote ruimte die hierdoor ontstaat en brengen alles

1

2

3

4

1: Zuidboulevard Waregem,
bron: [https://databank.
publiekeruimte.info](https://databank.publiekeruimte.info)

2: Wohnsiedlung Hardegg
Bern, Krebs und Herde
Landschaftsarchitekten
bron: [https://krebundherde.
ch/projekte/wohneuebauung-
hardegg-bern-2/](https://krebundherde.ch/projekte/wohneuebauung-hardegg-bern-2/)

3: Buurtpark ter Potterie Brugge,
bron: [https://www.visitbruges.
be/nl/wat-te-doen/cultuur-en-
erfgoed/buurtpark-ter-potterie](https://www.visitbruges.be/nl/wat-te-doen/cultuur-en-erfgoed/buurtpark-ter-potterie)

4: Van der Pekstraat Amsterdam-
Noord, bron: [https://www.nieman.
nl/project/woningverbetering-van-
der-pekbuurt/](https://www.nieman.nl/project/woningverbetering-van-der-pekbuurt/)

5

6

7

5: Brouwerij site Meer, activeren van plein door publieke plint, bron: <https://aidarchitecten.be/projecten/brouwerij-site-meer>

6: Munthof, verwevenheid van tuin met wonen en functies, bron: <https://www.clusterlandscape.be/project/buurtpark-munthof-antwerpen/>

7: 6 woningen voor Geelse Huisvesting, bron: <https://www.dearchitectengroep.be/project/6-woningen-voor-geelse-huisvesting>

ACTIES VOOR EEN DORP VOL ONTMOETING

**1. Versterken en verbeteren
van bestaande groene
ontmoetingsplekken**
Actie op schaal van het dorp

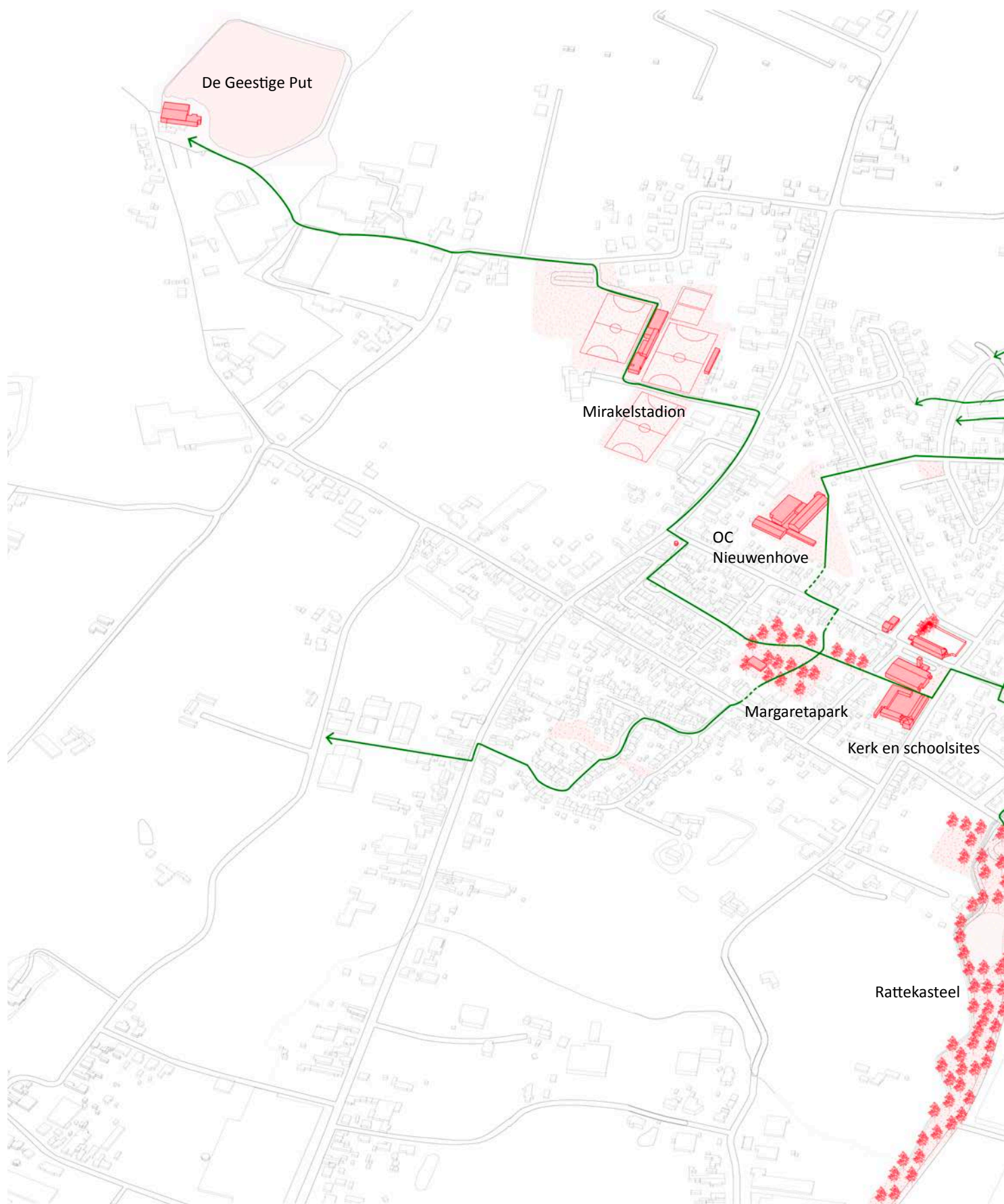
**2. Ontwikkelen van een
toekomstvisie voor (de site van) het
OC Nieuwenhove.**

3. Ontwikkelen van een toekomstvisie voor het dorpshart

Goed te Nieuwenhove

V.5_EEN VERBONDEN DORP

Op verschillende plaatsen in Nieuwenhove zijn er vandaag al verschillende trage wegen. Ze vormen de kiemen van een uitgebouwd netwerk. Vandaag ontbreken belangrijke schakels, is het bestaand netwerk niet steeds goed zichtbaar of onderhouden.

De ambitie is om te komen tot een kwalitatief netwerk van trage wegen, zowel in noord-zuid- als oost-westrichting. Het netwerk moet zorgen voor een naadloze verbinding tussen verschillende delen van het dorp, wat de algehele bereikbaarheid en veiligheid bevordert. Nieuwenhove is in 2040 een uitstekend verbonden en toegankelijke gemeenschap door een aaneenschakeling van paadjes en

doorsteekjes die de kortste verbinding vormen tussen de verschillende formele en informele ontmoetingsplaatsen die het dorp rijk is (zie een dorp vol ontmoeting). Het vormt een aanvulling op het bestaand wegennetwerk. Beiden zijn complementair.

De uitdaging in eerste instantie om de kiemen van dit netwerk die reeds in het dorp aanwezig zijn, i.e. de vele lokale kleine paadjes zonder duidelijke visie en/of samenhang, gewoon zichtbaar te maken. Dit kan door enerzijds een beter beheer en onderhoud, en anderzijds herinrichting, niet zelden gekoppeld aan ontharding.

Daarnaast is de uitdaging om wat er reeds is verder te versterken en te vervolledigen. Dit kan door ontbrekende schakels aan te vullen, zwakke schakels te versterken en nieuwe onderdelen toe te voegen. De belangrijkste uitdagingen zijn het verbeteren van de oversteekbaarheid en het vergroten van de doorwaadbaarheid. Slecht ingerichte oversteekplaatsen, zoals bij de Deerlijkseweg, die vooral als doorgaande route wordt gezien, vormen momenteel een uitdaging voor de veiligheid en het gebruiksgemak van de routes.

Het einddoel is om een trage verbinding te realiseren tussen enerzijds de Geestige Put en Café De Halve Maan en anderzijds Hoevenproducten Haerinck en groene speelplekken in de Europawijk. Dit 'zachte kruis' kan de drager worden van een nog wijder verspreid en vertakt netwerk in het dorp.

UITDAGINGEN

1

2

3

5

7

4

6

8

- 1: Achterkant Margrietwijk met garageboxen en weinig sociale controle
- 2: Verloederde toegang tot Sint Margrietstraat met trapjes
- 3: Pad naar Gaverhopke - voorbeeld van wat er met beheer en onderhoud mogelijk is
- 4-6: De groene, recent-aangelegde paadjes staan in sterk contrast met de te brede, oude, grijze paden. Deze zijn ook vaak niet aan elkaar verbonden.
- 7: Groene verbinding van Oblatenstraat naar Margaretapark
- 8: Brug E17 – blauwe zwaanstraat - route naar café De Halve Maan

INSPIRATIE VOOR ACTIES VOOR DE TOEKOMST

1. Herinrichting en opwaardering van bestaande verbindingen, vaak gekoppeld aan ontharding

Alle toegangs- en woonstraten

Er zijn behoorlijk wat lopende meters 'verkavelingsboulevard' (*) aanwezig in Nieuwenhove en dat biedt mogelijkheden zoals te lezen in het deel over een verkeerveilig en toegankelijk dorp.

Blauwe Zwaanstraat tussen rotonde en kruispunt Lepelboomstraat

Langs dit deel van de Blauwe Zwaanstraat bevindt zich geen enkel adres. Als short cut richting Vichtseweg echter ideaal voor sluipverkeer. Het is een typisch geval van een eenzame weg: een weg in het buitengebied die over een grote afstand onnodig verhard is, met een lage 'adresdichtheid' en ideaal voor sluipverkeer. (**)

Door de weg te ontharden slaan we meerdere vliegen in één klap: er ontstaat een zachte verbinding in zuidelijke richting richting Café De Halve Maan. Het recreatief fietsroutenetwerk wordt over dit traject versterkt. Lokaal sluipverkeer wordt aangepakt en het gebruik van de zachte modi (voet, fiets) aangemoedigd.

(*)(**) bron: RE-ST architecten, Voorland en Trage Wegen vzw, RE-MOVE Cahier, p14-15

Een kavelingsboulevard wordt getypeerd door een te veel in wegbreedte en is heel herkenbaar voor onze Vlaamse omgeving. Het is een typische weg in een verkaveling waaraan verschillende grote percelen met voornamelijk vrijstaande woningen grenzen. Een breed wegprofiel karakteriseert de hele verkaveling, maar draagt weinig bij aan de verkeersdoorstroming van het louter bestemmingsverkeer. In het verleden werden veel wegen met een bepaalde breedte aangelegd voor het toen geldende gebruik en verkeersregime. Door de wijzigingen in de context – bv. een lagere snelheidslimiet – is de toen voorziene breedte vandaag niet meer nodig. Een snelle oplossing bij deze gewijzigde wegen is vaak het plaatsen van paaltjes of losstaande bloembakken. Op deze plekken wordt de weg niet meer gebruikt, maar is hij nog steeds verhard. Hier liggen heel wat vierkante meters verharding die op een snelle manier onthard kunnen worden.

De Blauwe Zwaanstraat, onthard en getransformeerd tot een zachte verbinding voor fietsers en voetgangers.

2. Opwaarderen van de oversteekbaarheid

Deze actie situeert zich in eerste instantie aan de noordzijde van het dorp waar de Deerlijkseweg het dorpse weefsel doorsnijdt. Aan de zuidzijde waar de Vichtseweg de rand van het dorp vormt, stelt deze uitdaging zich minder. Daarnaast is het binnen voorliggende visie een duidelijke keuze om in de toekomst (verder) in te zetten op de ontwikkeling van de Deerlijkseweg als ondernemersas en de Vichtseweg hiervan net te vrijwaren.

Het bestaande zachte netwerk loopt vandaag als het ware dood op de Deerlijkseweg. Vandaag is de Deerlijkseweg slechts op één punt min of meer oversteekbaar voor voetgangers en fietsers namelijk ter hoogte van het lichtengeregelde kruispunt Nieuwenhovestraat/Deerlijkseweg/Spitaalstraat. De Geestige Put is op die manier relatief bereikbaar voor zachte weggebruikers vanuit het dorp maar wordt desondanks ook best heropgewaardeerd (zie hierna).

Met Hoeveproducten Haerincq, het Mirakelstadion en het kerkhof situeren er zich echter nog drie ankerpunten aan de noordzijde van het dorp en van de Deerlijkseweg. Ze zijn vandaag quasi onbereikbaar voor zachte weggebruikers uit de wijk.

Door in te zetten op de oversteekbaarheid van de Deerlijkseweg ter hoogte deze drie punten slaan we twee vliegen in één klap: ten eerste maken we ze bereikbaar voor zachte weggebruikers door ze aan de hand van de oversteken met het bestaande zachte netwerk te vervlechten. Ten tweede leveren ze een aanzet om na te denken over de ontwikkeling van de doortocht van de Deerlijkseweg door het dorp.

Er zijn verschillende manieren om de oversteekbaarheid te verhogen, prioritair hierbij is dat de aanstormende wagens vertragen doordat er een duidelijke leesbare wijziging in het wegbeeld plaatsvindt die de bestuurder aanmaakt de snelheid te matigen.

Dit kan door een simpele wijziging in materialiteit van de weg of door fysiek en/of visueel versmallen ofwel een niveauverschil in de rijweg of door een combinatie van meerder van de eerdere maatregelen. In alle gevallen natuurlijk gecombineerd met een zebrapad en de nodige signalisatie.

Het is aan te raden om voor elk van de oversteken een gelijkaardige strategie te hanteren en zo de basis te leggen voor de herinrichting van de volledige doortocht. Er kan vanuit de combinatie gemeenschappelijke aanpak/uniciteit van de plek gewerkt worden met een groeiscenario dat bijvoorbeeld start met de realisatie van een goed verlicht en zichtbaar zebrapad (quick win) dat op termijn uitgroeit tot een unieke plek langs de Deerlijkseweg.

De voorgestelde basisinrichtingsprincipes zijn zeer gelijkend aan deze voor de toegangen tot het dorp:

- stoepen aan beide zijden worden verhoogd aangelegd en doorgetrokken over de rijweg waardoor lokaal een plein ontstaat dat de oversteek accentueert en tegelijk verkeersremmend werkt;
- de materialiteit loopt bij voorkeur door, wat de pleinwerking versterkt;
- ter hoogte van de oversteek gaan fiets- en voetpad in elkaar op terwijl ze lokaal versmallen waardoor ontstaat voor het plaatsen van een boom die de oversteek markeert. De bomen hebben daarnaast ook een visueel versmallend effect.

Oversteek Begraafplaats De Barakke

Zo zou ter hoogte van het kerkhof de parking als een (verhoogd) plein kunnen worden doorgetrokken over de Deerlijkseweg en zo niet alleen de aanwezigheid van de kerkhof maar ook de nabijheid van het dorp kunnen aankondigen. Door de parking als een plein door te trekken wordt ook de verbinding gelegd met het dubbelrichting fietspad aan de overzijde. Het (verhoogde) plein werkt tegelijkertijd als verkeersremmer/verkeersremmend.

Oversteek Mirakelstadion

De exacte positie van de oversteek dient verder te worden onderzocht en zal zich situeren tussen de Rémi Vanmeerhaeghestraat en de toegangsweg tot de voetbal die op de Deerlijkseweg uitkomt.

Het plaatsen van de oversteek ter hoogte van de Remi Vanmeerhaeghestraat biedt de kans om synergie te creëren tussen de beenhouwerij, de toegang tot het dorp en de doorsteek bij de kapel. Dit maakt het mogelijk om deze elementen te combineren en verder te onderzoeken.

Door de oversteek ter hoogte van de lokale toegangsweg te situeren, wordt de oversteek meer 'uitgerokken' waardoor het een hefboom wordt om na te denken over de volledige doortocht tussen de Rémi Vanmeerhaeghestraat en de toegangsweg. Een ander mogelijk voordeel is dat de oversteek ook goed gesitueerd is in geval dat er ooit een rechtstreekse verbinding komt tussen het OC Nieuwenhove en de Deerlijkseweg via de percelen van Sanitair De Baere (zie ook bedrijvig dorp). Dit zou deze maasverfijning verder versterken, mogelijks sluit die eveneens aan op de nieuwe zachte verbinding richting Geestige Put (zie hierna). Een oversteek ter hoogte van de toegangsweg is ook beter gesitueerd om aan te sluiten op het dubbelrichting fietspad aan de overzijde.

De oversteek naar het Mirakelstadion is voor voetgangers slecht ingericht, waarbij de drukke Deerlijkseweg zonder zebrapad overgestoken moet worden.

Oversteek Hoeveproducten Haerinck

Deze oversteek situeert zich ter hoogte van het kruispunt Harelbekestraat / Deerlijkseweg / Kamiel Vandeputtestraat. Net als de oversteek ter hoogte van de begraafplaats aan de andere kant van het dorp kan de realisatie van deze oversteek de aanzet zijn om de toegang tot het dorp vanuit het westen te markeren en aan te kondigen. Bovendien biedt de voorgestelde knip van de Kamiel Vandeputtestraat voor wagens (zie verkeersveilig en toegankelijk dorp) extra mogelijkheden om deze 'poort' tot het dorp uit te werken tot een volwaardig toegangsplein.

De oversteek als plein, op gelijke hoogte met de aangrenzende voetpaden, markeert de toegang tot KRC Waregem. Op het plein vloeien fietspad en voetpad in elkaar over. Er ontstaat zo ruimte voor een boom. De twee bomen markeren het plein en de oversteek. Dit motief wordt ook elders langs de Deerlijkseweg herhaald, wat leidt tot een herkenbare grammatica en leesbaarheid.

3. Aanleg van nieuwe verbindingen en doorsteken, door het vergroten van de doorwaadbaarheid

Doorsteek Margaretapark

Uit bevraging van vooral de kinderen is naar boven gekomen dat er nood is aan meer toegangen tot het Margaretapark. Concreet gaat het in eerste instantie over een doorsteek naar de Rémi Vanmeerhaeghestraat/het OC Nieuwenhove.

In dit opzicht lijkt er een interessante opportuniteit te ontstaan, aangezien de stad het perceel van de pastorie in eigendom heeft, gelegen tussen het park en de Vanmeerhaeghestraat. Verder onderzoek is nodig om te bepalen welke mogelijkheden er zijn en welke locatie het meeste potentieel biedt. Dit geldt eveneens voor een eventuele doorsteek richting de Nieuwenhovestraat.

Belangrijk om op te merken is dat deze actie de mogelijkheden van de betrokken percelen niet per se hoeft te beperken. Een strook van 1,50 tot 2 meter, waarover een integraal toegankelijk pad kan worden aangelegd, blijkt hiervoor voldoende te zijn.

Mogelijke doorgang langs de Pastoriewoning
Bron: <https://dierendonckblancke.eu/projects/dreef-10/>

Een potentiële doorsteek vanuit het Margaretapark via de pastorie naar het OC maakt deze plekken gemakkelijker en veiliger bereikbaar, ook voor kinderen.

Doorsteek OC Nieuwenhove

Een gelijkaardig vraag komt op tafel wanneer de site van het OC Nieuwenhove ter sprake komt. De ontbrekende doorsteken die hier het meest worden aangehaald zijn de verbinding met de Rémi Vanmeerhaeghestraat en een doorsteek richting dorps hart. Beiden zijn het onderzoeken waard. Van de doorsteek richting dorps hart is momenteel geweten dat de huidige eigendomsstructuur deze verbinding zeer moeilijk maakt. Er zal moeten worden onderzocht wat hier de marges zijn.

Voor wat betreft de verbinding met de Rémi Vanmeerhaeghestraat kijken we in eerste instantie naar het braakliggende perceel iets voorbij de Kapellestraat. Ook hier zal in overleg met de eigenaar moeten worden bekeken wat de mogelijkheden zijn. Dit kan bescheiden (zie hiervoor) of genereuzer in geval het perceel bijvoorbeeld verworven zou kunnen worden.

Zachte verbinding Geestige put

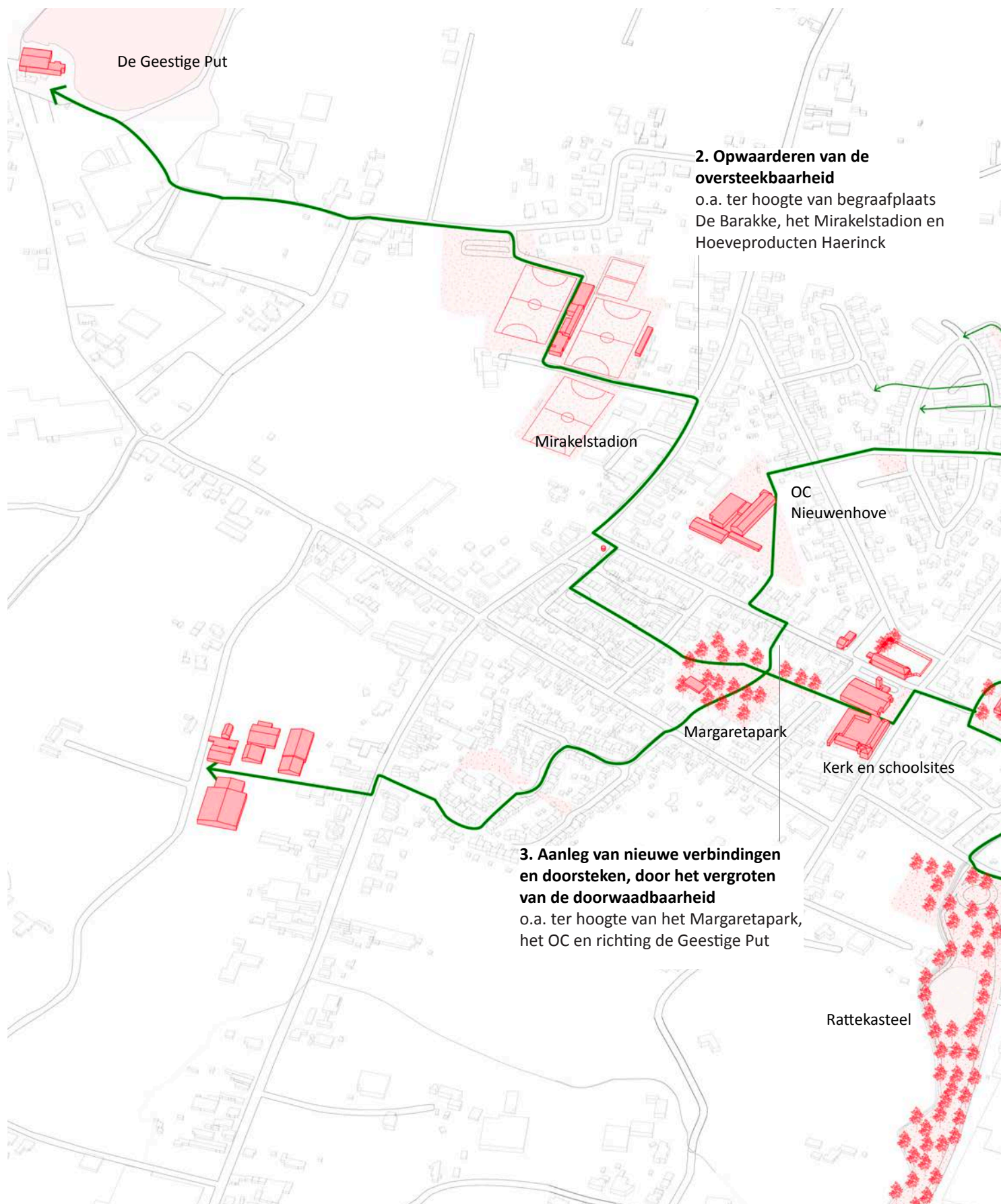
Momenteel is de Geestige Put alleen bereikbaar via de Spitaalstraat, met weinig steun voor het ontharden van deze route voor zachte weggebruikers. Het versterken van het zachte netwerk maakt zo'n verbinding echter wenselijk. In combinatie met het onderzoek naar een doorsteek vanaf het OC naar het Mirakelstadion, kan het doortrekken van een zachte route naar de Geestige Put verder worden onderzocht.

Zeker gezien de transformatie van de Mirakel Site door Intercommunale Leiedal, kan een zachte passage perfect in dit project worden opgenomen. Verdere verkenning is nodig, maar de mogelijke route langs de voetbalterreinen en de kansen met de Mirakel Site maken een zachte verbinding naar de Geestige Put haalbaar.

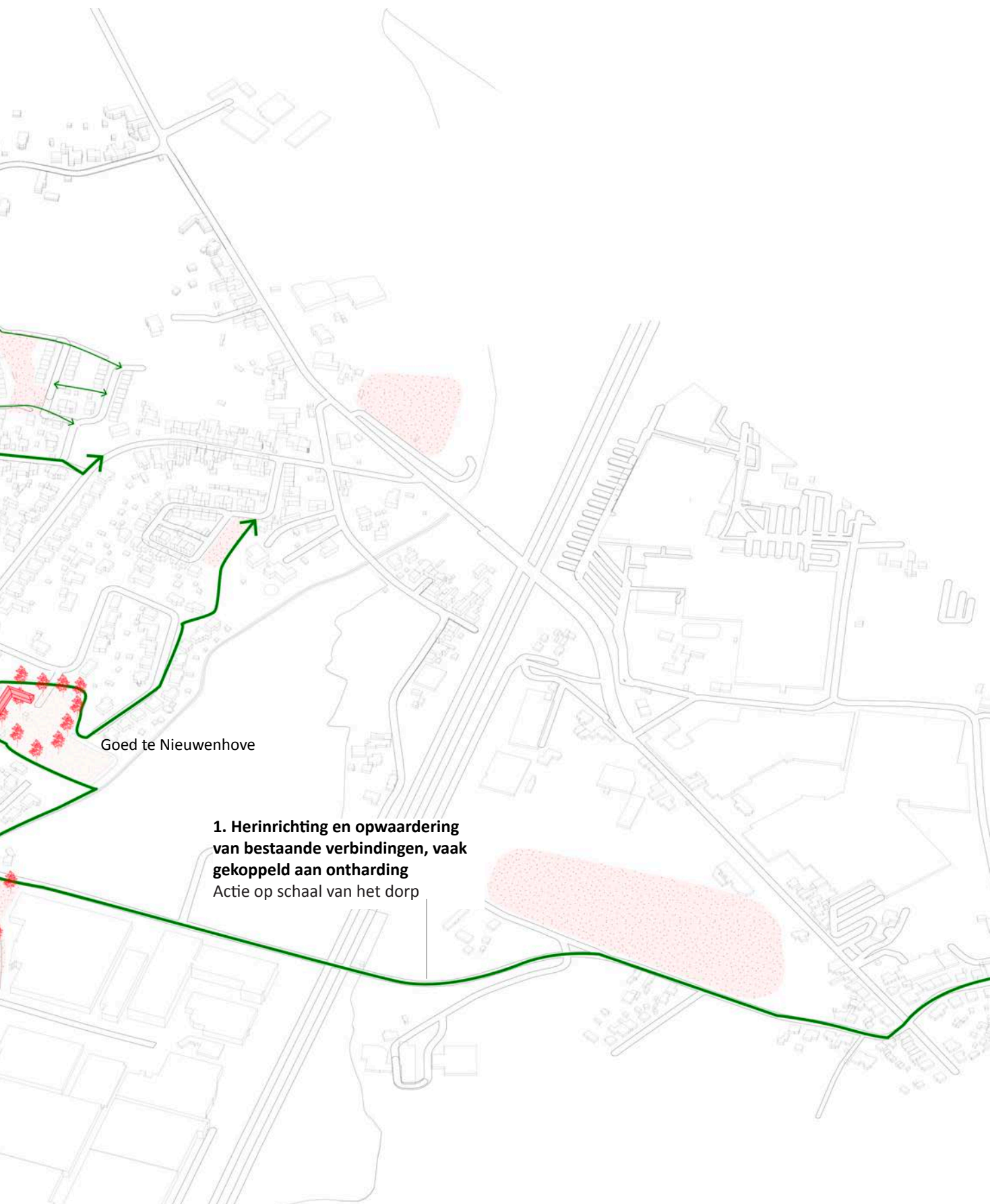
Een potentiële doorsteek naar het OC vanuit de Remi Vanmeerhaeghestraat zou de bereikbaarheid van het OC aanzienlijk verbeteren. De oversteek kan gerealiseerd worden door het wegdek lokaal open te breken, waardoor het groen lijkt door te lopen.

ACTIES VOOR EEN VERBONDEN DORP

2. Opwaarderen van de oversteekbaarheid
o.a. ter hoogte van begraafplaats De Barakke, het Mirakelstadion en Hoeveproducten Haerinck

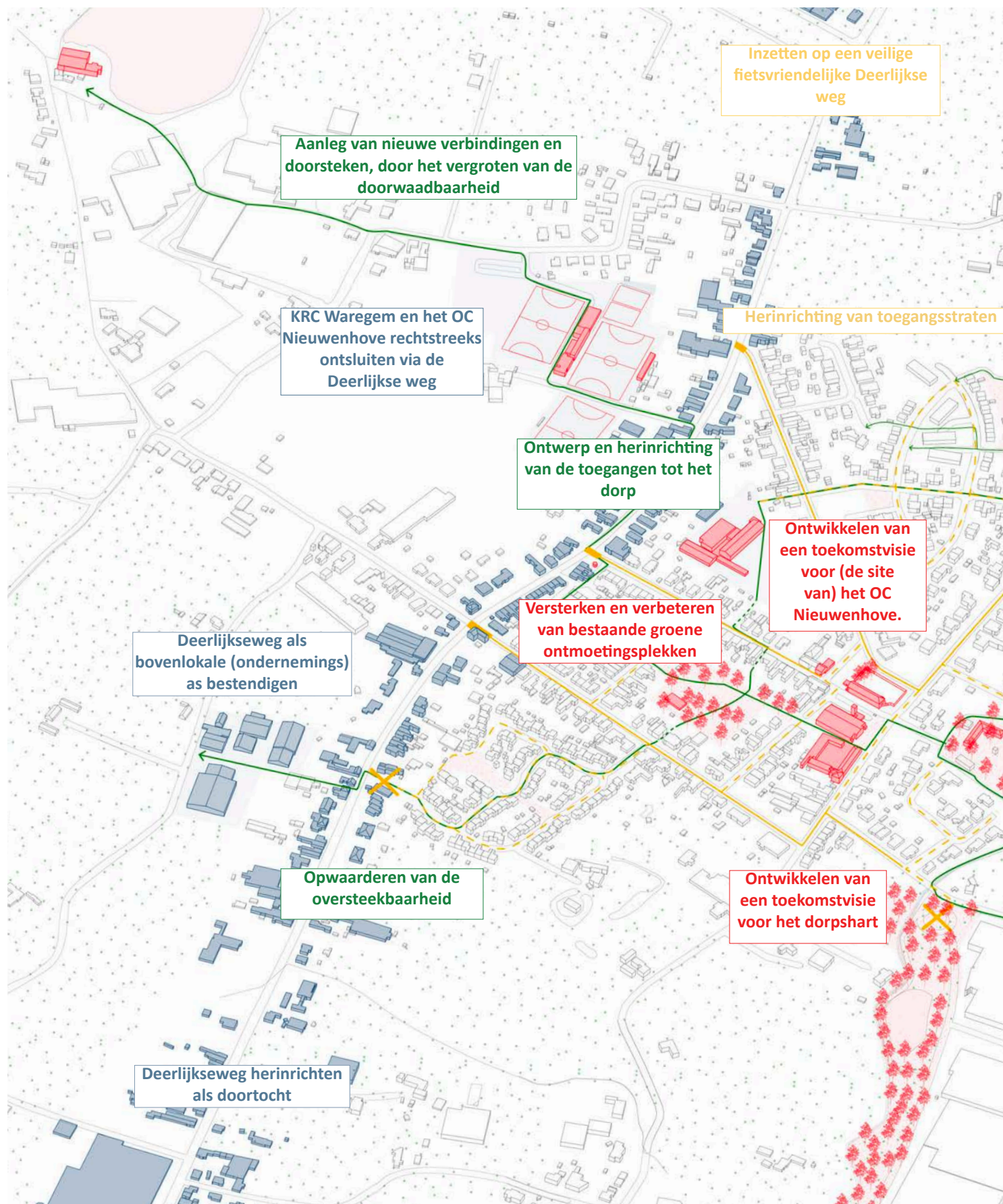
3. Aanleg van nieuwe verbindingen en doorsteken, door het vergroten van de doorwaadbaarheid
o.a. ter hoogte van het Margaretapark, het OC en richting de Geestige Put

Goed te Nieuwenhove

**1. Herinrichting en opwaardering
van bestaande verbindingen, vaak
gekoppeld aan ontharding**
Actie op schaal van het dorp

VI_ACTIES

LEGENDE

Inzetten op een veilige, fietsvriendelijke Vichtseweg

Acties voor een landelijk dorp

Acties voor een bedrijvig dorp

Acties voor een verkeersveilig dorp

Acties voor een dorp vol ontmoeting

Acties voor een verbonden dorp

Bestendigen van de huidige afbakening van het dorp en vrijwaren van het omringende landschap

Versterken van landelijk karakter van bebouwde omgeving door ontharden en een duidelijkere ruimtelijke beeldtaal

Herinrichting van woonstraten

Sturen van verdichten met respect voor het landelijke dorpswonen

Inzetten op doorwaadbare perceelsgrenzen

Herinrichting en opwaardering van bestaande verbindingen, vaak gekoppeld aan ontharding

Vrachtverkeer tussen autosnelweg en bedrijvigheid niet meer in de dorpskern toelaten, maar omleiden

Omleiden (zwaar) doorgaand verkeer

